

Interreg

SZLOVÉNIA – MAGYARORSZÁG
Európai Unió | Európai Regionális Fejlesztési Alap

**Interreg V-A Szlovénia-Magyarország Együttműködési
Program 2014-2020 támogatási időszak**

1. verzió, 2015 december 18

www.si-hu.eu

CCI	2014TC16RFCB053
Cím	INTERREG V-A Szlovénia-Magyarország
Verzió	Végleges verzió 1.3, 2015. szeptember
Első év	2014
Utolsó év	2020
Jogosultság kezdete	2014.01.01
Jogosultság vége	2023.12.31.
EB határozat száma	No K(2015)6551
EB határozat dátuma	2015.szeptember 18
Tagállami módosító határozat száma	
Tagállami módosító határozat dátuma	
Tagállami módosító határozat hatályba lépésének dátuma	
Az együttműködési programmal érintett NUTS régiók	HU222 Vas, HU223 Zala, SI011 Pomurska, SI012 Podravska

Az Interreg V-A Szlovénia-Magyarország Együttműködési Program eredeti dokumentumainak nyelve az angol. Az Ön előtt lévő dokumentum az eredeti változat fordítása. A fordítás és az eredeti dokumentum közötti bármilyen eltérés esetén az eredeti angol verzió az irányadó.

Tartalom

RÖVIDÍTÉSEK LISTÁJA.....	6
1. Az együttműködési program intelligens, fenntartható és inkluzív növekedésre vonatkozó uniós stratégiához és a gazdasági, társadalmi és területi kohézió megvalósításához való hozzájárulására vonatkozó stratégiája	8
1.1 Az együttműködési program intelligens, fenntartható és inkluzív növekedésre vonatkozó uniós stratégiához és a gazdasági, társadalmi és területi kohézió megvalósításához való hozzájárulására vonatkozó stratégiája.....	8
1.2 A tematikus célkitűzések és hozzájuk tartozó beruházási prioritások kiválasztásának indoklása	23
1.3 A pénzügyi allokáció indoklása	24
2. PRIORITÁSI TENGELYEK	26
2.A.1/P1 – 1. Prioritási tengely.....	26
2.A.2/P1 Több tematikus célkitűzést átfedő prioritási tengely létrehozásának alátámasztása.....	26
2.A.3/P1 Az uniós támogatás forrása és számítási	26
2.A.4/P1/6c: 6c beruházási prioritás.....	26
2.B.1/P2 -2. prioritási tengely	34
2.B.2/P2 Több tematikus célkitűzést átfedő prioritási tengely létrehozásának alátámasztása.....	34
2.B.3/P2 Az uniós támogatás forrása és számítási alapja	34
2.B.4/P2/11 Beruházási prioritás 11	34
2.B.5/P2/11 A beruházási prioritásnak megfelelő specifikus célok és a várt eredmények ..	34
2.B.6/P2/11 A beruházási prioritás keretében támogatandó tevékenységek	35
2.B.8/P2 Beavatkozási kategóriák prioritási tengelyenként.....	38
2.B.9/P2 A technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának összefoglalása	38
2.C.1/P3 3. Prioritási tengely.....	39
2.C.2/P3 Az uniós támogatás forrása és számítási alapja	39
2.C.3/P3 Specifikus célok és várt eredmények	39
2.C.5/P3 A támogatandó tevékenységek leírása és várható hozzájárulásuk a specifikus célokhoz.....	39
2.C.6/P3 Beavatkozási kategóriák	40

3. Az együttműködési program pénzügyi terve a résztvevő tagállamok szerinti bármiféle bontás nélkül	42
3.1 Táblázat, amely az 1303/2013 EU Rendelet 53, 110 és 111 cikkével összhangban minden évre tartalmazza (euróban) az ERFA által támogatandó teljes forrás-előirányzatot.....	42
3.2. A Az együttműködési program pénzügyi terve, amely tartalmazza (a teljes programidőszakra, az együttműködési program számára és minden prioritási tengely számára) az ERFA által támogatandó teljes pénzügyi előirányzatot és a nemzeti társfinanszírozást, euróban.....	42
3.2.B. Az együttműködési program pénzügyi tervének prioritási tengelyenkénti és tematikus célonkénti bontása.....	45
4. A TERÜLETFEJLESZTÉS INTEGRÁLT MEGKÖZELÍTÉSE	46
4.1. Ahol alkalmazható: A "közösségvezérelt helyi fejlesztés" eszközeinek használatához való hozzáállás, valamint azon alapelvek bemutatása, amelyek segítségével a lehetséges alkalmazási területek beazonosításra kerülnek	48
4.2. Ahol alkalmazható: A fenntartható városi fejlesztésekkel kapcsolatos rendelkezések	48
4.3. Ahol alkalmazható: Az 1303/2013 EU Rendelet 99. cikkében meghatározott integrált területi beruházás használatához való hozzáállás (kivéve a városi fejlesztéseket) és az egyes prioritási tengelyekből való indikatív pénzügyi allokációjuk.....	48
4.4. Amennyiben az érintett tagállamok és régiók részt vesznek valamely makroregionális vagy tengeri stratégiai programban, úgy a tervezett beavatkozások hozzájárulása ezekhez a stratégiákhoz, a programterület azon szükségleteinek figyelembe vételével, amelyeket a tagállamok határoznak meg – illetve (ahol releváns) azon kiemelt, stratégiaileg meghatározó projektek, amelyek az adott stratégiákhoz kapcsolódnak. (kivéve a városi fejlesztéseket) és az egyes prioritási tengelyekből való indikatív pénzügyi allokációjuk.....	48
5. AZ EGYÜTTMŰKÖDÉSI PROGRAM VÉGREHAJTÁSI RENDELKEZÉSEI.....	50
5.1. Releváns hatóságok és testületek	50
5.2. A Közös Titkárság felállításának rendje.....	51
5.3. Az irányítási- és kontrollrendszerre vonatkozó megállapodások összefoglalása.....	52
5.4. A felelősség megosztása a résztvevő tagállamok között azokban az esetekben, amelyekben az IH vagy az EB pénzügyi korrekciókat alkalmaz.....	65
5.5. Az euró használata (ahol releváns)	66
5.6. Partnerek bevonása	66

6. KOORDINÁCIÓ	68
7. A KEDVEZMÉNYEZETEK ADMINISZTRATÍV TERHEINEK CSÖKKENTÉSE.....	73
8. HORIZONTÁLIS ELVEK	76
8.1. Fenntartható fejlődés	76
8.2. Esélyegyenlőség és a diszkrimináció tilalma.....	77
8.3. Nemek közötti egyenlőség.....	79
9. Különálló elemek – a nyomtatott dokumentum mellékleteiként	80
9.1. A programidőszak alatt megvalósítandó nagyprojektek listája (1303/2013 EU Rendelet 87. cikk (2) (e).....	80
9.2. Az együttműködési program eredményességi kerete.....	81
9.3. Az együttműködési program elkészítésébe bevont partnerek listája.....	82
MELLÉKLETEK.....	84

RÖVIDÍTÉSEK LISTÁJA

TC	Tematikus Célkitűzés
BP	Beruházási Prioritás
PT	Prioritási tengely
EP	Együttműködési Program
ERFA	Európai Regionális Fejlesztési Alap
ETE Rendelet	Az Európai Parlament és Tanács 1299/2013/EU rendelete az Európai Regionális Fejlesztési Alap által az európai területi együttműködési célkitűzésnek nyújtott támogatásra vonatkozó egyedi rendelkezésekről
AH	Audit Hatóság
IgH	Igazoló Hatóság
KA	Kohéziós Alap
VR	AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 1303/2013/EU RENDELETE az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről
Duna Program	Duna Transznacionális Együttműködési Program
EMVA	Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alap
EB	Európai Bizottság
ETT	Európai Területi Társulás
EBB	Európai Beruházási Bank
eMR	Elektronikus Monitoring Rendszer (INTERACT által fejlesztve)
ETHA	Európai Tengerügyi és Halászati Alap
ESZA	Európai Szociális Alap
ESBA	Európai Strukturális és Befektetési Alapok
ETE	Európai Területi Együttműködés
EUSDR	EU Duna Régió Stratégiája
FLC	Első szintű hitelesítésért felelős szervezet
GDP	Bruttó hazai termék
ECS	Ellenőri Csoport
HVE	INTERACT Harmonizált Végrehajtási Eszközök

IH	Irányító Hatóság			
KT	Közös Titkárság			
MB	Monitoring Bizottság			
NH	Nemzeti Hatóság			
NUTS	NUTS-rendszer/Statisztikai Nómenklatúrája	Célú	Területi	Egységek
PP	Projekt Partner			
PR	Project Progress Report (Előrehaladási Jelentés)			
RTD	Kutatás, Technológia és Fejlesztés			
HE	Helyzetelemzés			
SKV	Stratégiai Környezeti Vizsgálat			
SFC2014	Elektronikus adatsere-rendszer			
SC	Specifikus célok			
TS	Technikai Segítségnyújtás			

1. Az együttműködési program intelligens, fenntartható és inkluzív növekedésre vonatkozó uniós stratégiához és a gazdasági, társadalmi és területi kohézió megvalósításához való hozzájárulására vonatkozó stratégiája

1.1 Az együttműködési program intelligens, fenntartható és inkluzív növekedésre vonatkozó uniós stratégiához és a gazdasági, társadalmi és területi kohézió megvalósításához való hozzájárulására vonatkozó stratégiája

Bevezetés

Az Európai Területi Együttműködés (ETE) Rendelet szerint a határon átnyúló együttműködések célja, hogy a határmenti régióban együttesen azonosított közös kihívásokat kezeljék, és a határmenti területek kiaknázatlan potenciáljára építve az együttműködés erősítésével az Unió harmonikus fejlődéséhez járuljanak hozzá. Az Együttműködési Program (EP) kidolgozásával a két tagállam a Task Force-ot bízta meg, amely a két együttműködő tagállam nemzeti, regionális és helyi szintű képviselőiből áll. Az EP stratégiájának kialakításánál a Task Force figyelembe vette a releváns EU-s rendeleteket, nemzeti és regionális fejlesztési stratégiákat, a programterület jellemzőit, az előző programozási időszak tapasztalatait, illetve az érdekelt felek véleményét az e célból szervezett eseményeken, tevékenységeken keresztül.

Az Interreg V-A Szlovénia-Magyarország Együttműködési Program egy olyan együttműködési folyamat folytatása, amely a 90-es években indult háromoldalú és kétoldalú kompozíciókban (Ausztria-Szlovénia-Magyarország, Szlovénia-Magyarország-Horvátország és Szlovénia-Magyarország Határon Átnyúló Együttműködési Programok). Ezen határon átnyúló együttműködési programok eredményeként értékes tapasztalatokra tettek szert nem csak a Program irányító hatóságai, hanem a résztvevő országok érdekelt felei is, amelyre a jelenlegi Program számít és épít.

1.1.1. A Program szakpolitikai keretei

Az EP kidolgozásánál a következő EU-s, nemzeti és regionális szintű stratégiai dokumentumokat vették figyelembe:

EU-s szintű dokumentumok

- Európa 2020
- Duna Régió Stratégia

Nemzeti és regionális szintű dokumentumok

- Partnerségi Megállapodás 2014-2020 Szlovénia
- Szlovén Fejlesztési Stratégia 2014-2020
- Nemzeti Reformprogram Szlovénia 2013-2014
- Nemzeti Reformprogram Szlovénia 2014-2015
- Az EU Kohéziós Politikáját Végrehajtó Program 2014-2020 Szlovénia
- Regionális Fejlesztési Program 2014-2020 Pomurje – tervezet
- Regionális Fejlesztési Program 2014-2020 Podravje – tervezet
- Partnerségi Megállapodás 2014-2020 Magyarország
- Magyarország Nemzeti Reformprogramja
- Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió 2020 – Magyarország
- Fejlesztési Terv 2014-2020 Zala Megye
- Fejlesztési Konceptió 2014-2020 Vas Megye

1.1.2. A programterület helyzetelemzése

Annak érdekében, hogy az EP stratégiája szilárd alapokon nyugodjék, helyzetelemzés (HE) készült a programterület főbb jellemzőiről: elérhetőség, környezetvédelem, szociális helyzet, gazdasági helyzet és a turizmus szempontjából. A programterület helyzetének elemzése erre a tanulmányra épül, melyben a határon átnyúló szempontból legfontosabb tényezők kiemelt figyelmet kaptak.

A programterület földrajza

A programterület a következő NUTS3 régiókat tartalmazza (2014/388/EU Bizottsági Végrehajtási Határozat):

- Szlovéniában Podravje és Pomurje régiók
- Magyarországon Vas és Zala megyék

A Szlovénia-Magyarország határ menti régió területe összesen 10.658 km² kiterjedésű, melynek 2/3-a tartozik a magyar, 1/3-a a szlovén határ menti régióba, melyet 102 km hosszú államhatár választ el. A programterület Szlovénia észak-keleti részén és Magyarország dél-nyugati végében terül el. Földrajzilag elsősorban a váltakozó sík- és dombvidéki területek jellemzőek a régióra.

1. Térkép: Programterület

Forrás: saját

Környezet és energia

A programterület igen gazdag környezeti erőforrásokban és természeti értékekben: változatos növény- és állatvilágának köszönhetően magas szintű biodiverzitás jellemzi, melynek védelmét és irányítását a nemzeti park igazgatóságok végzik (Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság és Órségi Nemzeti Park Igazgatóság). A nemzeti parkok mellett natúrparkok és számos védett, továbbá Natura2000 terület járul hozzá a Régió természeti örökségéhez. A legfontosabb természetvédelmi park a programterületen a Goričko (SI) - Órség (HU) - Raab (AT) Natúrpark, amely határon átnyúló jellege miatt is egyedülálló, de vannak más, jól ismert és elismert területek, mint pl. Írottó Natúrpark és Maribor Otok Natúrpark. A védett területek aránya átlagon aluli, kivéve Pomurje régiót. Podravje régió területén a legkisebb a védett terület aránya, mindössze 6,2% a 31% szlovén országos átlaggal szemben, amit ugyanakkor Pomurje meghalad a maga 37,2%-ával. Magyarországon az országos átlag 15%, Vas megye megközelíti ezt az értéket 14,2%-kal, míg Zala megye jelentősen elmarad 6,7%-kal.¹ Ennek ellenére a régió elismert természeti szépségéről, amely kiválóan alkalmas a zöld-

¹ A védett területek aránya, összehasonlítva a régió teljes területtével – 2008, forrás EUROSTAT

turizmusra. A védett területek ugyanakkor problémát jelenthetnek a földhasználók számára, hiszen a védett státusz bizonyos határt szab a mezőgazdasági vagy más típusú földhasználat mikéntjére és arányára való tekintettel. Tekintettel arra, hogy a védett területek nagy része agrárterületeken helyezkedik el, a tudatosság növelése a környezetvédelem fontosságát illetően, valamint a segítségnyújtás a fenntartható gazdálkodási, földhasználati alternatívák meghatározása vonatkozásában kiemelt jelentőségű.

A programterületen több fontos folyó halad keresztül (Mura, Dráva, Zala és a Rába), és a terület a Balaton délnyugati partjának térségét is magába foglalja. Ezen folyók habár nem közvetlenül lépik át a határt a két ország között, de mindegyikük az Alpokban ered, és a medrük szoros kapcsolatban áll határon átnyúló viszonylatban is. Amellett, hogy értékes ivóvízforrást jelentenek, fontos vizes élőhelyet is biztosítanak a térségben. Habár az OP SI-HU 2007-2013 2. prioritási tengelye (Fenntartható fejlődés) megcélozta ezt az értékes természeti örökséget, annak megóvása és promotálása további beavatkozásokat igényel mind a természetvédelem, mind pedig a látogatók, turisták számára nyújtott szolgáltatások vonatkozásában. Másfelől ezek a folyók árvízvesztélyt is jelentenek (a klímaváltozás következtében) így a kockázat megelőzése és a katasztrófavédelem fokozott és összehangolt odafigyelést, intézkedéseket igényel a programterület releváns érintettjei részéről együttműködési kapcsolatokon keresztül.

A programterület gazdag termál- és ásványvizekben. A termálvizeket intenzíven használják energetikai és turisztikai célokra – a legnagyobb turisztikai központok is erre az adottságra épülnek (pl. Zalakaros, Sárvár, Moravske Toplice, Murska Sobota).

Az energiahatékonyság és a megújuló energiák vonatkozásában nem állnak rendelkezésre regionális szintű adatok, tehát ez a szektor csupán az országos szintű statisztikák alapján elemezhető.

A legfrissebb EUROSTAT adatok alapján, az energaintenzitás (a bruttó belföldi fogyasztás és a GDP aránya) 256,6% volt Magyarországon és 225,8% Szlovéniában 2013-ban, így a két ország gazdaságának energiafogyasztása sokkal magasabb volt, mint az EU28 átlaga (141,6%).

Szlovénia teljes energia hatékonyságának (ipar, közlekedés, háztartások) javulása, az ODEX energiahatékonysági index alapján 2000 és a 2010 között évi 18,2% vagy 2,0% volt. Szlovénia energiahatékonyságának javulása jelentősebb volt, mint az EU 27 átlaga, mely évi 11,5% vagy 1,2% volt.² 1998 és 2010 között Magyarországon a végső fogyasztók energiahatékonysága – a globális index (ODEX) csökkenéséből számolva - 17%-kal javult, szemben a 14%-os EU szintű értékkel. A legnagyobb energiahatékonysági javulás az iparban és a közlekedési szektorban figyelhető meg, mivel a háztartások energiahatékonysága csak kis mértékben nőtt.

A potenciális megújuló energiaforrások széles skálája áll rendelkezésre (szél, nap, geotermikus energia, biomassza, biogáz és vízenergia) a Régióban. Szlovéniában magas (21,5%) a megújuló energiák aránya a bruttó végső energiafogyasztásból, mely meghaladja az EU28 átlagot (15%), míg Magyarország ehhez képest elmaradást mutat (9,8%). A helyi megújuló energiatermelés relatív magas arányának köszönhetően, az energia függősége Szlovéniának (47,1%) alacsonyabb, mint az EU28 átlaga, míg a magyar gazdaság (52,3%-os függőségi indikátor értékkel) nagyobb mértékben támaszkodik az import energiára a szükségletek kielégítése érdekében, mint átlagosan az EU országai (53,2%).

Mindazonáltal a nemzetközi szabályozásban történő változásokra és a klímaváltozás fenyegető hatásaira való tekintettel, ezen megújuló energiaforrások beazonosítása és hasznosítása hozzájárulhatna a két ország energia-önállóság terén tett előrelépéséhez.

A fentiek tükrében kitűnik, hogy a környezet és a természeti biodiverzitás kérdése egyre fontosabb a programterületen. Közös irányítás melletti koordinált beavatkozásokra van szükség, amely szempontjából elkerülhetetlen az egyre szorosabb intézményi együttműködés az érdekelt felek között. Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk folyamán kihangsúlyozták, hogy sem a jelenlegi együttműködés szintje, sem a hatékonysága nem megfelelő – a jobb eredmények érdekében folyamatos és kiszámítható intézményi kapcsolatok, összehangolt szabályozást tesz szükségessé – határon átnyúló értelmezésben.

Kiemelt szükségletek és kihívások

- Együttműködésre van szükség a határon átnyúló környezetvédelem területén

² EU és nemzeti energiahatékonysági célok megvalósulásának ellenőrzése, Jozef Stefan Intézet, Ljubljana, 2012.

- Szükség van közös figyelemfelkeltő és tájékoztató kampányokra, a különböző környezeti érdekek összeegyeztetése mentén (mezőgazdaság, turizmus, természet- és kulturális örökség védelem) annak érdekében, hogy a természeti értékeket egyfelől megvédjék, másfelől felelősen, fenntartható módon hasznosítsák
- Együttműködések további erősítésére van szükség a természeti értékek jobb hasznosítása céljából a fenntartható turizmus új formáinak promotálása és fejlesztése mentén: a természetközeli "lassú" turizmus valódi fejlesztési lehetőség a programtárság kevésbé fejlett, vidéki részei számára
- Szükség van közös a környezeti kockázatkezelésre, katasztrófavédelemre (árvizek, aszályok, tűzvész, stb.), a természeti környezet és a lakosság védelme érdekében
- Szükség van a megújuló energiaforrások közös, összehangolt feltárására, amely új megoldásokat eredményezhet a Régió energiafüggőségének megoldására, és hozzájárulhat a klímaváltozás mérsékléséhez is

Demográfia és társadalmi jólét

A programterületen 980,500 lakos él, 55%-a Magyarországon, 45%-a Szlovéniában. Az átlagos népsűrűség - 92 fő / km² - elmarad az országos átlagoktól mindegyik régióban, kivéve Podravjében (150 fő / km²), ami meghaladja még az EU28 átlagot is, továbbá kétszer olyan magas, mint Zala megyében, ahol a régió legalacsonyabb népsűrűsége jellemző (75 fő / km²).

A régióra negatív demográfiai tendenciák jellemzőek, viszonylag magas a természetes fogyás és negatív irányba mozdítja a demográfiai mutatókat a magas elvándorlás és az elöregedés is egyre gyorsuló ütemben. A népesség csökkenése folyamatos az elmúlt 15 évben a teljes magyarországi oldalon, és a szlovén oldal túlnyomó részén szintén. A legrosszabb adatok Zala megyében vannak (3,5%), illetve Pomurje régióban (2,8%)³. Nem meglepő, hogy az említett területeken legrosszabbak az öregedési index mutatói, (Zala 145%, Pomurje 139%)⁴. A természetes népességfogyást illetően éles különbség van a szlovén és a magyar oldal között: míg Podravjében a természetes fogyás lecsökkent 182-re 2012-ben 2001-hez képest (500), addig Zalában 1793-ra emelkedett 2001-hez képest (1400)⁵. Ezeket a jelenségeket összeadva kitűnik, hogy negatív irányú a migráció a régióban. 2012-ben, (kivéve a Vas megyét) a programterületen nagyobb a kivándorlók száma, mint a bevándorlóké: a legrosszabb helyzetben Pomurje van (-681)⁶.

Területileg nézve a régióra vidéki, agrártelepülések jellemzőek, és a legtöbb nagyobb városi központ periférikus elhelyezkedésű földrajzilag. Magyarországi oldalon több mint 95%-a a településeknek agrár, ahol a lakosság 60%-a él 5000 fő alatti lakosságú településen. Másik jellemzője a programterületnek, hogy a lakosság a nagyvárosokban koncentrálódik: ez a koncentráció a legjelentősebb Podravjében, ahol több mint egyharmada él a lakosságnak Mariborban (36%)⁷. Hasonló a helyzet a Vas megyében, ahol a lakosság 30%-a él a megyeszékhelyen, Szombathelyen.

A programterület többnemzetiségű lakossága hozzájárul a sokszínű kulturális hagyományok bőségéhez. A programterületen szlovén és magyar nemzeti kisebbség és több más etnikai csoport is képviselteti magát. Pomurje régióban egy jelentős számú magyar kisebbség él (Lendva, Hodos és Dobronak), továbbá magyar kisebbségek jelen vannak Šalovci-ban és Moravske Toplice-ben is nagyobb számban. A német nyelvű népcsoport is jelentős a Régióban; ezek többnyire az osztrák határ közelében találhatóak, Murszombatban és a Podravje régióban. A magyar határtérségben a legjelentősebb nemzeti kisebbségeket a szlovének és a németek alkotják. Szlovén nemzeti kisebbség él a Rába folyótól északra, a szlovén határtól délre, a Rába-mentén. Regionális központjuk Szentgotthárd. Nagyobb roma közösség él a határ mindkét oldalán.

Az elszegényedés és társadalmi kirekesztés kritikus fontosságú problémák Európa ezen keleti területein, kiváltképp a vidéki térségekben. Ez több társadalmi-gazdasági ténnyel magyarázható, mint például gyenge gazdasági háttér, a beruházási és foglalkoztatási lehetőségek hiánya, ennek következtében a fiatalok elvándorlása, továbbá pl. az idősek elszigetelődése, kirekesztése. Összehasonlítva a nemzeti átlagokkal, kevesebben élnek az elszegényedés határán a szlovén határ

³ A 2007 és 2012 közötti népességszám alakulása – Forrás: Központi Statisztikai Hivatal (KSH) és a Szlovén Köztársaság Statisztikai Hivatala (SzKSH)

⁴ 2013-as adatok, Forrás: EUROSTAT

⁵ Természetes népességfogyás 2001 és 2012 között, Forrás: EUROSTAT

⁶ 2005 és 2012 közötti nettó bevándorlás, Forrás: KSH, SzKSH

⁷ Forrás: SzKSH

menti régióban (kb. 21%), mint a magyar oldalon (kb. 28%)⁸. Összehasonlítva ezeket a számokat az országos átlagokkal a helyzet fordított: a magyar oldalon a határtérségben jobb a helyzet, mint az országos átlag (31%), ezzel szemben a szlovén oldalon a rosszabb, az országos átlaguk (19%)⁹. A szociális ellátások biztosítása a helyi önkormányzatok kötelezően ellátandó feladatai közé tartozik, ugyanakkor a társadalmi problémák kritikus mértéke a szolgáltatások nyújtásának innovatívabb és újszerűbb módját teszi szükségessé (pl. civil szolgáltatók bevonása, e-szolgáltatás stb.).

Az egészségügyi ellátás tekintetében megállapítható, hogy a kórházak a legnagyobb központi városokban találhatóak, ezért a hozzáférés a magas színvonalú egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz a lakosság vidéki agrártelepüléseken élő részének korlátozottabb. A teljes programterületen 13 kórház van, 9 Vas és Zala megyében, míg a szlovén oldalon mindössze 4 kórház található a Pomurje és Podravje régiókban. Ugyanakkor az egészségügyi kiadások egy főre jutó értéke kétszer magasabb Szlovéniában, mint Magyarországon. A területi sajátosságok és a demográfiai kihívások a csökkenő pénzügyi forrásokkal együttesen szoros együttműködést sürget új egészségügyi megoldások kidolgozására és tesztelésére határokon átnyúló vonatkozásban.

A régióra jellemző a fejlett oktatási infrastruktúra, fejlett középfokú oktatás, és egyre több a felsőfokú végzettséggel rendelkezők száma is. Az oktatás elérhetősége javult, különösen a szakképzés és az élethosszig tartó tanulás terén, számos állami és magán szervezet nyújt felnőttképzési szolgáltatásokat mind a munkával rendelkezőknek és a munkanélküliek. Mindamellett – az érdekeltekkel folytatott konzultációk szerint - annak ellenére, hogy egyre nagyobb az igény a szakképzett munkaerőre, a kereslet által vezérelt szakképzés nem megfelelő mértékben áll rendelkezésre, valamint a fiataloknak nyújtott szakmai orientáció nem eléggé fejlett. Ami a felsőoktatást illeti, még mindig vannak hiányosságok: a magyar oldalon a programterületen csak néhány kihelyezett tagozat található, ahol gazdasági, a pedagógiai és a technológiai képzés folyik (Szombathely, Keszthely, Nagykanizsa és Zalaegerszeg). A szlovén oldal erősebb pozícióban van: a Podravje régió ad otthont két fontos egyetemnek, amely szilárd infrastruktúrával és szakirányok, szolgáltatások széles skálájával rendelkezik – a Maribori Egyetem és Alma Mater Europaea. A felsőfokú végzettséggel rendelkezők a szlovén oldalon 23,5% arányú, míg a magyar oldalon ez az arány 18,1%¹⁰. Ezen értékek javuló tendenciát mutattak az elmúlt évtizedben a határ minkét oldalán.

Kiemelt szükségletek és kihívások

- Szükség van a programterület népességmegtartó erejének növelésére, melynek eredményeként lassulhat a népességcsökkenés a területen
- Szükség van arra, hogy a határ mindkét oldalán sürgető szociális és egészségügyi kihívásokra közös, innovatív szociális/egészségügyi szolgáltatásokat fejlesszenek ki a Régióban élők számára, külön figyelemmel a fiatalokra, speciális szükségletű csoportokra, az idősekre, az elszegényedő, a társadalom peremére szorult emberek csoportjaira, a fogyatékkal élőkre
- Szükség van a minőségi szakmai képzéshez való hozzáférés, illetve a képzési kínálat fejlesztésére, szakmai orientáció nyújtására

Megközelíthetőség

Az úthálózat mind a szlovén mind a magyar oldalon meglehetősen fejlett, néhány fontos európai közlekedési folyosó érinti a régiót, és a közúti infrastruktúra jelentősen javult az elmúlt évtizedekben. A programterületen keresztülhalad két TEN-T folyosó: a balti-adriai (Corridor 4) a Graz-Maribor-Ljubljana vasútvonal szakasszal, valamint a földközi folyosó (Corridor 9) a Trieszt-Ljubljana-Maribor-Budapest szakaszon.

A programterület legfontosabb úthálózati eleme a Budapest - Maribor - Ljubljana autópálya, amely átszeli a régiót, és biztosítja a legfontosabb közlekedési kapcsolatot Magyarország és Szlovénia között. Emellett a belső úthálózat a szlovén oldalon elég jól kapcsolódik, bár a vidéki agrártelepülések megközelíthetősége további fejlesztést igényel. Az elsődleges és másodlagos úthálózat-sűrűség a magyar oldalon is meghaladja az országos átlagot. Ennek ellenére az alsóbbrendű utak minőségét és átjárhatóságát tovább kell fejleszteni, mivel a másodrendű úthálózat nem köti össze a kistelepüléseket megfelelően, különösen a konkrétan az országhatár mentén elhelyezkedő területeken.

⁸ Lakosság az elszegényedés határán – 2012, Forrás: EUROSTAT

⁹ Egészségügyi Világszervezet, Statisztika a világ egészségügyi kiadásairól - 2012

¹⁰ Lakosság aránya felsőfokú végzettséggel a 25-64 éves korcsoportban – 2014, Forrás: EUROSTAT

A meglévő autópálya a Régió könnyű elérhetőségét biztosítja mind az áru-, mind emberforgalom tekintetében, de a közúti és vasúti infrastruktúra fejlesztésre szorul régión belüli vonatkozásban a központokon kívül eső helyek, települések jobb elérhetősége végett. Ez a régió kiegyensúlyozott gazdasági fejlődésének feltétele és a programterületen vonzerejét is növelné.

Tekintettel arra, hogy mindkét ország tagja a schengeni övezetnek, Szlovénia és Magyarország között az átjárhatóság akadálymentes. Jelenleg 9 átkelőhely található a határon, átlagos távolságuk 11 km. Mindazonáltal, mivel a belső utak minősége gyenge, sűrűségük alacsony, az utazási idők hosszúak.

A határon átnyúló tömegközlekedési szolgáltatás gyenge. Mindössze a Budapest és Ljubljana közötti buszjáratra korlátozódik, melynek csak egy megállója van a programterületen: Nagykanizsán. A határ két oldalán az egyéb buszjáratoknak nincs csatlakozása (nincs fizikai kapcsolat az állomások között, se harmonizált menetrendek nem állnak rendelkezésre), így a buszközlekedés nem támogatja a határforgalom növekedését.

Belföldi vasúti hálózat köti össze a nagyobb városokat, azonban további fejlesztésre van szükség ahhoz, hogy a kisebb települések is be legyenek kötve a hálózatba. Közvetlen vasúti kapcsolat csak Zalaegerszeget és Murska Sobotát, illetve Maribort és Ptujt köti össze, habár a járatok száma meglehetősen alacsony. Így összességében a mobilitás, a határon átnyúló lakossági és a turisztikai forgalom akadályozva van a silány határon átnyúló összeköttetések és a tömegközlekedési lehetőségek által.

A régió területén két európai kerékpárút is keresztülhalad: az EuroVelo 9 és az EuroVelo 13. Az EuroVelo 9 (Balti-Adria) Szlovéniát és Ausztriát köti össze, míg az EuroVelo 13, a Vasfüggöny Nyomvonal pedig a program területén keresztülhaladva Goricko Natúrparkot és az Őrség Nemzeti Parkot érinti, így igen fontos turisztikai potenciállal rendelkezik. A programterületen lévő kerékpárutak ugyanakkor nem folytonosak, az egyes szakaszok csatlakozása a határ két oldalán még mindig megoldatlan, és a biztonsági követelményeknek sem feltételenül felelnek meg. Mindazonáltal, a földrajzi és környezeti tényezőket figyelembe véve, kedvezőek a feltételek a kerékpáros forgalom számára a programterületen, amely hasznosítása támogatná ezt a fenntartható közlekedési módot.

Kiemelt szükségletek és kihívások

- Szükség van a határon átnyúló mobilitás fejlesztésére a megfelelő átjárhatóság biztosítása mentén, melybe a határ két oldalán lévő úthálózat és tömegközlekedés értendő
- Szükség van a fenntartható (zöld) közlekedési módokra, mind az infrastruktúra, mint pedig a biztonság szempontjából
- Szükség van a turizmushoz kapcsolódó közlekedési infrastruktúra javítására, turista-barát közlekedési módok feltételeinek megteremtésére (túrázás, kerékpárút, lovaglás hálózatok, vízi turizmus)

Gazdaság és munkaerőpiac

A GDP Magyarország és Szlovénia viszonylatában hasonló módon fejlődött az elmúlt években - a szlovén számok pozitívabbak - lassú, de folyamatos növekedést mutatnak az értékek, melyet ideiglenesen megszakított a gazdasági válság. A javuló trendek ellenére, még mindig jelentősek a fejlettségi különbségek GDP/fő viszonylatban a megyék/régiók értékei és az EU-28 átlaga között (2011-ben Zala megye és Pomurje régió GDP-je kevesebb volt, mint az EU-28 60%-a, míg Vas megyében 60% volt, és Podrevjében pedig 71%)¹¹.

Földrajzi helyzetének és történelmileg meghatározott fejlesztési vonalának köszönhetően, a mezőgazdaság még mindig viszonylag nagy arányban van jelen a térségben a nemzeti és nyugat-európai adatokhoz viszonyítva: Vas és Zala megyékben, továbbá Pomurje régióban meghaladja a 7%-ot¹². Az ipari szektor (az építőipar kivételével) jelentősen hozzájárul a bruttó hozzáadott értékhez (Gross Value Added - GVA), hiszen Vas megyében 39% (legiparosodottabb magyar megye), Zala megyében pedig 35%. A szlovén régiók elérik a 23-24%-os¹³ arányt, ami közel az országos átlagnak felel meg. A szolgáltató szektor rendelkezik a legnagyobb GVA részesedéssel (kereskedelem, közlekedés, idegenforgalomhoz kapcsolódó szolgáltatások stb.). A közigazgatás és a közösségi

¹¹ Egy főre jutó GDP – 2011, Forrás: EUROSTAT

¹² bruttó hozzáadott érték szektorális aránya a határ menti régióban – 2011, Forrás EUROSTAT

¹³ u.o.

szolgáltatások/tevékenységek az országos átlag alatt vannak Magyarországon, illetve a szlovén régiók valamivel meghaladják a saját országos átlagukat.

A programterület gazdasági földrajza erőteljes kettősséget mutat: van (pár) jól fejlett gazdasági központ (melyek K+F-hez és oktatási intézményekhez kapcsolódnak), iparosodott területeken erős az autógyártás, az egyéb gyártó és feldolgozó ágazatok, illetve – országosan és európai viszonylatban is híres – turisztikai célpontok vonzzák a nagyszámú látogatót a határ mindkét oldalán. Ugyanakkor ezeken területeken kívül a programterületet aprófalvak, agrártelepülések jellemzik.

A földrajzi adottságok mellett a gazdasági szerkezetet is ugyanaz a "dualizmus" jellemzi: az ipar és a szolgáltató szektor a városi területekre és azok környékén koncentrálódik, míg a vidéki területek nagy része mezőgazdasági profilú, alacsony az iparosodás, jellemzően a hagyományos iparágak (kézművesség, élelmiszertermelés, jellemző helyi termékek termelés) dominálnak, és a szolgáltató szektor szinte hiányzik. A meglévő, nagy hagyományokkal rendelkező ipari "munka-kultúra" ellenére, az együttműködésen alapuló hálózatok, technológiai parkok ellenére, melyek lehetővé teszik a vállalkozások koncentrációját, a gazdaság alapja, különösen a K+F potenciál a régióban gyenge és törékeny, ami alacsony befektetési vonzerőt eredményez, alacsony számú dinamikus fejlődő ipari létesítményt és klasztert, amelyek ugyanakkor munkaerő foglalkoztatás szempontjából fontosak lennének.

Az innovációs teljesítmény nagyon különbözik a határ két oldalán: míg az átlagos regionális K+F kapacitás és a K+F kiadások egy főre jutó alacsonyabb értéket mutatnak, mint az országos és EU-s átlag, a szlovén régiók K+F intenzitása viszonylag magas, köszönhetően Maribor kiemelkedő teljesítményének. Ezzel szemben magyar oldalon igen alacsony a K+F intenzitás a Nyugat-Dunántúli régióban.

A hiányzó vállalkozói szellem és piaci ismeretek, az alacsony nemzetközivé válás és a pénzügyi források akadályt gördítenek a kis- és középvállalkozások fejlesztése elé. Továbbá általánosan régióban jellemző az alacsony együttműködési teljesítmény, hiányoznak a vállalatok közötti kapcsolatok, alacsony a klaszterizációs arány.

Ami a munkanélküliséget illeti, a helyzet a régióban különbözik egymástól: míg a munkanélküliségi ráta Vas megyében (6,1%) jelentősen elmarad az országos átlagtól (10,8%), Zala megye (11,8%) meghaladja azt. Pomurje régió gyengének számít a szlovén régiók között: a munkanélküliségi ráta itt 17,9% és Podravjében pedig 14,8%¹⁴, ami a legrosszabb mutató az egész országban. A nemi alapú egyenlőtlenség a munkaerőpiacon meghaladja az országos adatokat a szlovén régióban, különösen a pomurjei adatok (fiatalabb és az idősebb korosztályoknak kiemelten nehéz munkát találni). Általában az alacsonyabb iskolázottságú és kevésbé piacorientált készségekkel rendelkezőknek kevesebb esélye van munkát találni, mint képzetebbeknek; azonban a szakmunkás képzettségűek könnyebben találnak munkát, mint a felsőfokú végzettséggel rendelkezők. Mindezek magas migrációs rátát okoznak a felsőfokú végzettséggel rendelkezők körében, ami negatív következményekkel járhat a régió fejlesztésére való tekintettel. A magas munkanélküliségi ráta azt is jelzi, hogy szükség van a szakképzési kínálat és az munkaerőpiac kereslete közötti összehangolásra.

Kiemelt szükségletek és kihívások

- Szükség van a magas színvonalú munkaerő migrációjának csökkentésére (brain-drain) alternatív bevételi források biztosításán keresztül
- Szükség van a munkanélküliséggel való foglalkozásra, különösen a vidéki agrárterületeken, lehetőséget adva a munkahelyteremtésre
- Szükség van az intézményi együttműködést javítani (pl. oktatás, foglalkoztatás, vállalkozásfejlesztés), a szakképzési programok és a valós munkaerőpiaci igény összehangolásán keresztül, különös figyelmet fordítva a határon átnyúló dimenzióra
- Szükséges a helyi vállalkozókedv támogatása

Turizmus

A turizmus igen fontos szerepet játszik a régió gazdaságában. A legfrissebb elérhető területi adatok (2014) alapján, több mint 1,6 millió vendég közel 5,5 millió vendégéjszakát töltött el a régió

¹⁴ Munkanélküliségi ráták – 2012, Forrás: SzKSH, KSH

szálláshelyein¹⁵. Az átlagos tartózkodási idő 3,38 éjszaka volt, ami jelentősen meghaladja mind a szlovén, mind a magyar országos átlagértéket, ugyanakkor csökkenő értéket mutat a 2012-es adathoz képest (3,45 millió). A külföldi vendégek által eltöltött vendégéjszakák aránya 48% volt (nemzeti átlagértékek alatt), azaz a programterület nem tudja teljes mértékben kiaknázni a határon átnyúló lehetőségeket. A határrégió turizmusában a magyar oldal súlya lényegesen nagyobb: a turistaérkezések több mint kétharmada, a vendégéjszakák 74%-a itt realizálódott¹⁶.

A régió turisztikai kínálatát elsősorban a természeti értékek határozzák meg: kínálati palettája a kiemelkedő jelentőségű természeti erőforrásokra építő természetközeli turisztikai termékek mellett kiegészül a kulturális örökséget hasznosító elemekkel is. A terület termálvizekben gazdag, a termál-, gyógy- és wellness turizmus a térség turizmusának legfontosabb húzóágazata, a határ mindkét oldalán az egészségturisztikai desztinációk (legfontosabb úticélok, „mágnesek”: Hévíz, Bük, Zalakaros, Sárvár, Moravske Toplice, Radenci, Ptuj, Lendava, ahol 3,67 millió vendégéjszakát töltöttek az idelátogatók, mely a 67%-a teljes régiós adatoknak¹⁷) vonzzák a legtöbb vendéget. Megállapítható, hogy túlnyomó többsége ezeknek a centrumoknak a programterületet átszelő fő kommunikációs/közlekedési tengely, a Budapest–Ljubljana autópálya mentén helyezkedik el. A programterület periférikusabb területeinek természeti és kulturális gazdagságának korlátozott turisztikai célú hasznosítása főként ezen tengelyen kívül elhelyezkedő régiók szegényes elérhetőségére és belső hálózatosságának hiányára vezethető vissza. A határtérség különleges adottsága, hogy mind a téli, mind a nyári üdülőhelyek megtalálhatók itt: a Balaton Magyarország első számú nyári üdülőhelye, míg Mariborsko Pohorje a legnépszerűbb szlovén sírégiók egyike. A szlovéniai határtérség a legismertebb borturisztikai desztináció az országban, jól kiépült infrastruktúrával és szolgáltatásokkal. Bár az érintett magyarországi megyék szőlőtermő területeit nem jegyzi a legjelentősebb borvidékek között, számos kezdeményezés célja a borvidékek imázsának javítása és gazdasági potenciáljának erősítése célzott márkáépítésen keresztül.

Az aktív turizmus is működik bizonyos szintig a régióban, bizonyos alapinfrastruktúra is rendelkezésre áll, így például kiránduló és kerékpáros utak (beleértve két európai kerékpáros útvonalat), igaz, ezek kiépítettsége szakaszos, az útvonaljelölések is fejlesztésre szorulnak. Lovas turisztikai, horgászati, vadászati lehetőségek is elérhetők. Adottságai ellenére (melyek főként a szlovén határtérségben vannak jelen), a vízi turizmus alulfejlett a régióban.

A természeti adottságok mellett, figyelemre méltó kulturális értékek is megtalálhatók a térségben. A nagyobb városok (pl. Keszthely, Zalaegerszeg, Szombathely, Kőszeg, Maribor, Ptuj, Murska Sobota) műemlékei a régió gazdag történelmi múltját őrzik, míg a kisebb falvak élő hagyományai a vidék mindennapi életébe engednek betekintést: a falusi (agro) turizmus igen jelentős, de jelenleg csak kismértékben kihasznált potenciált jelent (pl. Órség, Göcsej, Hetés). Néhány tematikus utat már kialakítottak a határ mindkét oldalán, elsősorban Szlovéniában. Ugyanakkor ezek határon átnyúló összekapcsolása még várat magára.

A határrégió két oldalának hasonlóságai és adottságaikban rejlő potenciálja kiváló lehetőséget kínál egy versenyképes, határon átívelő regionális turisztikai desztináció létrehozására, integrált turisztikai termékek kialakításával. A régió turizmusát azonban jelentős területi egyenlőtlenségek jellemzik: a turistaforgalom döntően néhány frekvenciált turisztikai célpontra koncentrálódik a határ mindkét oldalán („mágnesek”), míg a kisebb falvaturisztikai potenciálja kiaknázatlan az ismertség hiánya, a vonzó turisztikai termékek alacsony szintje és a turisztikai infrastruktúra hiányosságai miatt (pl. minőségi szálláshelyek hiánya, szegényes turisztikai szolgáltatáskör).

Bár vannak kezdeményezések az egyes attrakciók – elsősorban virtuális – összekapcsolására (pl. borutak, kulturális örökség út), a turisztikai értékek többsége elszórtan helyezkedik el, ezek fizikai összeköttetése hiányzik (különösen igaz ez a határ két oldalán található kínálati elemekre). A pontszerű attrakciók összefogására irányuló szolgáltatási szint gyenge vagy nem is létezik. Mindez megnehezíti a turisztikai programcsomagok kialakítását és értékesítését.

Az egészségturisztikai desztinációk kivételével a régió turizmusát szezonális jellemzi. Bár a fő desztinációk esetében a tartózkodási idő hosszabb, mint az országos átlagértékek, a települések túlnyomó része csak egynapos kirándulóforgalom vonzására képes (részben a minőségi szálláshelyek hiánya miatt).

¹⁵Forrás: SzKSH, KSH

¹⁶ u.o.

¹⁷ Eltöltött vendégéjszakák száma 2014-ben – Forrás: SzKSH, KSH

A turistaforgalom ingadozott, illetve stagnált az elmúlt időszakban, ami a turisztikai kínálat folyamatos megújításának, innovatív turisztikai termékek és szolgáltatások kialakításának fontosságára hívja fel a figyelmet.

Kiemelt szükségletek és kihívások

- A vidéki (kevésbé frekvenciát) területek is olyan jelentős, kiaknázatlan közös turisztikai potenciállal bírnak, amelyre alapozva ezek számottevő nagyságú vendégforgalmat vonhatnak elsősorban a régió nagyobb turisztikai központjaiból
- A fenntartható turizmus ösztönzése szükséges – különösen a vidéki, elmaradottabb területeken –, amely alternatív megoldást kínálhat a helyi munkahelyteremtésre és az életszínvonal növelésére
- Szükség van olyan innovatív turisztikai termékek és szolgáltatások bevezetésére, amelyek által a vidéki területek turisztikai kínálatának minősége javítható, ezáltal ezek turisztikai potenciálja kiaknázhatóvá válik
- A turisztikai kínálat minőségének és attraktivitásának növelése szükséges, közös termékfejlesztés, marketingtevékenység és regionális márkaépítés által

Együttműködés

Szlovénia és Magyarország eddigi együttműködési programjai vitathatatlan eredményeket értek el, melyek a kapacitás építésben, a sikeresen végrehajtott kétoldalú együttműködési projekteknél nyilvánulnak meg. Azonban a kérdőívekben megkérdezettek és a workshopokon résztvevők, a helyi és regionális érintettek felhívták a figyelmet arra, hogy az elért eredmények ellenére, szükséges hangsúlyozni az együttműködésekben még mindig jelen levő minőségbeli, szintbeli és hatékonyságbeli hiányosságok orvoslásának fontosságát a régióban, mint egy átfogó problémakört. A következő észrevételeket tették:

- az intézményi együttműködési kapcsolatok inkább ad-hoc jellegűek (részben köszönhetően a közös nyelv, tudás és tudatosság hiányának), a projekt alapú együttműködési kezdeményezések csak a projekt időtartamára korlátozódnak (köszönhetően a humán erőforrások korlátozott elérhetőségének és gyengeségének), az elért eredmények nem megfelelő mértékben ágyazódnak be a mindennapi működésbe (köszönhetően a helyi érintettek bevonásának hiányának vagy random jellegének és a hiányzó belső kommunikációnak és tudás transzfernek), továbbá a hiányzó platformok és hálózatok, valamint korlátozott tapasztalat a határon átnyúló együttműködések és a kapcsolódó projekt fejlesztés területén, azok a tényezők melyek akadályozzák az együttműködési kezdeményezések és erőfeszítések kihasználását
- a közlekedési kapcsolatok fejlesztését célzó együttműködések (utak, kerékpárutak, tömegközlekedéssel való elérhetőség), valamint egymással harmonizáló előírások és szállítási folyamatok (szociális és sürgősségi ellátás, foglalkoztatás, polgárvédelem és kockázat megelőzés stb.) nem elérhetőek vagy nem eléggé fejlettek
- a megfelelő piaci tudás hiánya miatt a gazdasági szereplők közti üzleti kapcsolatok gyengék, és relatív szűk piaci szegmensre korlátozódnak. A számos sikeresen megvalósított projekt ellenére a szereplők együttműködése kiemelten fontos a régióban, különösen olyan területeken, mint a vidéki turizmus, mely jelenleg még nem képes kihasználni a benne rejlő potenciálokat az összehangolt termékek kínálat, marketing és kommunikáció hiánya miatt, mely a fejlett turisztikai centrumokhoz (mágnesekhez) kapcsolhatná a vidéki térségeket
- habár a kulturális együttműködések bizonyítottan nagyon sikeresek voltak az előző programokban, mégis nagy szükség van a határon átnyúló kapcsolatok továbbfejlesztésére a kulturális intézmények, iskolák, civil szervezetek és etnikai csoportok között

Kiemelt szükségletek és kihívások

- A határon átnyúló együttműködések potenciálját jobban ki lehetne használni a kétoldalú projektek és tevékenységek kritikus tömegének elérésével a minőség és mennyiség tekintetében is.

- Igény van arra, hogy létrehozzuk vagy továbbfejlesszük az együttműködési kapcsolatokat a mágnesek és a vidéki, kevésbé fejlett térségek között a turizmus területén, a programterület turizmusának területileg kiegyensúlyozottabb fejlődése érdekében.
- A helyi érintettek tudatosságában, tudásában és kapacitásában levő hiányosságok pótlását kell megcélozni annak érdekében hogy szilárd alapot biztosítsunk a határon átnyúló együttműködéseknek.
- Ad hoc tevékenységek helyett az intézményesített tevékenységeket kell támogatni annak érdekében, hogy harmonizált és stabil együttműködési keretek alakuljanak ki és az együttműködési projektek és tevékenységek fenntarthatóvá váljanak.

A jelenlegi programidőszak tanulságai

A Szlovénia-Magyarország Határon Átnyúló Együttműködési Program 2007-2013 keretében 43 projekt valósult meg két prioritási tengely mentén, két pályázati felhívás keretében. A program magas koncentrációt mutat mind a projektek méretét, mind pedig tematikus fókuszukat tekintve. A projektek átlagos mérete mindkét kiírásban körülbelül 800.000 euró volt, a tematikus területek, melyekben a nagy beruházások többsége megtörtént, az a turizmus / kulturális örökség / kulturális együttműködés (jóváhagyott projektek kb. 20%-a), a környezetvédelem / energia / természeti örökség (jóváhagyott projektek kb. 25%-a), e-szolgáltatások fejlesztése (jóváhagyott projektek kb. 15%-a)¹⁸. Másrészt viszont, részben a forrás iránti nagy igényeket, illetve a program lehetőségeit figyelembe véve, viszonylag alacsony volt az érdeklődés bizonyos területeken pl. közlekedés iránt.

A programban érdekelték fontos előrelépéseket tettek a határon átnyúló hálózatok kiépítésében. Ezen hálózatok jó alapot adhatnak az elért eredmények kapitalizációjához, és hozzájárulhat egyéb fontos területeken való együttműködési minták kialakításához is.

Az értékelés alapján az előző program vonatkozásában néhány, a végrehajtással kapcsolatos problémás kérdés is felmerült. A kedvezményezettek részéről visszajelezték, hogy a problémák nagy részét a végrehajtás során alkalmazott „vezető partner elv” okozta. Ennek kiküszöbölése érdekében javasolt, hogy a majdani program fokozott figyelmet fordítson a partnerség működésének érthetőségére és koordinálására.

A RegNet elnevezésű analízis tematikájú projekt, melyet a 2007-2013 időszakban hajtottak végre, szintén rávilágított néhány más, a program végrehajtását érintő kérdésre a kedvezményezettek szempontjából. A nyelvi nehézségek (pl.: kényelvű pályázati űrlap) akadályt jelentettek a projektek zökkenőmentes végrehajtásával kapcsolatban. Ennek eredményeként a korlátozott szlovén és magyar nyelvtudás azt eredményezte, hogy a fő kommunikációs nyelv az angol lett, ami ugyanakkor szintén nem problémamentes. Ez is rámutat arra, hogy az az együttműködő országoknak foglalkozni kell a nyelvi problémával, és kezelni kell azt a majdani programban.

A programot a kedvezményezettek túlnyomó többsége úgy értékelte, hogy annak nagyon fontos szerepe van a programterület fejlesztése szempontjából. A kedvezményezettek kiemelték, hogy nézetük szerint a program legfontosabb hozadéka, hogy a program hozzájárult munkahelyteremtéshez, mellyel a régió versenyképességét fejlesztette, illetve közrejátszott együttműködési hálózatok kialakításában és továbbfejlesztésében. Fontos konklúzió, hogy nagy jelentőségű szükséglet van továbbra is a helyi és regionális együttműködések továbbfejlesztésére intézményi/szervezeti szinten.

Következtetések

A programterületet jellemző feltárt tények és adatok, trendek alapján a következő megállapítások kiemelt fontosságúak:

A programterület egyik fő jellemzője az egyenlőtlen népességeloszlás: a többség a nagyobb városokban lakik, míg a térséget jellemzően agrártelepülések alkotják. A népesség előregedése növekvő tendenciát mutat, a természetes fogyás magas, az elvándorlás aránya igen számottevő. Mivel a terület gazdasági teljesítménye korlátozott, különösen a vidéki területeken, növekszik azok száma, akik az elszegényedés kockázatával küzdenek. Mindezen problémák jó minőségű, hozzáférhető, innovatív szociális szolgáltatások igényét támasztják, melyekkel a jelenség negatív társadalmi hatása mérsékelhető lenne.

¹⁸ www.si-hu.eu

Az ipari tevékenység a városi központokra korlátozódik, ezért a mezőgazdaság még mindig fontos szerepet játszik a gazdaságban. Mindazonáltal, mivel a gazdasági versenyképesség meglehetősen alacsony, a régió nem tud elegendő munkalehetőséget biztosítani, így magas a munkanélküliek aránya és az elvándorlás, különösen az agrártelepülések viszonylatában. Mindezek fenntartható megoldások azonosítását teszik szükségessé a gazdasági teljesítmény javítására és a térség emberi erőforrás megtartó erejére.

A régió jól kapcsolódik a programtérsegen kívülre a Budapest - Ljubljana autópályával, ugyanakkor a belső úthálózat, amely a térség belső településeit köti az autópályához, mind sűrűség, mind pedig minőség tekintetében nem megfelelő. A tömegközlekedési rendszer gyengén fejlett, így a határon két oldala közötti mobilitást sem támogatja. A korlátozott régió belüli elérhetőség a programterület gazdasági potenciáljának kihasználását is hátráltatja.

A régió megújuló energiaforrásokban gazdag, ugyanakkor ezek hasznosítása alacsony szintű. Az új energiapolitikai környezetben ezen források felhasználási lehetőségeinek feltárása új potenciált biztosíthat a régióknak.

A programterület gazdag és értékes természeti és kulturális adottságokkal rendelkezik. Az egyedülálló természeti környezetet a két partnerállam is számos természetvédelmi terület, nemzeti park stb. kijelölésével ismerte el. Mivel a programterület két kultúra (szlovén és magyar) metszési pontjában található, a gazdag természeti értékeket a hosszú kölcsönhatás és a közös múlt kulturális örökségének fontos elemei egészítik ki. Mivel a térség kulturális értéke abban nyilvánul meg, ahogy a két kultúra komplexen összeolvad, így a természeti kincsek fenntartása és fejlesztése mellett a kulturális identitások megőrzése és hasznosítása a térség egyik olyan ágazata lehet, amely katalizálja a programterület fejlődését.

A helyzetelemzés kimutatja, hogy jelenleg a térség idegenforgalmának alapját főleg a fontos természeti értékek, mint a Balaton, hegyek (sípályák) és termálvizek alkotják. Ez a jellemző vezetett oda, hogy térség földrajzi koncentrációja a turisztikai központokra tevődik, hiszen azok népszerűek a turisták körében, és viszonylag jól felszereltek infrastruktúra tekintetében. Mindamelllett a régió gazdag különböző természeti és kulturális erőforrásokban, kiválóan alkalmas "lassú turizmus"-ra új, újszerű agro- és vidéki turizmussal keresztl. Ez a potenciál jelenleg kiaknázatlan a megfelelő infrastruktúra, a minőségi idegenforgalmi szolgáltatások hiányában. Továbbá a régió meglévő turisztikai kínálata sem használja a határon átnyúló jellegben rejlő potenciált tágabb, integráltabb, vonzóbb turisztikai termékek kialakításával.

A fenti tematikus megállapításokon túl, a helyi és regionális érintettek véleményére alapozva megállapítható, hogy a Régióban átfogó, kezelendő problémát jelent az együttműködések minősége, szintje és hatékonysága.

Az Együttműködési Program stratégiája

A program célja, hogy a régiót egy társadalmilag és környezetileg fenntartható, közös "zöld turizmus" régióvá alakítsa, hogy ezen keresztül magas szintű életszínvonalat kínáljon a nem csak a központi, hanem a kevésbé frekvenciált agártelepüléseken is. A régió természeti és kulturális értékeinek fenntartható hasznosítása széles körű és területileg tekintve is kiegyensúlyozott lehetőségeket biztosít a turizmus fejlesztésére, helyben biztosított munkalehetőségek kialakítására, a vállalkozások támogatására, amely magasabb szintű, kiegyensúlyozott gazdasági teljesítményt és magasabb életszínvonalat biztosíthat az egész régióban. Magas minőségű természeti és épített környezet, illetve helyben elérhető széles körű szolgáltatások hozzájárulnak a programtérsegen az életminőség javulásához. Szerteágazó szociális, gazdasági és intézményi kapcsolati hálózat biztosítja az erőforrások, készségek és kapacitások racionális és fenntartható hasznosítását, és teremt közös erős identitás tudatot, amely az elfogadason és kölcsönös megértésen nyugszik. Ezen intézkedések hozzájárulnak a térség népességmegtartó erejéhez, különös tekintettel a fiatalokra, illetve segítik a népességfogyás csökkenését a távolabbi agrártelepüléseken.

A kulcsszereplők hosszú távú elképzeléseit és a régió jövőjét visszatükröző küldetésre támaszkodva, a Task Force meghatározta a kulcs szükségleteket és kihívásokat, valamint a program stratégiát. A program stratégia kialakítása során a következő fő alapelvetek vették figyelembe:

- Relevancia: a fejlesztési irányok a régió fő karaktereire és értékeire kell, hogy épüljenek, figyelembe véve a fenntarthatósági szempontokat is. A Program azokkal a területekkel

foglalkozik, melyek direkt módon kapcsolódnak a meglévő értékekhez és a tradíciókban mélyen gyökerező kihasználatlan potenciálokhoz, továbbá kapcsolódnak a Régió fenntartható fejlődéséhez szükséges megoldandó kérdésekhez és rendelkezésre álló lehetőségekhez.

- **CBC dimenzió:** a kiválasztott prioritási tengelyek erős határon átnyúló dimenzióval kell hogy rendelkezzenek; a határon átnyúló együttműködés hozzáadott értéke az adott területen kiemelkedően előnyös kell hogy legyen .
- **Eredmények:** a kiválasztott prioritási területek fejlesztése direkt módon kell, hogy befolyásolja a régió társadalmi, gazdasági vagy környezeti helyzetét, valódi változásokat és lehetőségeket stimulálva a térségben és gyakorlati, kézzelfogható eredményeket szolgáltatva.
- **Az érdekelt szereplők bevonása:** a kiválasztott prioritási területek összhangban kell, hogy legyenek a releváns szereplők szükségleteivel és érdekeivel annak érdekében, hogy a pályázók megfelelő és egyenletes számban kerüljenek bevonásra, biztosítva ezzel a támogatások megfelelő arányban való elosztását.
- **Forráskoncentráció:** a korlátozottan rendelkezésre álló források – 14,7 millió euró – arra hívják fel a figyelmet, hogy a beavatkozások koncentrációját javítani kell, hogy kézzelfogható eredményeket érjünk el.

A fentiekén túl, minden más tényező – fő megállapításai a részletes helyzetfeltárára alapozott SWOT-nak, a releváns politikai keretek és javaslatok EU és ország szinten magába foglalva a makro-regionális stratégiákat, a jelenlegi program során elsajátított tudás, az érintettek sokszintű és struktúrált konzultációinak inputjai – és az adminisztratív és anyagi keretek is megfelelően számításba lettek véve.

A Program célkitűzései

Annak érdekében, hogy a Program teljesítse küldetését, fő célkitűzése a következő:

A program átfogó jövőképe, hogy a térség olyan területté válik, amely vonzó élethelyet, munkahelyet, befektetési lehetőséget biztosít úgy, hogy a helyi természeti és kulturális értékekre épít a turizmusban, ezen keresztül katalizálva a teljes térség fejlődését, másrészt pedig megcélozza a közös határtérségi problémák megoldását határon átnyúló szinten.

A specifikus célkitűzések a következők:

- a természeti és kulturális értékek jobb hasznosítása együttműködés révén a turizmusban, mint a régió versenyképességének legfontosabb, „legmunkaerő-igényesebb” ágazatában
- a helyi gazdaság fejlesztése (helyben elérhető munkahelyek teremtése, új vállalkozások létrehozása) a vidéki térségekben a turizmus fejlesztése révén, a távolabbi agrártelepülések kulturális és természeti örökségének a nagyobb turisztikai célpontokkal való összekötése mentén
- továbbfejleszteni a régiót, mint "zöld és élhető" márkát, a természeti és kulturális erőforrások megőrzése és a társadalmi, gazdasági és intézményi kapcsolatok fejlesztése révén
- a határon átnyúló együttműködések kiterjesztése, az állami és civil szereplők intézményi kapacitásának erősítésével a mindkét oldal által definiált kölcsönösen fontos területeken

A Program stratégiai válasza az Európa 2020 stratégiához való hozzájárulásra

2010-ben az Európai Unió és tagállamai elindították az Európa 2020 stratégiát, amely egy tíz éves átfogó stratégiai keret, amely három, egymást kölcsönösen erősítő prioritáson alapszik: intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés.

Az Interreg V-A Szlovénia-Magyarország EP-ben tükröződik a stratégia, öt kiemelt uniós célterületet is tartalmaz: foglalkoztatás, K+F, éghajlatváltozás, oktatás, különös tekintettel az iskolai lemorzsolódásra, a szegénységre és a társadalmi kirekesztésre.

A program közvetlenül hozzájárul az Európa 2020 stratégia céljainak teljesítéséhez tematikus célkitűzésein, beruházási prioritásai és specifikus célkitűzésein keresztül, amelyek teljes mértékben összhangban vannak az EU2020-szal (VR, 9. cikkely), illetve a tematikus koncentráció elvét is tükrözik (ETE Rendelet, 6. cikkely).

- **Intelligens növekedés:** a tudás és az innováció alapú turizmus fejlesztése (új, magas minőségű termékek és szolgáltatások, és a legmodernebb technológiák; kétoldalú együttműködés mentén); tudásmegosztás
- **Fenntartható növekedés:** a kulturális és természeti értékek és erőforrások megőrzése és fenntartható hasznosítása, erőforrás-hatékonyabb, környezetbarátabb és versenyképesebb megoldások, turisztikai fejlesztések támogatásával
- **Az inkluzív növekedés:** turizmus fejlesztése (munkaerő-intenzív gazdasági szektor) a távoli területeken, agrártelepüléseken, amely társadalmi és területi kohéziót eredményez, az együttműködést előmozdítja régi és új állami és civil szereplők bevonásával, így felvéve a harcot a szegénységgel és társadalmi kirekesztettséggel

A választott prioritási tengelyek a régió legfontosabb kihívásait célozzák meg. Az EP "ambíciói" ésszerűek, anyagi keretei korlátozottak, így a Program kézzelfogható, mérhető eredményekre hagyatkozik, és más mainstream-programokkal való szinergiákra is épít.

A Program intervenciók logikája

A CBC szempontjából fontos megjegyezni, hogy a megcélzott fejlesztési szükségletek és potenciálok meglehetősen hasonlóak a határ két oldalán:

Az alapvetően zöld Régió jelentős termálfvíz-forrásokkal, gazdag kulturális és soketnikumú hagyományokkal rendelkezik. Egyrészt ezen értékek megőrzése és újraérvényesítése, valamint a jelenleg még kihasználatlan, kevésbé látható potenciálok kihasználása szükséges.

A Régió megújuló energiaforrásokban is gazdag, ugyanakkor további vizsgálatok és előkészítő tanulmányok szükségesek a rendelkezésre álló megújuló energiaforrások jobb kihasználása érdekében.

A problémák és hiányosságok szintén hasonlóak: duális gazdasági struktúra jellemző a Régióra relatíve fejlett ipari/szolgáltató centrumokkal és nagy kiterjedésű, szűkülő munkalehetőségekkel rendelkező vidéki térségekkel, mely növekvő területi egyenlőtlenségeket eredményez magas munkanélküliséggel és csökkenő népességgel járó erőteljes elvándorlással.

A hasonlóan jelentős értékekre építve a nagy munkaerő-igényű ágazatokban, úgymint például a turizmusban, lehetőség nyílik a Régió kevésbé fejlett, vidéki térségeinek felzárkóztatására.

Ebben a tekintetben a Program erőteljesen próbálja hasznosítani a korábbi program eredményeit, melyeket a természeti és kulturális örökség támogatása és fejlesztése területén szerzett. Meglehetősen kevés olyan projekt eredmény származott az előző programból, mely jó alapot adott volna a kézzelfoghatóbb és mérhetőbb eredmények eléréséhez a 2014-2020-as időszakban.

A szegénység, a társadalmi és egészségügyi problémák szintén jelenlevő és közös megoldásra váró problémák a Régióban, különösen a vidéki térségekben. A határok kölcsönös átjárhatósága, a jobb belső közlekedési kapcsolatok, a jobb határon átnyúló mobilitás, mind nagy jelentőséggel bírnak. Annak érdekében, hogy a közintézmények és a civil szervezetek felkészültebbek legyenek az új kihívásokra és új feladatokat tudjanak megoldani, többet és jobban kell, hogy együttműködjenek.

A jelenlegi együttműködési hiányosságok miatt – az előző program eredményeire támaszkodva – közös határon-átnyúló kezdeményezésekre és akciókra van szükség meghatározott területeken. Habár nyilvánvalóan több szektorban vannak határon átnyúló fejlesztési szükségletek, a Task Force döntése mégis az, hogy két különösen fontos területre kell koncentrálni a korlátozottan rendelkezésre álló forrásokat:

1. 6. Tematikus célkitűzés, 6c Beruházási prioritás, a térség természeti és kulturális örökségének védelme és felértékelése fenntartható turizmusfejlesztéssel, a turizmus területén kevésbé fejlett térségekre (vidéki, távolabbi területek, agrártelepülések) fókuszálva.
2. 11. Tematikus célkitűzés, 11b Beruházási prioritás, a közszolgáltatások elérhetőségének és hatékonyságának növelése érdekében jobb határon átnyúló kormányzásra van szükség, a hasonlóan fontos területekért felelős szervezetek és intézmények közti együttműködések támogatásával a határon átnyúló konvergencia javítása érdekében.

Stratégiai válasszal, csupán két prioritási területet megcélözva, valamint további pozitív változások katalizátoraként, a Program ésszerű és megfogható változásokat irányoz elő a régióban, teljes összhangban a két ország fejlesztési prioritásaival (nemzeti és regionális).

A Program integrált megközelítéssel támogatja az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedést, mivel a két prioritási tengely a tematikus és a területi dimenziókat is ötvözi, az alábbiakban bemutatott módon:

- 1. Prioritási tengely (TO6): A régió hozzáadott értéke a természeti és kulturális örökség tekintetében az egyedi természeti és kulturális értékeken nyugszik. Ezen értékek védelme és felértékelése rendkívül fontos célja a térségnek. A fontos épített és „soft” örökségi elemek nem megfelelő védeltséget kapnak és kevésbé vannak kihasználva köszönhetően a korlátozott intra-regionális kapcsolatoknak és hozzáférhetőségeknek, valamint a megfelelő eszközök és akciók hiányának.

Míg a jelentős üdülőközpontok – mágnesek – meglehetősen fejlettek (köszönhetően részben a regionális fejlesztési politikáknak és a vonatkozó EU-s finanszírozásnak), a régió vidéki és távoli területein, agrártelepülésein található értékes természeti/kulturális örökségek nem jelennek meg megfelelően, mivel az intra-regionális együttműködések, beleértve a mágnesekhez való integrációt, hiányában a bennük rejlő potenciálok kihasználatlanok. Mindezek arra hívják fel a figyelmet, hogy erősíteni és harmonizálni kell a beavatkozásokat, mivel az örökségi értékekre támaszkodó turizmusnak lényeges növekedési potenciálja van és a régió gazdasági fejlődésének egy kulcs vezérelemének tekinthető. Továbbá feltételezhetően hozzájárul ahhoz, hogy a kevésbé fejlett térségek a turizmus fő regionális áramlatához integrálódjanak, új minőségi helyi munkalehetőségeket eredményezve, javítva a helyi szolgáltatások ellátását, támogatva a KKV-kat és ösztönözve a vállalkozási kedvet.

A prioritási tengely célja az, hogy támogassa a határon átnyúló kezdeményezéseket a fenntartható turizmusfejlesztés területén a vidéki területekre fókuszálva, a természeti és kulturális örökség megőrzésével és védelmével. Ez a megközelítés jó alapot szolgáltat a vidéki térségek gazdasági és társadalmi integrációjához, az úgynevezett “lassú turizmushoz”: kis léptékű beruházásokkal felértékelve az épített örökségi elemeket a kapcsolódó termék- és szolgáltatásfejlesztés részeként, mely fejlesztés a helyi/regionális specifikumokra (kézművesség, helyi termékek, gasztronómia, aktív/zöld turisztikai lehetőségek), és az egymástól jelenleg független kínálatok összekapcsolására támaszkodik.

A turizmus földrajzi hatályának kiterjesztésével, vagyis a távoli területek bevonásával, a zöld, aktív és vidéki turizmus új turisztikai célpontjainak fejlesztésére támaszkodva, a leszakadó vidéki térségek gazdasági és társadalmi problémái megoldatóná válhatnak.

A területspecifikus termékeknek és szolgáltatásoknak a fejlesztése és működtetése, valamint integrációjuk a nagyobb turisztikai üdülőhelyek kínálatába hozzájárulhat a magas munkanélküliségi ráta csökkenéséhez a Régió vidéki térségeiben. Megvalósítva a koordinált közös akciókat, közös integrált stratégiára támaszkodva, a Régió imázsa is fel fog értékelődni.

A jó gyakorlatok átadásának elterjesztése, a turisztikai szolgáltatásokat nyújtók számára szervezett célzott oktatás és képzés szintén fontos része egy komplex és holisztikusabb turizmusfejlesztésnek. Ennek eredményeképp, a közösen koordinált és összeadódó turisztikai potenciálok az egyik vezető erejévé válnak a helyi gazdaságfejlesztésnek a távoli alrégiókban és a vidéki térségekben, direkt módon hozzájárulva a helyi/regionális foglalkoztatás és vállalkozói szellem megerősödéséhez, lassítva ezzel az elvándorlást és az agyelszívás folyamatát, hozzájárulva a napjainkban jellemző népességcsökkenési folyamat által veszélyeztetett kulturális/természeti örökségek értékévé való megőrzéséhez.

- 2. Prioritási tengely (TO11): A határon átnyúló együttműködés elsődleges célja, hogy megbirkózzunk az azonosított közös kihívásokkal. a különböző kulturális háttérrel, társadalmi és politikai rendszerrel, valamint különböző adminisztrációs struktúrával rendelkező két tagállam közös megközelítése révén.

A határon átnyúló szinten megnyilvánuló legfontosabb kihívások a következők: hogyan bírkozhatunk meg a társadalmi kihívásokkal, először is a demográfiai kérdésekkel (öregedés), határon átnyúló közlekedési elérhetőség és interoperabilitás kérdésével; a munkaerőpiaci szükségletek harmonizációjával az oktatással és a szakképzéssel, a foglalkoztatás és a határon átnyúló mobilitás növelése érdekében; a kulturális értékek megőrzésével és felértékelésével.

Ezen kívül a Program végső és átfogó céljának elérése érdekében – a régió lakossága számára vonzó életfeltételek kialakítása – megerősített együttműködés szükséges az

intézmények és szervezetek között a bővítés, korszerűsítés és az innovatív közszolgáltatások elérése céljából.

Annak érdekében, hogy mérhető eredményeket érjünk el, a közsféra és a civil szervezetek megfelelő intézményi kapacitással kell, hogy rendelkezzenek, így a Program összehívta az érintetteket (közintézmények, állami szervek, intézmények, civil szervezetek), hogy együtt dolgozzanak a közös kérdéseken: úgymint közös fejlesztési tervek és stratégiák elkészítése; vita fórumok/akciócsoportok szervezése a releváns érintettek részvételével a közösen meghatározott különböző területeket érintő problémák/kihívások megoldása céljából; olyan bevált munkamódszerek, tapasztalatok, hatékony vezetési eszközök és innovatív gyakorlatok átadása, melyek a régió fontos és sürgető problémáinak megoldására alkalmazhatóak.

Ennek eredményeképp, felkészültebb szereplők és harmonizáltabb fejlesztési keretek válnak elérhetővé a közös kihívások megoldása érdekében közösen meghatározott politikák és akciók által, nemcsak a meghatározott ágazatokban és területeken, mivel a sikeres együttműködési modellek új, kevésbé formális kezdeményezéseket is ösztönözni fognak úgy intézményi szinten, mint az emberi kapcsolatokban.

A Task Force teljes felelősséget vállal azon előfeltételek megteremtéséért, melyek a programterület komplex és integrált fejlesztéséhez szükségesek a 2014-2020-as időszakban. Azáltal, hogy csak két prioritás került kiválasztásra, a Program jelentős tematikus koncentrátságot mutat, mely a program kis mérete miatt is indokolt. Ez teljesen összhangban van az ETE rendelettel, miszerint legalább 80%-a az ERFA finanszírozásnak maximum négy tematikus célra kell hogy koncentráljon.

A Program a következő prioritási tengelyeket célozza meg:

1. Prioritási tengely: VONZÓ RÉGIÓ

A Prioritási tengely egy beruházási prioritást tartalmaz: 6c

A régió magas potenciállal rendelkezik a természeti és kulturális értékek terén, amely erős bázist alkot a fenntartható turizmus fejlesztéshez és az ahhoz kapcsolódó tevékenységekhez. Mindamelllett a régiót duális karakter is jellemzi: néhány alrégió (főként termálfürdős helyszínek) jól fejlettek, még nemzeti és EU-s szinten nézve is kiemelkedő eredményt hozva, ugyanakkor más területek még messze a potenciáljukon alul teljesítenek, főleg az agrártelepülések, természeti és védett területek.

A prioritási tengely alatt támogatott projektek egyrészt a természeti és kulturális értékek fenntartását, másrészt pedig az alutelteljesítő régiók turizmusának fejlesztését fogják szolgálni. Tekintettel a Program korlátozott pénzügyi keretére, csak kisléptékű infrastruktúra fejlesztés lehetséges a tengely alatt, amely a fejlesztési tervekbe beilleszkedik.

Lehetséges együttműködési kulcsterületek:

- A természeti és kulturális örökség megőrzése, hasznosítása és promotálása fenntartható turizmuson keresztül
- Agrártelepülések, területek turizmusának fizikai és szolgáltatási infrastruktúrájának kialakítása
- Területi érdekeltek részére segítség nyújtása a turisztikai szolgáltatásuk minőségének, hatékonyságának és versenyképességének növelése céljából, például hálózatépítéssel, klaszterizációval
- A régió láthatóságának, brandingjének fejlesztése kommunikáción keresztül (IKT eszközök)
- Közös turisztikai termékek és szolgáltatások diverzifikációja a távolabbi agrártérségek kínálatának a nagyon turisztikai desztinációk kínálatába történő bevonásával

1. Prioritási tengely: Együttműködő Régió

A Prioritási tengely egy beruházási prioritást tartalmaz: 11b

A regionális szereplők közötti hatékony együttműködés a régió fejlesztéséhez nagyban hozzájárulhat, mivel a közös problémák összehangolt, közös kezelése nagyobb hatást és eredményességet érhet el, amely megerősödő határon átnyúló identitást eredményezhet. A régió egyik legnagyobb kihívása, hogy jobb kormányzási modelleket alkalmazzon, amelyek minőségi közszolgáltatásokat és szociális innovációt fognak eredményezni a régióban, ideértve a hátrányos helyzetű csoportok igényeit is. Ezt a közintézmények, civil szervezetek és közérdeket szolgáló egyéb szervezetek fokozottabb, újabb együttműködése eredményezheti, amely végső soron az érintettek

határon átnyúló kapcsolatainak, és így a kölcsönös tisztelet, elfogadás és megértés fokozódását hozhatja, ami egyben az EU egyik kitűzött célja is.

A támogatott projektek a programtárség helyzetfeltáró tanulmányában meghatározott fő fontosságú kihívásokat és szükségleteket kell, hogy megcélazzák. Infrastruktúrafejlesztést nem támogat a tengely, és a beruházások sem kerülnek fókuszba, hanem inkább azon lehetőségeket fogja feltárni, amelyeket a határon átnyúló hálózatok kiépülése, együttműködések kialakítása eredményezhet a különféle szocio-gazdasági és környezetvédelmi szektorokban.

Lehetséges együttműködési kulcsterületek:

- Társadalmi kihívások (előregedés, szegénység, elvándorlás, minőségi szociális szolgáltatások, egészségügy)
- Környezetvédelem, megújuló energia, kockázatmenedzsment
- Határon átnyúló elérhetőség és interoperabilitás (nem infrastruktúrafejlesztés, „soft” intézkedések, együttműködés)
- Munkaerőpiac harmonizálása képzéssel, szakképzéssel, kiemelt figyelemmel a fiatalokra és hátrányos csoportokra

1.2 A tematikus célkitűzések és hozzájuk tartozó beruházási prioritások kiválasztásának indoklása

A tematikus célkitűzések és beruházási prioritások kiválasztásának alátámasztása

A választott tematikus célkitűzés	A választott beruházási prioritás	A választás alátámasztása
TC6	BP6c	<ul style="list-style-type: none"> • A turizmus az egyik fő hajtómotorja a régiónak, valamint a fontos belső potenciállal rendelkező, fejleszthető szektor, melynek hozzáadott értéke egyértelmű társadalmi-gazdasági szempontból. • A régió igen gazdag a környezeti erőforrásokban és természeti értékekben (védendő, változatos növény- és állatvilág, biológiai sokféleség), ezért a védelem és a fenntartható hasznosítás kulcsfontosságú. • A régió több nagy turisztikai központ működésének előnyeit élvezzi, amelyek nagyszámú látogatót/vendéget vonzanak, ugyanakkor ajánlatuk a wellness és spa szolgáltatásokra korlátozódik. További potenciális látnivalók / szolgáltatások a régió egészére vonatkoztatva nem jól láthatók, nem elég ismertek, de a turisztikai ajánlatba való bevonásuk lehetőséget jelent • A turizmus munkaerő-igényes ágazat, így hozzájárulhat új / több / minőségibb munkát igénylő, nehézségekkel küzdő ágazatok (például mezőgazdaság) és a régió kevésbé fejlett részeinek fejlesztéséhez (vidéki területek, kisvárosok, agártelepülések) • A fenntartható turizmus fejlesztése összhangban van a régió szükségleteivel és kihívásaival, egyértelmű határon átnyúló dimenzióval rendelkezik
TC11	BP11b	<ul style="list-style-type: none"> • Intézményi, szervezeti érdekelt határon átnyúló együttműködésének erősítése, amely kiegyensúlyozottabb, harmonikusabb fejlődést eredményezhet a régióban, a határ mindkét oldalán • A határ két oldalán lévő érdekelt szereplők együttműködése nagy hozzáadott értékkel bír a régió fejlődése tekintetében. A kapacitásfejlesztés, képességfejlesztés fontos előfeltételei annak, hogy a köz- és magán szervezetek együttesen tudják megcélózni a közös problémákat • A közelmúltban történt közigazgatási strukturális változások, az

A választott tematikus célkitűzés	A választott beruházási prioritás	A választás alátámasztása
		<p>intézmények feladatát és felelősségeit is érintve, még fontosabbá teszik jó gyakorlatok megosztását, cseréjét, munkamódszerek, operatív eszközök megosztását. Az együttműködés tanulási folyamat is egyben mind a köz-, mind pedig a magán szervezetek részére, szükségessé teszi az innovatív és versenyképes szolgáltatások kialakítását az új társadalmi kihívások megoldására. A kiválasztott tematikus célkitűzés és beruházási célkitűzés megfelelő keretet biztosít ennek teljesítésére, hiszen a fokozott, harmonizált együttműködést célozza meg a régió legfontosabb, legkihívóbb szükséglet-területein.</p>

1.3 A pénzügyi allokáció indoklása

A Program teljes ERFA támogatása 14,795,015 euró. A Task Force döntése alapján a következő módon történik a forrás felosztása a prioritási tengelyek között:

- 67.59%, tehát 10,000,000 euró a TC6-ra allokálódik. TC6c: "A természeti és kulturális örökség megőrzése, védelme, elősegítése és fejlesztése". Tekintettel a Program korlátozott pénzügyi keretére, a célból, hogy minél kézzel foghatóbb eredményeket hozzon a végrehajtás, a rendelkezésre álló forrás 2/3-a fordítódik a PT1-re. A mérték kialakításánál tekintetbe vették a tervezett tevékenységek pénzügyi igényeit, illetve a megelőző program tapasztalatait is.
- 22.27%, tehát 3,295,015 euró a TC11-re allokálódik. TC 11: "11: A hatóságok és az érdekelt felek intézményi kapacitásának és a közigazgatás hatékonyságának javítása a jogi és közigazgatási együttműködés, valamint az állampolgárok és az intézmények közötti együttműködés támogatása révén". Az allokáció alapja az alacsonyabb forrásigény a tervezett tevékenységek tükrében.
- 10.14%, tehát 1,500,000 euró a Technikai Segítségnyújtásra allokálódik, az ETE Rendelet 17. cikkelye tekintetbe vételével.

Az együttműködési program beruházási stratégiájának áttekintése

PT	ERFA támogatás eur-ban	A teljes uniós támogatás % az EP-hoz			TC	BP	Az egyes beruházási prioritásokhoz kapcsolódó specifikus célok	A specifikus célhoz kapcsolódó eredményindikátorok
		ERFA	ENI	IPA				
1	10,000,000	100	0	0	6	6c	1.1 A térség vonzerejének növelése a turisztikai kínálat diverzifikálása és határon átnyúló integrálása mentén a természeti és kulturális örökség védelmére és fejlesztésére alapozva	R 1.1 A programterületen eltöltött vendégéjszakák számának növelése
2	3,295,015	100	0	0	11	11b	2.1 Együttműködési kapacitásfejlesztés a határon átnyúló kapcsolatok magasabb szintre való emelése céljából	R 2.1 Határon átnyúló hálózatokban és kétoldalú együttműködésben résztvevők száma
3	1,500,000	100	0	0	-	-	3.1 Az Együttműködési Program hatékony végrehajtásához való hozzájárulás	Nem alkalmazható

PRIORITÁSI TENGELYEK

2.A. A technikai segítségnyújtástól eltérő prioritási tengelyek leírása

2.A.1/P1 – 1. Prioritási tengely

A prioritási tengely azonosítója	1
A prioritási tengely címe	Vonzó régió

2.A.2/P1 Több tematikus célkitűzést átfedő prioritási tengely létrehozásának alátámasztása

Nem alkalmazható

2.A.3/P1 Az uniós támogatás forrása és számítási

Alap	ERFA
Számítási alap	Teljes elszámolható kiadás

2.A.4/P1/6c: 6c beruházási prioritás

Beruházási prioritás	6c: A természeti és kulturális örökség megőrzése, védelme, elősegítése és fejlesztése
-----------------------------	---

2.A.5/P1/6c A beruházási prioritásnak megfelelő specifikus célok és a várt eredmények

Azonosító	1.1
Specifikus cél	<i>A programterület vonzerejének növelése a fenntartható turisztikai kínálat határon átnyúló integrációján és diverzifikációján keresztül, a kulturális és természeti örökség védelmére, valamint a főbb turisztikai vonzáskörzetekhez kapcsolódó, kevésbé fejlett vidéki területek, agrártelepülések termékeinek és szolgáltatásainak fejlesztésére alapozva.</i>
A tagállamok által az EU	A Program a turizmus magasabb szintű, fenntartható formáinak fejlesztését célozza a távolabbi agrártelepüléseken úgy, hogy közben a fontos helyi turisztikai központok,

támogatással elérni kívánt eredmények	<p>mágnesek tapasztalatára és vonzerejére épít</p> <p>A Prioritási Tengely a régió fenntartható turisztikai kínálatának fejlesztését célozza a természeti és kulturális örökség védelme, illetve új, helyi eredetű fenntartható termékek kialakítása és promotálása mentén. A jelenlegi helyzet figyelembe vételével (nagy turisztikai központok többnyire wellness céllal érkező turistákkal) a Program a vendégéjszakák számának növelését szándékozza elérni úgy, hogy a turisztikai portfóliót diverzifikálja alternatív turisztikai lehetőségeket teremtve ezen mágneseken, nagy turisztikai központokon kívül is. A Program hozzájárul főként az agrártelepüléseken fellelhető természeti és kulturális értékek megismeréséhez is. Mindezeket egybe véve a teljes programtérképben növekedni fog a vendégéjszakák száma, miközben a természeti és kulturális értékek védelme és megőrzése jobb szintet fog elérni, együtt azok hasznosításával a helyi közösségek érdekében. Közvetett eredményként várható a Programtól, hogy a végrehajtott tevékenységek a helyi szolgáltatók, vállalkozások, munkahelyek számát is emelni fogják.</p>
---------------------------------------	---

Table 3/P1/1.1: Programspecifikus eredményindikátorok (specifikus célonként)

(Reference: point (b)(ii) of Article 8(2) of Regulation (EU) No 1299/2013)

Azo nosító	Indikátor	Mértéke gység	Alapérté k	Kiindulá si év	Célérték	Informáci ó forrása	Jelentés gyakorisá ga
1.1	Vendégéjszakák száma a programtérképben	Szám	5,269,268	2014	5% növekedés és 5,532,728	Nemzeti statisztikai hivatalok	2018, 2020, 2023

2.A.6/P1/6c beruházási prioritás keretében támogatandó tevékenységek (beruházási prioritásonként)

2.A.6.1/P1/6c A támogatandó tevékenységek leírása, példái és várható hozzájárulásuk a specifikus célhoz

Beruházási prioritás	6c
<p>Elsődleges cél, hogy minden fenntartható turisztikai fejlesztés a természeti és kulturális örökség megőrzésén, védelmén, népszerűsítésén és fejlesztésén kell, hogy alapuljon. A program olyan kezdeményezéseket támogat, melyek a távoli, vidéki a turizmus területén kevésbé fejlett térségeket célozzák meg. Amennyiben lehetséges, az akcióknak, tevékenységeknek a vidéki térségek és a turisztikai mágnesek közti kapcsolatok erősítését kell megcélózniuk, hogy a teljes programterület jobban láthatóvá válhasson. A kapcsolatok erősítése a következő módon történhet: pl. tematikus utak kialakítása és összekapcsolása a turisztikai mágnesekkel; tudásátadás a mágnesek és a kevésbé fejlett régiókban működő szereplők között; hiányos közlekedési infrastruktúra pótlása – pl. kerékpárút építés – a mágnesek és a vidéki térségek között; minőségi standardok közös kialakítása integrálva a vidéki térségek turisztikai kínálatát a mágnesek kínálatába; komplex közös turisztikai csomagok fejlesztése.</p>	

A pályázók részére javasolt, hogy kettő vagy több tevékenységet is integráltan megvalósítsanak az alábbiak közül:

- Közös fejlesztési tervek és stratégiák kidolgozása, melyek célja egyrészt a kulturális és természeti örökség fenntartható hasznosítása „know-how” átadásán keresztül a Régió agrártelepülései turisztikai potenciáljának jobb kiaknázására, másrészt a határon átnyúló turisztikai lehetőségek feltárása/hasznosítása a Régió mágnesének (nagy vonzerejű turisztikai desztinációk) szaktudásának és/vagy potenciáljának bevonásával.
- Kisléptékű beruházások a kulturális és természeti örökség fenntartható hasznosítása érdekében, környezetbarát technológiák alkalmazásával és/vagy a programterület főleg agrár részein található kulturális és természeti örökségének kisebb mértékű felújítási/rehabilitációs és karbantartási munkálatainak megvalósításával, amely a turisztikai célú hasznosítás előfeltétele (pl. homlokzatok felújítása, objektumok külső és belső felújítása, rehabilitációja, bemutató eszközök és lehetőségek kialakítása, stb.) közösen kialakított turisztikai csomagok részeként.
- A kulturális és természeti örökségek elérhetőségének javítása indokolt esetben, közös turisztikai intézkedések részeként (közúti beruházások csak kiegészítő elemként szerepelhetnek a fejlesztésben, biztosítva a megfelelő fizikai összeköttetést és a látogatóbarát elérhetőséget a népszerűsítendő, felújított, fejlesztett kulturális és természeti örökségek helyszínei között).
- Szemléletformáló intézkedések és/vagy kampányok, melyeknek célja a programterületen fellelhető kulturális és természeti örökségekkel kapcsolatos ismeretek szintjének növelése. Ez magában foglalja a helyi szinten történő figyelemfelkeltést a határ két oldalán található kulturális és természetvédelmi értékek védelmének és megőrzésének fontosságára, melynek célja a régió fenntartható turisztikai kínálatának diverzifikációja (mely különösen a nagy vonzerejű turisztikai desztinációk esetében áll fenn) és turisztikai potenciáljának növelése.
- Regionális határon átnyúló együttműködés a turisztikai desztináció menedzsment területén, regionális védjegy és minőségirányítási rendszerek fejlesztése, közös védjegyezés és népszerűsítés, közös szervezés és részvétel vásárokon és kiállításokon, tudásátadás stb. a programterület ismertségének növelése, a turisztikai kínálata piac- és versenyképességének növelése és a turisztikai szolgáltatásmenedzsmentjének javításának érdekében.
- Színvonalas határon átnyúló turisztikai szolgáltatások diverzifikációjának elősegítése a programterületen – kerékpáros turizmus és kapcsolódó szolgáltatások (pl. határon átnyúló tematikus útvonalak kialakítása és kitérőjezése, a kerékpáros turizmushoz kapcsolódó szolgáltatások – úgymint biciklikölcsönzés stb.), túrázás, lovaglás és vízi turizmus (pl. a határon átnyúló tematikus útvonalak kijelölése és népszerűsítése, szolgáltatások fejlesztése) valamint bor-, gasztronómiai, kulturális és egészségügyi turizmust kiegészítő szolgáltatások.
- Új, innovatív turisztikai termékek és szolgáltatások közös fejlesztése a vidéki és turisztikailag kevésbé fejlett területeken közös minőségi szabványoknak megfelelően.
- Helyi vállalkozók és/vagy alkalmazottak képzése és kapacitásbővítése a turizmushoz

kapcsolódó releváns készségek területén (nyelvtanfolyamok, speciális szakmai képzések, konferenciák, stb.), hozzájárulva a turisztikai szolgáltatások minőségének és a versenyképességének növeléséhez, valamint közvetve a helyi a munkahelyteremtéshez.

- Modern (kommunikációs) eszközök és népszerűsítő tevékenységek fejlesztése a programterület turisztikai kínálata ismertségének és vonzerejének növelése érdekében.
- Határon átnyúló vonatkozású szervezetek és/vagy partnerhálózatok létrehozása (pl. turisztikai menedzsment szervezetek, egyesületek, jogi személyiséggel bíró klaszterek vagy egyéb nonprofit szervezetek), amelyek a fenntartható turisztikai termékek és szolgáltatások létrehozását és fejlesztését segítik elő, fellendítik a közös tevékenységeket és a turizmusban tevékenykedő helyi kis- és középvállalkozások számára kedvező környezetet teremtenek.

Kedvezményezettek főbb típusai

- Helyi, regionális, közszolgálati és állami közigazgatási intézmények és szervezeteik, pl. nemzeti parkok/natúrparkok igazgatósága, erdőgazdálkodási hatóságok, kulturális intézmények, múzeumok, helyi akciócsoportok, közlekedési területen illetékes szervezetek stb.
- Állami tulajdonban lévő vállalatok
- Nem-kormányzati szervezetek, non-profit szervezetek (beleértve a magánjogi alapon létrehozott nonprofit és közhasznú tevékenységet végző szervezeteket), turisztikai egyesületek, turisztikai desztináció menedzsment szervezetek
- Egyházi intézmények/szervezetek Magyarországon
- Kamarák és szakmai társulások
- Európai Területi Együtműködési Társulások

Főbb célcsoportok

- Turizmusban és ahhoz kapcsolódó területeken aktív KKV-k, egyéni vállalkozók
- Helyi közösségek
- A programterületen belülről illetve azon kívülről érkező, a fő turisztikai desztinációkat/mágneseket látogató turisták, vendégek

Konkrét célterületek

A Prioritási tengely alatt a teljes programtértség jogosult a pályázásra. Mindazonáltal kiemelt figyelmet kapnak azok a kezdeményezések, amelyek a turisztikai szempontból kevésbé fejlett területekre és azok turisztikai centrumhoz/mágneshoz való kapcsolására irányulnak.

2.A.6.2/P1/6c A projektválasztás alapelvei

Beruházási prioritás	6c
<p>A kiválasztási eljárás során a projekt értékelésére vonatkozó kritériumokon kívül a következő elvek is figyelembe lesznek véve:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A projektek a programterület turisztikai kínálatának fejlesztéséhez járulnak hozzá a már meglévő kínálat - hozzáadott elemekkel történő – diverzifikációjával, a természeti és kulturális örökség elemeire alapozva, figyelembe véve, hogy a turisztikai szempontból 	

kevésbé fejlett területeket célzó tevékenységek prioritást élveznek.

- Kisebb mértékű infrastrukturális fejlesztések csak abban az esetben támogathatók, amennyiben azok a természeti vagy kulturális örökség egyes elemeinek fenntartható turisztikai hasznosításához kapcsolódnak.
- A projekteknek pozitív kihatása lesz a vendégéjszakák számának növekedésére a programterületen.
- A már meglévő turisztikai attrakciót érintő projekt esetében a látogató-menedzsment terv felülvizsgálata szükséges a növekvő turisztikai látogatóforgalom negatív hatásainak csökkentése érdekében.
- A projektek igazodnak a környezeti fenntarthatóság alapelveihez és megfelelnek a vonatkozó nemzeti és uniós szintű környezetvédelmi szabályozásnak. Pontosabban, a tervezett beavatkozások vonatkozásában, adott esetben, környezeti hatásvizsgálat elvégzését kérhetik a projektmegvalósítás részeként. Továbbá a lehetőségekhez mérten szükséges az éghajlat védelmére, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra és az energiahatékonyság növelésére vonatkozó intézkedések alkalmazása. Ennek értelmében a környezetre, állat- és növényvilágra, valamint a biodiverzitásra negatív hatásokkal bíró beruházások esetében kompenzációs és kárenyhítési intézkedések alkalmazása szükséges.
- Azon projekteknel, amelyek a természeti és kulturális örökségi helyszínek megközelíthetőségét is tervezik javítani, figyelembe kell venniük az ún. „suttogó aszfalt” alkalmazását a lakott területeken.
- Azon projekteknel, melyek építési és felújítási munkálatokat is magukban foglalnak, összhangban a 2010/31/EU irányelvvel, az energiahatékonyság költségoptimalizált szintjének teljesítése szükséges, továbbá a költségoptimalizált szinteket meghaladó projektek előnyben részesülnek. Azon projekteknel, amelyek termékbiztosítást tartalmaznak, meg kell felelniük az energiahatékonyságról szóló irányelv (2012/27/EU) III. mellékletében foglalt követelményeknek.
- Előnyben részesülnek a hátrányos helyzetű csoportok (beleértve a tartós munkanélküli személyek, idős munkavállalók, az iskolai képzésüket megszakító személyek, az alulképzett személyek, a fogyatékkal élők, az etnikai kisebbségek, a romák, a bevándorló háttérrel rendelkező személyek és a mélyszegénységben élők) integrálásának elősegítését célzó intézkedéseket tartalmazó projektek, és az EQUAL Kézikönyv alapján a nemek közti esélyegyenlőség elveinek érvényesítését célzó projektek.

2.A.6.5/P1/6c Kimeneti idikátorok (beruházási prioritásonként)

Table 4/P1/1b: Közös és programspecifikus kimeneti indikátorok (6c beruházási prioritás)

ID	Indikátor	Mértékegység	Célérték (2023)	Információ forrása	Jelentéssel gyakorisága
CO009	Természeti és kulturális örökséget érintő látogatások számának növekedése (EU)	látogatás/év	10.000	Monitoring rendszer	Évente

ID	Indikátor	Mértékegység	Célérték (2023)	Információ forrása	Jelentéssel gyakorisága
6c.2	Természeti és kulturális értékek tárgyában bemutató és ismeretterjesztő rendezvényeken résztvevő személyek száma (P)	szám	2000	Monitoring rendszer	Évente
6c.3	Újonnan fejlesztett határon átnyúló turisztikai termékek és szolgáltatások száma (P)	szám	12	Monitoring rendszer	Évente
6c.4	Bicikliutak, gyalogos utak hossza	km	8	Monitoring rendszer	Évente

(EU): EU common indicator (P): Programme specific indicator

2.A.7/P1 Eredményességi keret

Table 5/P1: Eredményességi keret prioritási tengelyenként

Prioritási tengely	Indikátor típusa	Azonosító	Indikátor, vagy főbb mérőszám	Mértékegység, ahol alkalmazható	2018-as mérőszám	Végső célkitűzés (2023)	Információ forrása	Az indikátor magyarázata (ahol releváns)
1	Pénzügyi indikátor	P1.1	A PT1 hitelesített kiadásainak összege	Euro	600,000.00	11,764,705.89	Monitoring rendszer	Az érték a PT1 alatti lezárt projektekre vonatkozik. A becslés a 190/2014 számú EK Végrehajtási Határozat XIV. mellékletében lefektetett tükrozi.
1	Kimeneti indikátor	CO009	Természeti és kulturális örökséget érintő látogatások számának növekedése	Látogatás/év	800	10.000	Monitoring rendszer	Az indikátor a programtérseg turisztikai kínálata diverzifikációjának szintjét fogja mérni

2.A.8/P1 Beavatkozási kategóriák**1 dimenzió beavatkozási terület**

Prioritási tengely	Kód	Összeg (EUR)
1	032 Helyi bekötőutak (új építés)	500,000
1	034 Egyéb felújított, vagy fejlesztett út (autópálya, nemzeti, regionális vagy helyi)	500,000
1	090 Kerékpárutak és gyalogösvények	1,500,000
1	091 A természeti területek turisztikai potenciáljának fejlesztése és promotálása	1,500,000
1	093 Turisztikai szolgáltatások fejlesztése és promotálása	1,500,000
1	094 Természeti és kulturális örökségek védelme, fejlesztése és promotálása	2,500,000
1	095 Természeti és kulturális örökségekhez kapcsolódó szolgáltatások fejlesztése és promotálása	2,000,000

2. dimenzió – finanszírozás formája

Prioritási tengely	Kód	Összeg(EUR)
1	01 Vissza nem térítendő támogatás	10,000,000

3. dimenzió - terület

Prioritási tengely	Kód	Összeg (EUR)
1	01 Nagyvárosi térség (sűrűn lakott > 50 000 fő)	1,000,000.00
1	02 Kisvárosi térség (közepes népsűrűség > 5000 fő)	4,000,000.00
1	03 Vidéki területek (ritkán lakott)	5,000,000.00

6. dimenzió - Területi végrehajtási mechanizmus

Prioritási tengely	Kód	Összeg (EUR)
1	00 Nem alkalmazható	

2.A.9/P1 A technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának összefoglalása

Prioritási tengely	1
Nem releváns	

2.B.1/P2 -2. prioritási tengely

A prioritási tengely azonosítója	2
A prioritási tengely címe	Együttműködő régió

2.B.2/P2 Több tematikus célkitűzést átfedő prioritási tengely létrehozásának alátámasztása

Nem alkalmazható

2.B.3/P2 Az uniós támogatás forrása és számítási alapja

Alap	ERFA
Számítási alap	Teljes elszámolható kiadás

2.B.4/P2/11 Beruházási prioritás 11

Beruházási prioritás	11b: A hatóságok és az érdekelt felek intézményi kapacitásának és a közigazgatás hatékonyságának javítása a jogi és közigazgatási együttműködés, valamint az állampolgárok és az intézmények közötti együttműködés támogatása révén
-----------------------------	---

2.B.5/P2/11 A beruházási prioritásnak megfelelő specifikus célok és a várt eredmények

Azonosító	2.1
Specifikus célkitűzés	Az együttműködési kapacitás növelése a határon átnyúló kapcsolatok magasabb színvonalának elérése érdekében
A tagállamok által az EU támogatással elérni kívánt eredmények	A Program a határ két oldalán lévő szervezetek és intézmények közötti határon átnyúló együttműködést szándékozza tovább mélyíteni és szélesebb körűvé tenni. Az innovatív megközelítésekkel, eszközökkel, munkamódszerekkel kapcsolatos tapasztalatcsere, a know-how, jó gyakorlatok megosztása, a képzés, támogatásnyújtás, és a kapacitásfejlesztés egyéb formái hatékonyabb közigazgatást, közszolgáltatásokat, valamint funkcionális kormányzást fognak eredményezni, ezekkel megcélozva a programtértség közös kihívásait, nehézségeit. Kézszelhető eredmények elérése céljából az együttműködési területek meghatározására kerültek a térségi helyzet- és szükségletelemzésnek megfelelően (pl. környezetvédelem, foglalkoztatás, szociális szolgáltatások stb.).

3/P2/2.1: Programspecifikus eredményindikátorok (specifikus célkitűzésenként)

Azonosító	Indikátor	Mértékegység	Alapérték	Kiindulási év	Célérték	Információ forrása	Jelentés gyakorisága
2.1	Intézményi együttműködések szintje a programtérképben	fokozat	3.05	2015	20%-os növekedés 3.66	felmérés	2018, 2020, 2023

2.B.6/P2/11 A beruházási prioritás keretében támogatandó tevékenységek

2.B.6.1/P2/11 A támogatandó tevékenységek leírása, példái és várható hozzájárulásuk a specifikus célhoz

Beruházási prioritás	11b
<p>Indikatív támogatható tevékenységek:</p> <p>Az intézményi együttműködések célja, hogy a releváns hatóságok és más érdekelt felek a tapasztalat, tudás és jó gyakorlatok cseréje révén, jobban szervezett folyamatok alkalmazásával a közös munka során elért eredményeket jobban hasznosítsák. A projekteknek a tartós stratégiai partnerségek létrehozására kell irányulniuk. Az együttműködés lehetséges területei:</p> <ul style="list-style-type: none"> • környezetvédelem, energiahatékonyság, a megújuló energia; • szociális szolgáltatások (szociális innováció), egészségügy, ahol a szociális kihívások területén - mint pl. a lakosság öregedése, a népességcsökkenés, stb. - felmerülő növekvő problémákat kell kezelni; • foglalkoztatás; intézményi/szervezeti folyamatok, közös intézkedések és kezdeményezések fejlesztésén keresztül, az ágazat közszolgáltatásainak minőségfejlesztése érdekében; • területfejlesztés, regionális fejlesztés; jobb koordináció a hatékonyabb és eredményesebb szakpolitikák alkalmazásával; • megközelíthetőség, közlekedés, különös tekintettel a határon átnyúló tömegközlekedés összehangolására; • polgári védelem, kockázat-megelőzés és kezelés; • kulturális együttműködés. <p>Kedvezményezettek főbb típusai</p> <ul style="list-style-type: none"> • Helyi, regionális és állami közigazgatási intézmények és szervezeteik • Nem-kormányzati szervezetek • Oktatási intézmények, beleértve a rehabilitációs központokat is • Egészségügyi intézmények, szociális szolgáltatást nyújtó szervezetek • Munkaügyi hivatalok, különböző szakmai kamarák • Kulturális intézmények és szervezetek • Kockázat megelőzésben és katasztrófa kezelésében érintett szervezetekEurópai Területi Együttműködési Társulások <p>Főbb célcsoportok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • az indikatív típusú tevékenységek által célzott ágazatokban aktív helyi, regionális és állami közigazgatási intézmények 	

- a programterület helyi közösségei az együttműködésben bevont szervezetek/intézmények kapacitásbővítésének előnyeit élvező nyilvánosság.

Konkrét célterületek

Nincs kiemelt célterület, a Prioritási Tengely alatt a teljes programtárság jogosult a pályázásra.

2.B.6.2/P2/11 A projektválasztás alapelvei

Beruházási prioritás

11

A kiválasztási eljárás során a projekt értékelésére vonatkozó kritériumokon kívül a következő elvek is figyelembe lesznek véve:

- A projekteknek világos célkitűzéssel kell rendelkezniük a bevont partnerek intézményi kapacitásának fejlesztésére vonatkozóan.
- Kisléptékű infrastrukturális fejlesztést csak indokolt esetben tartalmazhatnak a projektek, egyértelmű hozzáadott értéket képviselve. Az építést és felújítást tartalmazó projektek esetében, összhangban a 2010/31/EU irányelvvel, az energiahatékonyság költségoptimalizált szintjének teljesítése szükséges, továbbá a költségoptimalizált szinteket meghaladó projektek előnyben részesülnek. Azon projekteknek, amelyek termékbiztosítást tartalmaznak, meg kell felelniük az energiahatékonyságról szóló irányelv (2012/27/EU) III. mellékletében foglalt követelményeknek.
- A területen szerzett határon átnyúló tapasztalatok figyelembe vételével a projekteknek a múltban lebonyolított projektek eredményeinek kiaknázására kell törekedniük.
- Minden projektnek figyelembe kell vennie a környezeti fenntarthatóság elveit és összhangban lennie mindkét ország vonatkozó környezeti jogszabályaival.
- Előnyben részesülnek a hátrányos helyzetű csoportok (beleértve a tartós munkanélküli személyek, idős munkavállalók, az iskolai képzésüket megszakító személyek, az alulképzett személyek, a fogyatékkal élők, az etnikai kisebbségek, a romák, a bevándorló háttérrel rendelkező személyek és a mélyszegénységben élők) integrálásának elősegítését célzó intézkedéseket tartalmazó projektek, és az EQUAL Kézikönyv alapján a nemek közti esélyegyenlőség elveinek érvényesítését célzó projektek.

2.B.6.5/P2/11 Kimeneti indikátorok

4/P2/11: Közös és programspecifikus kimeneti indikátorok

Azonosító	Indikátor	Mértékegység	Célérték (2023)	Információ forrása	Beszámolás gyakorisága
11.1	Határon átnyúló együttműködésben résztvevő intézmények, szervezetek száma	darabszám	100	Monitoring rendszer	Évente
11.2	Közös szakmai megállapodások és protokollok száma	darabszám	20	Monitoring rendszer	Évente

(EU): EU common indicator (P): Programme specific indicator

2.B.7/P2 Eredményességi referenciakeret

Table 5/P2: A prioritási tengely eredményességi kerete

Prioritási tengely	Indikátor típusa	Azonosító	Indikátor vagy főbb mérföldkő	Mértékegység (ahol releváns)	2018-as mérföldkő	Végső célérték (2023)	Információ forrása	Az indikátor magyarázata (ahol releváns)
2	Pénzügyi indikátor	P2.1	A PT2 hitelesített kiadásai	EURO	465,755.10	3,876,488.24	Monitoring rendszer	Az érték a PT1 alatti lezárt projektekre vonatkozik. A becslés a 190/2014 számú EK Végrehajtási Határozat XIV. mellékletében lefektetett tükrozi.
2	Kimeneti indikátor	11.1	Határon átnyúló együttműködésben résztvevő intézmények, szervezetek száma	darabszám	12	100	Monitoring rendszer	Az indikátor azon intézmények és szervezetek számát adja, amelyek olyan közös tevékenységekben vesznek részt, ami kapacitás növekedést eredményez a helyi szükségletek megválaszolása céljából
2	Kimeneti indikátor	11.2	Közös szakmai megállapodások és protokollok száma	darabszám	3	20	Monitoring rendszer	Az indikátor azon közösen kialakított megállapodások és protokollok számát adja, amelyek a határon átnyúló együttműködések fejlődését, valamint a közös kapacitásfejlesztést szolgálják

2.B.8/P2 Beavatkozási kategóriák prioritási tengelyenként**1. dimenzió - beavatkozási terület**

Prioritási tengely	Kód	Összeg (EUR)
2	119. Befektetés intézményi kapacitásba, valamint a közigazgatás és a közszolgáltatások hatékonyságába a reformok, a jobb szabályozások és a jó kormányzás céljával	1,000,000.00
2	120. Foglalkoztatással, oktatással és szociálpolitikával foglalkozó szereplők kapacitásfejlesztése, valamint ágazati és területi paktumok a reformok országos, területi és helyi előremozdítására	2,295,015.00

2. dimenzió – finanszírozási forma

Prioritási tengely	Kód	Összeg (EUR)
2	01 vissza nem térítendő támogatás	3,295,015.00

3. dimenzió - terület

Prioritási tengely	Kód	Összeg (EUR)
2	01 Nagyvárosi térség (sűrűn lakott > 50 000 fő)	1,647,508.00
2	02 Kisvárosi térség (közepes népsűrűség > 5000 fő)	988,504.00
2	03 Vidéki területek (ritkán lakott)	659,003.00

6. dimenzió - területi végrehajtási mechanizmus

Prioritási tengely	Kód	Összeg (EUR)
2	00 Nem alkalmazható	

2.B.9/P2 A technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásának összefoglalása

Prioritási tengely	2
Nem alkalmazható	

2.C. A Technikai Segítségnyújtás prioritási tengelyének leírása

2.C.1/P3 3. Prioritási tengely

(repeated for each priority axis)

A prioritási tengely azonosítója	3
A prioritási tengely címe	Technikai Segítségnyújtás

2.C.2/P3 Az uniós támogatás forrása és számítási alapja

Alap	ERFA
Számítási alap	Teljes elszámolható kiadás

2.C.3/P3 Specifikus célok és várt eredmények

Azonosító	3.1
Specifikus cél	Az együttműködési program hatékony végrehajtásához való hozzájárulás
A tagállamok által az EU támogatással elérni kívánt eredmények	A Prioritási Tengely az Együttműködési Program stabil és hatékony megvalósítását fogja támogatni – azaz a program menedzsment struktúrák helyes működését támogatja a meghatározott konkrét feladataik vonatkozásában.

Table 3/P3/3.1: Eredményindikátorok

Azonosító	Indikátor	Mértékegység	Alapérték	Kiindulási év	Célérték	Információ forrása	Jelentés gyakorisága
	Nem alkalmazható						

2.C.5/P3 A támogatandó tevékenységek leírása és várható hozzájárulásuk a specifikus célokhoz

Prioritási tengely	3
<p>A fő tevékenységek, amelyek ezen Prioritási Tengely alá esnek, a Program általános menedzselésével és végrehajtásával kapcsolatos feladatok, monitoring, kontroll és audit tevékenységek, kommunikációs és tájékoztató jellegű tevékenységek, értékelés lebonyolítása illetve tanulmányok kidolgozása, az e-kohézió és hatékony, arányos csalás elleni intézkedések bevezetése a VR 125. cikk (4) (c) pontjának megfelelően.</p> <p>Tevékenységek indikatív listája:</p> <p>Program menedzsmenttel, és a program szervezetek működtetésével, működésével kapcsolatos tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Az Irányító Hatóság, az Igazoló Hatóság és az Audit Hatóság működtetésével kapcsolatos tevékenységek - Monitoring Bizottsági ülések szervezése - A Közös Titkárság felállítása és működtetése - A Program Értékelési Tervének kidolgozása, éves jelentések kidolgozása (VR 114.1 cikkely) 	

¹⁹ Akkor szükséges megadni, ha az együttműködési programban a TS-re jutó EU támogatás meghaladja a 15 millió eurót.

- Tanulmányok kidolgozása
- A következő EP kidolgozása, a jelenlegi Program lezárásával kapcsolatos tevékenységek (VR 59. cikkely)

A Program végrehajtásával kapcsolatos költségek szabályozásnak való megfelelésével kapcsolatos tevékenységek:

- Első szintű hitelesítés tevékenységei
- Monitoring tevékenységek a projektek végrehajtása kapcsán
- Hatékony és arányos csalás elleni intézkedések kialakítása (VR 125. cikkely (4) pontja szerint)
- Audit tevékenységek

A pályázással és projekt megvalósítással kapcsolatos adminisztrációs terhek csökkentését szolgáló tevékenységek

- A Program végrehajtásával kapcsolatos dokumentáció kidolgozása (Pályázati Felhívások, Végrehajtási Kézikönyv, Értékelési Kézikönyv, egyéb dokumentumok az érdekeltek részére)
- Az e-monitoring rendszer (eMS) kifejlesztése és karbantartása e-kohéziós támogatással
- Projektkiválasztásra, egyszerűsítésre, pályáztatás és beszámolási folyamat felgyorsítására irányuló eljárások kidolgozása és alkalmazása Egyszerűsített költségelszámolási és jogosultsággal kapcsolatos szabályozási lehetőségek kiterjesztett használata uniós szinten

Tevékenységek, amelyek a projektpartnerek Vezető Partner elv alkalmazására való jobb felkészülését célozzák:

- Program szintű kommunikációs események és akciók, szabályozás és eljárások ismertetése
- Tájékoztató események a lehetséges kedvezményezettek számára
- Támogató események a projekt kedvezményezettek számára

2.C.5.2/P3 Kimeneti indikátorok

(Reference: point (c)(iv) of Article 8(2) of Regulation (EU) No 1299/2013)

/P3: Kimeneti indikátorok

Azonosító	Indikátor	Mértékegység	Célérték (2023)	Információ forrása	Beszámolás gyakorisága
3	Sikeresen végrehajtott projektek száma	darabszám	36	Monitoring rendszer	Évente
3	Program szinten szervezett események száma	darabszám	14	Monitoring rendszer	Évente
3	A Program végrehajtásában résztvevő teljes munkaidős alkalmazottak száma	darabszám	9	Monitoring rendszer	Évente

(EU): EU common indicator (P): Programme specific indicator

2.C.6/P3 Beavatkozási kategóriák

Napaka! Vira sklicevanja ni bilo mogoče najti.-Napaka! Vira sklicevanja ni bilo mogoče najti./P3: **Beavatkozási kategóriák**

1. dimenzió: Beavatkozási terület

Prioritási tengely	Kód	Összeg (EUR)
3	121 Előkészítés, végrehajtás, monitoring, ellenőrzés	1,300,000.00
3	122 Értékelés és tanulmányok	100,000.00
3	123 Tájékoztatás és kommunikáció	100,000.00

2. dimenzió – finanszírozás formája

Prioritási tengely	Kód	Összeg (EUR)
--------------------	-----	--------------

Prioritási tengely	Kód	Összeg (EUR)
3	01 vissza nem térítendő támogatás	1,500,000.00

3. dimenzió - terület

Prioritási tengely	Kód	Összeg (EUR)
3	00 Nem alkalmazható	

6. dimenzió - területi végrehajtási mechanizmus

Prioritási tengely	Kód	Összeg (EUR)
3	00 Nem alkalmazható	

Az együttműködési program pénzügyi terve a résztvevő tagállamok szerinti bármiféle bontás nélkül

3.1 Táblázat, amely az 1303/2013 EU Rendelet 53, 110 és 111 cikkével összhangban minden évre tartalmazza (euróban) az ERFA által támogatandó teljes forrás-előirányzatot

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Total
ERFA	0	1,805,355	1,530,187	2,780,340	2,835,947	2,892,666	2,950,520	14,795,015
IPA	0	0	0	0	0	0	0	0
ENI	0	0	0	0	0	0	0	0
Összesen	0	1,805,355	1,530,187	2,780,340	2,835,947	2,892,666	2,950,520	14,795,015

3.2. A Az együttműködési program pénzügyi terve, amely tartalmazza (a teljes programidőszakra, az együttműködési program számára és minden prioritási tengely számára) az ERFA által támogatandó teljes pénzügyi előirányzatot és a nemzeti társfinanszírozást, euróban

Pénzügyi terv

Prioritási tengely	Alap	Az EU támogatás számításának alapja (teljes elszámolható kiadás vagy összes közkiadás)	EU támogatás (a)	Nemzeti társfinanszírozás (b) = (c) + (d)	Nemzeti társfinanszírozás indikatív megoszlása		Teljes finanszírozás (e) = (a) + (b) ²⁰	Társfinanszírozási arány (f) = (a)/(e)	Megjegyzés	
					Nemzeti közforrás (c)	Nemzeti magánforrások (*) (d)			Harmadik ország hozzájárulása	EBB hozzájárulás
	ERFA/IPA/ENI	Teljes elszámolható kiadás vagy Public eligible costs	(a)	(b)=(c)+(d)	(c)	(d)	(e) = (a) + (b)	(f) = (a)/(e)		
P1 prioritási tengely	ERDF	teljes elszámolható kiadás	10,000,000.00	1,764,705.89	1,058,823.50	705,882.39	11,764,705.89	85.00%	0	0
	IPA	-	0	0	0	0	0	0	0	0
	ENI	-	0	0	0	0	0	0	0	0
P2 prioritási tengely	ERDF	teljes elszámolható kiadás	3,295,015.00	581,473.24	348,883.94	232,589.30	3,876,488.24	85.00%	0	0
	IPA	-	0	0	0	0	0	0	0	0
	ENI	-	0	0	0	0	0	0	0	0
P3 prioritási tengely (Technikai Segítségnyújtás)	ERDF	teljes elszámolható kiadás	1,500,000.00	1,500,000.00	1,500,000.00	0	3,000,000.00	50.00%	0	0
	IPA	-	0	0	0	0	0	0	0	0

²⁰ A táblázatban található legközelebbi egész számra felkerekíthető. A kifizetések lehívásának pontos rátája az arány (f).

Prioritási tengely	Alap	Az EU támogatás számításának alapja (teljes elszámolható kiadás vagy összes közkiadás)	EU támogatás (a)	Nemzeti társfinanszírozás (b) = (c) + (d)	Nemzeti társfinanszírozás indikatív megoszlása		Teljes finanszírozás (e) = (a) + (b) ²⁰	Társfinanszírozási arány (f) = (a)/(e)	Megjegyzés	
					Nemzeti közforrás	Nemzeti magánforrások (*)			Harmadik ország hozzájárulása	EBB hozzájárulás
	ERFA/IPA/ENI	Teljes elszámolható kiadás vagy Public eligible costs	(a)	(b)=(c)+(d)	(c)	(d)	(e) = (a) + (b)	(f) = (a)/(e)		
	ENI	-	0	0	0	0	0	0	0	0
TOTAL	ERDF		14,795,015.00	3,846,179.13	2,907,707.44	938,471.69	18,641,194.13	79.37%	0	0
	IPA		0	0	0	0	0	0	0	0
	ENI		0	0	0	0	0	0	0	0
	Total Közösségi		14,795,015.00	3,846,179.13	2,907,707.44	938,471.69	18,641,194.13	79.37%	0	0

3.2.B. Az együttműködési program pénzügyi tervének prioritási tengelyenkénti és tematikus célonkénti bontása

Prioritási tengely	Tematikus célkitűzés	Közösségi támogatás	Nemzeti társfinanszírozás	Összesen
1. Prioritási Tengely	6. Tematikus Célkitűzés	10,000,000.00	1,764,705.88	11,764,705.88
2. Prioritási Tengely	11. Tematikus Célkitűzés	3,295,015.00	581,473.24	3,876,488.24
3. Prioritási Tengely	Technikai Segítségnyújtás	1,500,000.00	1,500,000.00	3,000,000.00
Összesen		14,795,015.00	3,846,179.12	18,641,194.12

A klímaváltozással kapcsolatos célokra szánt támogatás indikatív összege – ezt a táblázatot az SFC automatikusan generálja az egyes prioritási tengelyek alatt található kategorizáló táblázatok alapján

Prioritási tengely	Indikatív támogatási összege, amely klíma változással kapcsolatos célkitűzéseket szolgál (EUR)	A Program teljes költségvetéséhez viszonyított arány (%)
1. Prioritási Tengely	1,500,000.00	10,14%
2. Prioritási Tengely	0	0%
3. Prioritási Tengely	0	0%
Összesen	1,500,000.00	10.14%

4. A TERÜLETFEJLESZTÉS INTEGRÁLT MEGKÖZELÍTÉSE

Az integrált területi megközelítésnek köszönhetően az új Interreg V-A Szlovénia-Magyarország Együttműködési Program hozzájárul a résztvevő határmenti régiók harmonikus fejlődéséhez. Az integrált területfejlesztés célja, hogy biztosítsa a határon átnyúló régió, harmonikus fejlődését, és ezzel az ott lakókat abban támogassa, hogy az adott természeti adottságokat és lehetőségeket a lehető legjobban felhasználják. A fejlettségbeli különbségek csökkenése érhető így el, miközben a helyi speciális fejlesztési lehetőségek hasznosítása és a nehézségek, kihívások kezelése valósul meg.

A Program a programterület szükségletei tekintetében stratégiai válaszként két kritikusan fontos területre koncentrál, mely területek fejlesztése további pozitív változásokat indíthat el a határrégióban. A Program által elérni kívánt ésszerű és kézzelfogható változások teljes mértékben összhangban állnak a résztvevő országok (nemzeti és regionális) prioritásaival.

A Program előmozdítja az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedést az integrált megközelítés által, az alábbiak szerint egyesítve a tematikus és a területi dimenziót a két prioritási tengely kialakítása során:

- 1. prioritási tengely (6-os Tematikus Célkitűzés): a természeti és kulturális örökség tekintetében a programterület hozzáadott értéke abban rejlik, hogy az egyedi természeti értékek kiegészülnek a két eltérő kulturális identitás integrációjával. Ennek ellenére, az értékes épített örökségi elemek és kulturális tradíciók megőrzése és kiaknázása nem teljes, részben a korlátozott régió belüli kapcsolatrendszer és hozzáférhetőség miatt. Míg a termálkincs kiaknázása a fejlett üdülőterületeken (mint központi, „mágnes” területeken) hatékonyan megvalósult – részben a vonatkozó regionális fejlesztési politikáknak és uniós támogatásoknak köszönhetően –, a periférikus térségek természeti / kulturális örökségének hasznosítása még várat magára a régió belüli kooperáció, a központokkal való hatékony integráció hiánya miatt. Továbbra is kulcsfontosságú kérdés ezért egyrészt a természeti és kulturális értékek megőrzését célzó, másrészt a fenntartható turizmust ösztönző fejlesztési stratégiák és akciótervek összehangolása, a „kritikus tömeg” biztosítása, a helyi/regionális szinten túli láthatóság elérése érdekében. A Program célja ezért a közös határon átnyúló kezdeményezések támogatása a fenntartható turizmus területén, a rurális területekre fókuszálva, a természeti és kulturális örökség megőrzése és védelme, mint alapvető elvárás mellett. Ez a megközelítés jó alapot teremt arra, hogy a vidéki területek gazdasági és társadalmi szempontból bekapcsolódhassanak az ún. „lassú” turizmusba, az épített örökségi elemek korszerűsítésével és hasznosításával a helyi specifikumokra (pl. kézműipar, élelmiszeripar, gasztronómia, aktív/zöld turizmus létesítményei) épülő közös termék-, illetve szolgáltatásfejlesztés részét képező kisléptékű fejlesztések által, valamint az

elkülönült kínálati elemek összekapcsolásával. A közös márkaépítés, a koordinált együttműködés a jól működő turisztikai központokkal (pl. marketingkommunikációban), a tudás- és tapasztalatcsere, az új szolgáltatók célzott oktatása és képzése szintén lényeges összetevői a komplex, átfogó turizmusfejlesztésnek. Mindezek eredményeként a potenciálok célzott és koordinált fejlesztésével a turizmus a helyi gazdaságfejlődés fő hajtóerejévé válhat a fejletlenebb alrégiókban, rurális területeken is, közvetlenül elősegítve a helyi / regionális foglalkoztatás erősítését és a vállalkozási kedv élénkítését, ezáltal lassítva az elvándorlást, az „agyelszívást”, miközben az értékes kulturális és természeti örökség megőrzése is biztosítható.

- 2. prioritási tengely (11-es Tematikus Célkitűzés): a határon átnyúló kooperáció elsődleges célja a beazonosított közös kihívások kezelése a két, részben eltérő kulturális háttérrel, társadalmi és politikai rendszerrel és adminisztratív struktúrával jellemezhető partnerország együttműködésében. A legfontosabb kihívások, amelyek a határ mindkét oldalán megjelennek: társadalmi problémák, azon belül elsősorban demográfiai kérdések (előregedés), határon átnyúló megközelíthetőség és interoperabilitás, munkaerőpiaci keresleti igények harmonizálása az oktatási, szakképzési rendszerrel, kulturális értékek megőrzése és hasznosítása. Emellett, a Program fő átfogó céljához (ld. vonzó életkörülmények megteremtése a programterület lakosai számára) való hozzájárulás érdekében, szükség van az intézmények és szervezetek közötti együttműködés megerősítésére is a közszolgáltatások kiterjesztésében, korszerűsítésében, megújításában. A mérhető eredmények eléréséhez az állami és civil szervezetek, érintettek megfelelő intézményi kapacitásokkal kell, hogy rendelkezzenek. Ezért a Program gondoskodik az érintettek (állami hatóságok, egyéb közjogi szervezetek, intézmények, civil szervezetek) bevonásával arról, hogy ezek a szereplők együtt dolgozzanak a közös problémák, kihívások megoldásán: közös fejlesztési tervek és stratégiák kidolgozásával, az érintett szereplőkkel közösen megtartott vitafórumokkal, közösen létrehozott akciócsoportokkal, a régió fontos, sürgős problémáinak kezelését célzó kipróbált munkamódszerek, tapasztalatok, hatékony irányítási eszközök és innovatív gyakorlatok átadásával. Ennek eredményeként felkészültebb szereplők és harmonizáltabb fejlesztési keretek válnak elérhetővé a közös kihívások kezelésében, közösen meghatározott beavatkozások és tevékenységek által. Ez nemcsak a fő szektorokban és kiemelt területeken hoz előrelépést, de a sikeres kooperációs modellek új, kevésbé formális kezdeményezéseket is elindíthatnak intézményi szinten és az emberi kapcsolatok terén is.

- 4.1. Ahol alkalmazható: A “közösségvezérelt helyi fejlesztés” eszközeinek használatához való hozzáállás, valamint azon alapelvek bemutatása, amelyek segítségével a lehetséges alkalmazási területek beazonosításra kerülnek**

Nem alkalmazható

- 4.2. Ahol alkalmazható: A fenntartható városi fejlesztésekkel kapcsolatos rendelkezések**

Nem alkalmazható

- 4.3. Ahol alkalmazható: Az 1303/2013 EU Rendelet 99. cikkében meghatározott integrált területi beruházás használatához való hozzáállás (kivéve a városi fejlesztéseket) és az egyes prioritási tengelyekből való indikatív pénzügyi allokációjuk**

Nem alkalmazható

- 4.4. Amennyiben az érintett tagállamok és régiók részt vesznek valamely makroregionális vagy tengeri stratégiai programban, úgy a tervezett beavatkozások hozzájárulása ezekhez a stratégiákhoz, a programterület azon szükségleteinek figyelembe vételével, amelyeket a tagállamok határoznak meg – illetve (ahol releváns) azon kiemelt, stratégiaileg meghatározó projektek, amelyek az adott stratégiákhoz kapcsolódnak. (kivéve a városi fejlesztéseket) és az egyes prioritási tengelyekből való indikatív pénzügyi allokációjuk**

A programterület szorosan kapcsolódik a Duna Régió Stratégia (EUSDR) programterületéhez, így a Program a programozási folyamat és a megvalósítás során is számításba veszi a Duna Régió Stratégiát így az EP egyértelműen hozzá fog járulni a Stratégia céljaihoz is. A programozási feladatok során az EP a következő 4 Duna Régió Stratégiai pillért is számításba veszi:

A pillér – A Duna Régió összekapcsolása

Releváns Prioritási Terület: 3, A kultúra és turizmus és az emberi kapcsolatok támogatása

Az EP hozzájárul ehhez a Prioritási területhez a TO6c cél (A természeti és kulturális örökség megőrzése, védelme, támogatása és fejlesztése) kiválasztásával és a következő specifikus cél meghatározásával: “A turisztikai vonzerő növelése a program terület turisztikai kínálatához kapcsolódó természeti és kulturális örökség határon átnyúló integrációjával és diverzifikációjával, a termékek és szolgáltatások fejlesztésére támaszkodva, mely lehetővé teszi a kevésbé fejlett vidéki térségeknek a mágnesekhez való kapcsolódást”. Ez a specifikus cél a program terület turisztikai

kínálatának további fejlesztésére és diverzifikációjára koncentrálnak azáltal, hogy támogatja a természeti és kulturális értékek védelmét/megőrzését és új fenntartható termékeket generál ezekre a helyi értékekre támaszkodva.

A EP ugyan kisebb mértékben, de hozzájárul ennek a Prioritási területnek az úgynevezett "emberi kapcsolatok" céljához a TO11b cél (a közintézmények és érintettek intézményi kapacitásának javítása és a hatékony közigazgatás feltételeinek megteremtése a jogi és közigazgatási intézmények valamint a városok és intézmények közti együttműködések támogatásával) kiválasztásával és a következő specifikus cél meghatározásával: "Kapacitások növelése a határon átnyúló kapcsolatok magasabb fejlettsége érdekében". A "kultúra" cél eléréséhez a TO11b cél járul hozzá a kulturális együttműködések támogatása révén.

B pillér – Környezetvédelem a Duna Régióban

Releváns Prioritási terület: 5, A környezeti kockázatok kezelése

Az EP ehhez a prioritási területre is hozzájárul a TO11b kiválasztásával és a következő különösen fontos tématerülettel foglalkozó specifikus cél kitűzésével: "polgári védelem és közös kockázat megelőzés és kezelés a kapacitások növelésével, az ember által okozott vagy természeti vészhelyzetek megelőzése, a veszélyhelyzet bekövetkezése esetén pedig a hatékony beavatkozások biztosítása érdekében"

Releváns Prioritási terület: 6, A biodiverzitás, a tájak, a levegő tisztaság és a talajok védelme

Az EP ehhez a prioritási területre a TO6c cél kiválasztásával és olyan specifikus cél kitűzésével járul hozzá, mely a természeti és kulturális örökség fenntartható módon való hasznosítását célozza meg. A specifikus cél olyan akciókat tartalmaz, melyek a biodiverzitás megőrzését és revitalizálását valamint a helyi identitás erősítését növelik annak érdekében, hogy a határ mindkét oldalán élők fontosnak tartják kulturális és természeti értékeik megőrzését és védelmét.

C pillér – Jólét megteremtése a Duna Régióban

Indirekt módon az EP mindkét TO-ja hozzájárul a C pillér három prioritási területéhez. A TO6c például a vidéki turizmussal foglalkozó KKV-k versenyképességének javítását célozza meg, az ilyen típusú vállalkozások együttműködésének támogatásával. A TO11b cél pedig azokat az intézkedéseket és akciókat támogatja, melyek a munkakerőmobilitáshoz és oktatáshoz kapcsolódó közszolgáltatások hatékonyságát növelik.

D pillér – A Duna Régió megerősítése

Releváns Prioritási terület: Intézményi kapacitások és együttműködések javítása

Az EP ehhez a prioritási területre a TO11b cél kiválasztásával és olyan specifikus cél kitűzésével, járul hozzá, mely az érintettek intézményi kapacitásának növelését célozza meg a hatékonyabb közigazgatás, a minőségi közszolgáltatások biztosítása valamint az ezekhez kapcsolódó kihívások hatékony módon való kezelése érdekében.

Az EP megvalósítása során a horizontális vezérelvek– összhangban a Program horizontális céljaival – biztosítani fogják az EUSDR célokkal való összhangot, például az alábbi tématerületeken: turizmus (tömezturizmus) negatív hatásainak enyhítése; a tervezett beavatkozásokhoz kapcsolódó Környezeti Hatásvizsgálatok kidolgozása klímavédelmet, klímaváltozásra való felkészülést és energiahatékonyságot növelő

5. AZ EGYÜTTMŰKÖDÉSI PROGRAM VÉGREHAJTÁSI RENDELKEZÉSEI

intézkedések; költséghatékony energiahasznosítás előnyben részesítése stb.

5.1. Releváns hatóságok és testületek

Programhatóságok

Hatóság/testület	Hatóság/testület neve, főosztály vagy egység	Hatóság/testület vezetője (pozíció, tisztség)
Irányító Hatóság (IH)	Szlovén Köztársaság Fejlesztési és Európai Kohéziós Politikáért felelős Kormányhivatala	Az IH vezetője
	Európai Területi Együtműködésekért és Finanszírozási Mechanizmusokért felelős Iroda	
	Határon Átnyúló Együtműködési Programok Irányítási Főosztály	
Igazoló Hatóság, ahol releváns	Szlovén Köztársaság Regionális Fejlesztési és Vidékfejlesztési Alapja	Az IgH vezetője
Audit Hatóság (AH)	Szlovén Köztársaság Pénzügyminisztériuma	Az AH vezetője
	Költségvetési Felügyeleti Hivatal	
	Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság, Magyarország az Ellenőri Csoport tagjaként	Főigazgató

A szervezet, amelyhez a Bizottság a kifizetéseket intézi a következő:

(Hivatkozás: az 1299/2013 EU Rendelet 8(4) cikkének (b) pontja)

az Irányító hatóság

az Igazoló Hatóság

Az ellenőrzési- és audit feladatokat ellátó szervek vagy szervezetek

Hatóság/testület	Hatóság/testület neve, főosztály vagy egység	Hatóság/testület vezetője (pozíció, tisztség)
------------------	--	---

Szerv vagy szervezetek az ellenőrzési feladatok ellátására	Szlovén Köztársaság Fejlesztési és Európai Kohéziós Politikáért felelős Kormányhivatala Ellenőrzési Iroda, ETE, IPA és IFM programok ellenőrzési divíziója	A divízió vezetője
	Széchenyi Programiroda (SZPI)	Ügyvezető Igazgató
Szerv vagy szervezetek az ellenőrzési feladatok ellátására	Szlovén Köztársaság Pénzügyminisztériuma Költségvetési Felügyeleti Hivatal	Költségvetési Felügyeleti Hivatal igazgatója (az Ellenőrző Hatóság vezeti az ellenőri csoport ülését)
	Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság, Magyarország az ellenőri csoport tagjaként	Főigazgató

5.2. A Közös Titkárság felállításának rendje

Az Irányító Hatóság az ETE Rendelet 23. cikk, 2. bekezdésének megfelelően a programhatóságokkal való egyeztetést követően felállítja a Közös Titkárságot. A Közös Titkárság (KT) funkcióját és feladatát tekintve a 2007-2013-as időszakhoz képest nincs jelentős változás.

A KT-n 5 teljes állásban foglalkoztatott munkatárs dolgozik, ide értve a KT vezetőjét is. 4 fő – ideértve a KT vezetőjét – a korábbiaknak megfelelően Mariborban, Szlovéniában kerül elhelyezésre a Fejlesztési és Európai Kohéziós Politikáért Felelős Kormányhivatal Határon Átnyúló Együttműködési Programok Irányítási Főosztály struktúrájában. A strukturális és végrehajtási megállapodások a fogadó intézménnyel változatlanok maradnak. Két rész munkaidős (egy teljes munkaidős egyenértékes) KT kolléga Infopontként kerül elhelyezésre Szombathelyen és Zalaegerszegen. Fő feladataik nem különböznek a többi KT munkatársétól, melyek az információnyújtás, konzultáció a lehetséges pályázókkal (a pályázati szakaszban) és programmenedzseri feladatok ellátása a projektekkel kapcsolatosan a végrehajtási időszakban.

A KT sikeres munkájának folytatása, a gördülékeny átmenet, az intézményi stabilitás (az állomány fluktuációjának elkerülése) és a KT szükséges kiegészítése a 2014-2020-as szabályozási keretben meghatározott feladatok ellátása érdekében biztosított.

A KT és a KT vezetője Mariborban marad, a Szlovén Köztársaság Fejlesztési és

Európai Kohéziós Politikáért Felelős Kormányhivatal struktúráján belül:

A Szlovén Köztársaság Fejlesztési és Európai Kohéziós Politikáért Felelős Kormányhivatala

Európai Területi Együtműködésekért és Finanszírozási Mechanizmusokért felelős Iroda

Trubarjeva 11

SI-2000 Maribor

tel. + 386 (0)1 400 3162

fax + 386 (0)2 234 1050

e-mail: Audit si-hu.svrk@gov.si

A KT szoros együttműködésben dolgozik az Irányító Hatósággal és a Nemzeti Hatósággal a program koordinációja és végrehajtása tekintetében oly módon, hogy amellet, hogy segíti a koordinációt, megőrzi függetlenségét a nemzeti szervezetrendszerektől. A KT biztosítja, hogy minden operatív végrehajtási feladat – ide értve a projektkidolgozás koordinációját és a projektkiválasztási folyamatot – ellátásra kerüljön.

5.3. Az irányítási- és kontrollrendszerre vonatkozó megállapodások összefoglalása

5.3.1 Programhatóságok és a tagállamok képviselői

Programhatóságok

A program közös irányítási struktúrája a következő hatóságokra épül: egyetlen Irányító Hatóság (IH), egyetlen Igazoló Hatóság (IgH) és egyetlen Audit Hatóság (AH).

A 1303/2013/EU Rendelet (VR) 123. cikke szerint a 2007-2013-as programozási időszakhoz képest a programhatóságok funkcióját tekintve nincs lényegi változás, ugyanúgy, ahogy a Monitoring Bizottság (MB) és a Közös Titkárság (KT) esetében sem. Az alap programstruktúra és a végrehajtási megállapodások nem változnak, ezzel is biztosítva az intézményi stabilitást és a gördülékeny átmenetet a két programidőszak között.

A program szervezetének alapvető funkciói a következők lesznek:

- Monitoring Bizottság (MB): a programvégrehajtás felügyelete és monitorozása, projektkiválasztás.
- Irányító Hatóság (IH) viseli a teljes felelősséget a program irányításáért és végrehajtásáért az Európai Bizottság felé (EB).
- Igazoló Hatóság (IgH): igazolja a kiadási nyilatkozatokat és kifizetési kérelmeket az EB-nek történő megküldést megelőzően.
- Audit Hatóság (AH): az IH-tól és az IgH-tól funkcionálisan független szerv, amely igazolja, hogy az irányítási és ellenőrzési rendszer megfelelően működik.
- Közös Titkárság (KT): segíti az IH és a MB munkáját feladataik ellátása során.

A VR alábbi cikkei szabályozzák az irányító és ellenőrző hatóságok szerepét:

- 125. cikk: és az ETE Rendelet 23. cikk

- 126. cikk: és az ETE Rendelet 24. cikk
- 127. cikk: és az ETE Rendelet 25. cikk

Az AH munkáját egy Ellenőri Csoport segíti amely a két, programban résztvevő tagállam képviselőiből áll.

Az IH kétoldalú technikai találkozót hív össze annak érdekében, hogy a hatékony és minőségi programvégrehajtást elősegítse. Az IH, KT, NHk és amikor szükséges, az IgH, AH és az Első Szintű Hitelesítésért Felelős Szervezet képviselői vesznek részt a megbeszélésen. A megbeszélést az IH vezeti.

A belső ellenőrzési környezet, a kockázatkezelés, az irányítási és ellenőrzési folyamatok és a monitoring szabályai a program Irányítási és Ellenőrzési Rendszerleírásában kerülnek szabályozásra a VR 124. cikke és a program útmutatói szerint. Az útmutatókat a MB fogadja el.

Monitoring Bizottság (MB)

Az Együttműködési Program Európai Bizottság általi elfogadását követő három hónapon belül a két tagállam az IH egyetértésével felállítja a MB-ot. A MB összetételének a két tagállam közös megállapodásán kell alapulnia figyelembe véve a VR 5. cikkét és az Európai Bizottság felhatalmazáson alapuló rendeletét, az Európai Partnerségi Kódex-et. A MB tagjai a tagállamok szakmapolitikai és adminisztratív szintű képviselőit biztosítják, az átláthatóság követelményének megfelelően és rendelkeznek a szükséges hatáskörrel, hogy olyan optimális megoldásokat találjanak, amelyek a teljes programterület hasznára válnak. A program szempontjából releváns szakpolitikai területek és a résztvevő régiók képviselőit biztosítani kell. Az Európai Bizottság képviselője tanácsadói szerepben vesz részt az üléseken. Más releváns szervezetek, mint például a civil társadalom, NGOk, a szociális befogadást, diszkriminációellenességet és a nemek közti egyenlőséget támogató szervezetek részvétele szükséges. A szavazási folyamat részletei az MB Ügyrendjében kerülnek szabályozásra azzal, hogy minden résztvevő országnak egy szavazata van.

A MB feladata a program irányítása és a végrehajtás hatékonyságának és minőségének biztosítása. A MB a feladatait a VR 49. és 110. cikkének megfelelően látja el. A MB működésének részletszabályai az ügyrendben kerülnek szabályozásra, annak az alapelvnek a figyelembe vételével, hogy mindkét országnak egy szavazata van.

A MB az ügyrendjét az IH egyetértésével fogadja el. A MB üléseit az IH vezeti és az ülések felváltva a két tagállam területén kerülnek megrendezésre. A MB évente legalább egy alkalommal ülésezik, felülvizsgálja a program előrehaladását és a kitűzött célok érdekében megtett lépéseket. Részletesen megvizsgálja a program teljesítményét befolyásoló körülményeket és dönt a program IH által, vagy az MB saját előterjesztésében javasolt módosításáról

A VR 110.(2)(a) cikkének megfelelően az MB dönt a következőkről:

- a projektkiválasztás módszeréről és kritériumairól, valamint ezek módosításáról;
- az értékelési és kommunikációs stratégiáról és ezek kiegészítéséről;
- a támogatandó projektekről.

Az MB speciális munkacsoportokat állíthat fel. A MB üléseit és az ülésekről készült emlékeztetőket a KT készíti elő az IH-val és az aktív tagokkal együtt. Amennyiben

szükséges, az MB az ügyrendjében lefektetett szabályoknak megfelelően írásos eljárás keretében is hozhat döntést.

A MB tagságának összetételén keresztül is érvényesülnie kell a nemek közötti egyenlőség és az esélyegyenlőség elvének. Az IH-nak fel kell kérnie az MB tagjait, hogy az MB-ben vállalt feladatukkal összefüggésben összeférhetlenségi és titoktartási nyilatkozatot tegyenek és fel kell hívnia a tagok figyelmét arra, hogy az MB tagok listája nyilvános.

Nemzeti Hatóságok (Tagállamok)

A résztvevő tagállamok, mint Nemzeti Hatóságok a következők:

- **Szlovénia**

Szlovén Köztársaság Fejlesztési és Európai Kohéziós Politikáért Felelős Kormányhivatala

Európai Területi Együtműködésekért és Finanszírozási Mechanizmusokért felelős Iroda

Határon Átnyúló Együtműködési Programok Irányítási Főosztály

Trubarjeva 11, SI-2000 Maribor

- **Magyarország**

Miniszterelnökség

Európai Unió Fejlesztésekért Felelős Államtitkár

Nemzetközi Helyettes Államtitkárság

Kossuth tér 1-3., HU – 1055 Budapest

A tagállamok (NHk) fő felelősségei:

- Nemzeti Hatóságként a tagállamok jelölik az MB tagjait és viselik az 5.4. fejezetben leírt szabályok szerinti pénzügyi felelősséget;
- Nemzeti hitelesítő szervként felelősek a területükön lévő kedvezményezettek költségeinek hitelesítéséért;
- az Ellenőri Csoport tagjaként részt vesznek az ellenőrzési tevékenységben és felelősek a területükön végrehajtott ellenőrzésekért.

Irányító Hatóság

A program kijelölt Irányító Hatósága a Szlovén Köztársaság Fejlesztési és Európai Kohéziós Politikáért Felelős Kormányhivatala. Az Irányító Hatóság felelős az Együtműködési Program irányításáért az eredményes pénzgazdálkodás alapjával összhangban. Az IH munkáját közvetlenül támogatja a KT, tekintettel arra, hogy az utóbbi látja el a teljes program operatív végrehajtásának feladatát. Habár az IH viseli a végső felelősséget a program végrehajtásáért, bizonyos horizontális feladatok (a KT munkavállalók foglalkoztatása, a program informatikai és monitoring rendszerének

felállítása, jogi szolgáltatások) a Szlovén Köztársaság Fejlesztési és Európai Kohéziós Politikáért Felelős Kormányhivatalának különálló egységeire kerülnek delegálásra.

Az IH többek között a következőkért felelős:

- előkészíti az Irányítási és Ellenőrzési rendszer leírását;
- vezeti az MB üléseket;
- megkötö az ERFA szerződéseket;
- észrevételezi az ellenőrzések javaslatait, melyek a program irányítására és végrehajtására vonatkoznak;
- részt vesz a panaszkezelési eljárásban;
- elősegíti az információcserét programszinten a NHk, IgH, AH és EB között;
- benyújtja a kifizetési kérelmeket az IgH felé;
- elkészíti az irányítási nyilatkozatot;
- előkészíti a programdokumentum változtatásait.

A tevékenységek részletes leírása a programdokumentumokban található.

Közös Titkárság (KT)

Az 5.3. fejezetben leírtak szerint a KT a Szlovén Köztársaság Fejlesztési és Európai Kohéziós Politikáért Felelős Kormányhivatalán belül kerül elhelyezésre (Határon Átnyúló Együtműködési Programok Irányítási Főosztály) és az IH állítja fel. A KT felállításának és működésének költségei a program TS költségvetéséből, az IH munkatervének megfelelően kerülnek finanszírozásra.

A KT-n különböző feladatköröket ellátó, a két résztvevő országból származó kollégák fognak dolgozni, akiket a két tagállam közösen finanszíroz a technikai segítségnyújtás keretében, így a közös alkalmazás biztosított.

A KT feladata, hogy elősegítse az egyszerű és kiegészítő projektek közötti koordinációt. A KT a Szlovén Köztársaság Fejlesztési és Európai Kohéziós Politikáért Felelős Kormányhivatalán belül működik és két telephelye (Infopontja) kerül felállításra Magyarországon. A Kt teljes állományát a KT vezetője irányítja, aki funkcionálisan független az IH-tól és más programszervezetektől, ahogy az az Irányítási és Ellenőrzési Rendszerben leírásra kerül.

A KT feladatai – többek között – a következők:

- támogatja az IH-t és az MB-t a programmal kapcsolatos feladataik ellátása során;
- információt ad a lehetséges kedvezményezetteknek a projektkidolgozáshoz a program támogatási lehetőségeiről;
- elvégzi a benyújtott pályázatok adminisztratív, jogosultsági és minőségi vizsgálatát;
- használja az Arachne rendszert, hogy értékelje a pályázatok pénzügyi kapacitását és hogy eleget tegyen a csalás elleni intézkedésekkel kapcsolatos követelményeknek;
- a potenciális pályázók részére workshopokat szervez;

- segíti a kedvezményezetteket a projektvégrehajtás során;
- segíti a Vezető Kedvezményezettet a kifizetési kérelmek előkészítésében;
- koordinálja és részt vesz az Éves Végrehajtási jelentés kidolgozásában valamint benyújtja az IH-hoz és a MB-hez.
- a találkozók és események előkészítésében programszinten segítséget nyújt;
- pénzügyi, fizikai és statisztikai adatokat gyűjt, melyek szükségesek a program monitoringjához és az időközi, valamint záró végrehajtási jelentésekhez;
- biztosítja a külső feladatok és szolgáltatások adminisztratív irányítását;
- biztosítja a monitoring és információs rendszer (e-MS) megfelelő működését és fenntartását;
- koordinálja a projektértékelés folyamatát, egyedi esetekben külső szakértőkkel való szeszdéskötésen keresztül;
- biztosítja az információs és nyilvánossággal kapcsolatos feladatok koordinációját és utámkövetését programszinten, ide értve a program weboldalának fenntartását a kommunikációs stratégiának megfelelően;
- részt vesz az EB, az INTERACT és vagy Nemzeti szervezetek kommunikációs kezdeményezéseiben;
- a programvégrehajtás során, illetve azt követően koordinálja az értékeléseket.

A tevékenységek részletes leírása a programdokumentumokban található.

Info Pont (IP)

Az IH a program nemzeti, regionális és helyi szintű képviselete érdekében Magyarország területén Infopontokat (IP) állít fel és működtet. Az IPk a KT állományához tartoznak. Az IP-eket a KT vezetője irányítja a munkaterveknek megfelelően. Az IPk kiemelt szerepet játszanak az IH, NHK és a potenciális pályázók közötti kapcsolattartásban. Az IPk tájékoztatják a lehetséges pályázókat a kiírásokról, tanácsot adnak és segítséget nyújtanak a kedvezményezetteknek a már elfogadott projektek esetében, tájékoztatják a szereplőket a program eredményeiről és támogatják a program menedzmentet és a KT-t. Az IPk emellett a magyar oldali monitoring látogatások lefolytatása révén segítik a program végrehajtását. Az IPk felállítását és tevékenységeit az IP-k munkatervének megfelelően a program TS forrásából finanszírozzák. A KT vezetője felelős az IP-k működéséért. Az intézményi szervezéstől függetlenül az IPk a KT vezetőjének teljes irányítása alatt állnak.

Első szintű hitelesítésért felelős szervezet (FLC Body)

A költség-hitelesítési feladat ellátása érdekében a VR 74. cikkének és az ETE rendelet 23. (3) cikkének megfelelően a két tagállam nemzeti szinten kijelöli az első szintű hitelesítésért felelős szervezetet. A hatáskörükbe eső területre az NHK jelöli ki az első szintű hitelesítésért felelős szervezetet a kijelölési eljárás során (lásd 26. tábla). Az első szintű hitelesítők felelősek a VR 125. (4) cikk szerinti hitelesítési tevékenység ellátásáért. Tekintettel arra, hogy nemzeti szinten nem várható változás a végrehajtási rendszerrel kapcsolatos megállapodásokban, a jelenleg működő, az ETE programok hitelesítését más EU-s forrásoktól külön kezelő rendszer működik tovább.

A Szlovén Köztársaság Fejlesztési és Európai Kohéziós Politikáért Felelős

Kormányhivatala és az SZPI szervezeti keretei között elhelyezett első szintű hitelesítésért felelős szervezetek funkcionálisan függetlenek más hatóságoktól, szervezetektől.

Az IH köteles meggyőződni arról, hogy minden, a programban részt vevő kedvezményezett költségei a kijelölt hitelesítők által hitelesítésre kerültek. Mindkét tagállam felelős a területén végzett hitelesítésekért. Mindkét ország felelős hitelesítő szervezete megvizsgálja a partner által benyújtott számlákat, könyvelési dokumentumokat, vagy ezzel egyenértékű dokumentumokat és igazolja, hogy az áruk és szolgáltatások teljesítése társfinanszírozott, a kiadások hatékonysága deklarált és hogy a költségek és a kapcsolódó projektrészek megfelelnek a releváns EU és nemzeti szabályokkal. A hitelesítés dokumentum alapon és helyszíni ellenőrzéseken keresztül történik. Az első szintű hitelesítésre kijelölt szervezet mindkét országban hitelesítési nyilatkozatot állít ki a programban alkalmazott standard formanyomtatványnak megfelelően.

Igazoló Hatóság (IgH)

A program kijelölt IgH-ja a Szlovén Köztársaság Regionális Fejlesztési Vidékfejlesztési Alapja. Az IgH feladata az éves beszámolók elkészítése valamint a beszámolók teljességének, pontosságának és hitelességének, valamint annak az igazolása, hogy a beszámolókban szereplő kiadások megfelelnek az alkalmazandó jognak, és az operatív programra alkalmazandó kritériumokkal összhangban finanszírozásra kiválasztott, valamint az alkalmazandó jognak megfelelő műveletek tekintetében merültek fel.

Audit Hatóság (AH) és Audit Szervezet (AH)

A127. cikkének megfelelően az AH biztosítja, hogy a program irányítási és ellenőrzési rendszerének megfelelő működésére vonatkozóan a benyújtott kiadásokon alapuló megfelelő minta alapján ellenőrzések kerüljenek végrehajtásra, ezen felül ellenőrzési véleményt és jelentést készít a program megfelelőségéről.

Az AH Együttműködési Programban leírt munkáját a programban résztvevő tagállamok képviselőiből felállított Ellenőri Csoport segíti. Az Audit Szervezeti feladatokat - magyarországi ellenőrzések lefolytatása - Magyarország területén az EUTAF látja el. Az Ellenőri Csoport tagjainak a MB tagjaitól, az ETE Rendelet 23. (4) cikke szerinti hitelesítést végző szervezetektől és minden, a programban érintett tevékenységtől és pénzügyektől függetlennek kell lennie. Az Ellenőri Csoport az együttműködési program EB általi elfogadásától számított 3 hónapon belül felállításra kerül. Az Ellenőri Csoport megállapítja saját ügyrendjét. Az Ellenőri Csoport üléseit az AH vezeti.

Az AH és az Ellenőri Csoport az Audit Stratégia kialakítása során közösen döntenek arról, hogy a rendszerellenőrzést és a mintavételes ellenőrzést mely hatóság végzi el. Az AH eljárása során mind a magyar, mind a szlovén szervezeti, jogi és pénzügyi előírások betartására köteles.

Kétoldalú Programcsoport (KPCS)

A hatékony és minőségi programvégrehajtás biztosítása érdekében az IH időszakosan összehívja az IH, KT, IgH, AH (ha szükséges) NH és az első szintű hitelesítésért felelős szervezetek képviselőit egy kétoldalú munkacsoport ülésre. A KPCS egy előkészítő, konzultatív végrehajtási csoport, ahol az MB elé terjesztendő és megtárgyalandó dokumentumokat bemutatják a programban részt vevő hatóságoknak. A KPCS semmilyen formában nem kívánja átvenni az MB szerepét. A nyelvi korlátok, különböző nemzeti szabályozások és eljárások okán a KPCS célja, hogy egységes megértést és interpretációt biztosítson a dokumentumoknak, szabályzatoknak, melyet később az MB elfogad. A KPCS másik fontos érdeme, hogy egységes elbánást biztosít a kedvezményezetteknek azáltal, hogy a programban részt vevő minden hatóság egységesen értelmezi a programszabályozó dokumentumokat. A programvégrehajtás során végig biztosított, hogy a KPCS nem veszi át semmilyen formában az MB szerepét.

Projekt életciklus/folyamatok

A projektek támogatása érdekében a projektciklus folyamatairól a programhatóságok által jóváhagyott külön pályázati útmutatók kerülnek kidolgozásra és eljuttatásra a pályázók részére.

Projektgenerálás

A proaktív projektgenerálás az Együttműködési Program egyik alapelve, mert az elv a magas hozzáadott értékkel rendelkező határon átnyúló projektek létrejöttét támogatja, továbbá a végrehajtási lépések, pénzügyi, output és eredményindikátorok elérését az eredményességi keretnek megfelelően.

A KT és az IPk információt és támogatást nyújtanak a potenciális pályázók részére. Ennek keretében tematikus workshopok és szemináriumok kerülnek majd megrendezésre a programterületen.

A projektgenerálás célja az indikátorok elérése felé való irányítás, melynek során a potenciális projektpartnerek minőségi és mérhető eredményekkel rendelkező projekteket dolgoznak ki.

Pályáztatás

A programban a pályáztatás nyílt pályáztatási rendszer alapján fog zajlani. Ez azt jelenti, hogy a pályázók a felhívás megnyitásától kezdve folyamatosan nyújthatják be a pályázatokat. A minden követelménynek megfelelő, MB ülés előtt meghatározott időben beérkezett pályázatokról dönt az adott MB ülés. A pályáztatás elektronikus rendszerben a Harmonizált Végrehajtási Eszközök (HVE) használatával fog történni. A pályázatokat az elektronikus rendszeren keresztül a vezető kedvezményezettnek kell benyújtania a KT számára.

Projektértékelés és kiválasztás

A projekt kiválasztás vezérlő elvei az egyes beruházási prioritások „A projekt kiválasztás vezérlő elvei” fejezetében kerültek leírásra. A projektértékelés módszertana az IH által kerül meghatározásra és az MB által kerül elfogadásra. Az IH általános jogosultsági és kiválasztási kritériumokat javasol, amelyeket az MB fogad el a VR 110. (2)(a) és 125. (3)(a) cikkeinek megfelelően. A kritériumok és a kiválasztási folyamat részletei (a Megvalósítási Útmutató részeként) elérhetőek lesznek a pályázók számára a pályázati csomagban.

A projektértékelés megszervezéséért a KT felelős. A projektértékelést a KT végzi, figyelembe véve az NHK véleményét a state aid kérdésekkel kapcsolatban. Az értékelés egyes elemeihez szükség esetén külső szakértő bevonása lehetséges.

Az értékelés eredményeként az IH a MB-hoz összefoglaló jelentést és a támogatásra javasolt projektek listáját terjeszti be döntéshozatalra. A jelentés az összes benyújtott pályázat részleteit tartalmazza és a döntésre is javaslatot tesz, a programdokumentumokban lefektetett kiválasztási feltételeknek megfelelően, azokra hivatkozással.

Annak érdekében, hogy a pályázatok szükséges formai követelményeknek való megfelelése biztosítva legyen, adminisztratív megfelelési és jogosultsági kritériumok kerülnek megállapításra. Az értékelés adminisztratív szakasza különösen az alábbi pontokra fog koncentrálni:

- a pályázat határidőben történő benyújtása
- a benyújtott pályázati csomag teljessége
- pénzügyi kapacitás
- a tervezett költségek illeszkedése a rendelkezésre álló forrásokhoz
- a program specifikus célkitűzéseinek és indikátorainak megvalósulásához való hozzájárulás
- a kettős finanszírozás tilalmára vonatkozó bizonyíték
- a partnerségre vonatkozó követelményeknek való megfelelés (jogosultak-e a partnerek, legalább egy magyar és egy szlovén partner részvétele, vagy ETT, mint pályázó)

Azon benyújtott pályázatok, amelyek az adminisztratív megfelelési és jogosultsági követelményeknek megfelelnek, továbbjutnak a minőségi értékelés szakaszába.

A minőségi értékelés célja annak értékelése, hogy a projekt mennyire releváns és fenntartható. Ezen két szempont értékelése két minőségi értékelési kritériumrendszerben jelenik meg. A stratégiai értékelés célja, hogy megállapítsa a projekt hozzájárulását a program céljainak eléréséhez. Az értékelés kiemelten figyelembe veszi az eredményorientáltságot a látható kimenetek és konkrét eredmények igényével. A funkcionális értékelés célja a tervezett projekt fenntarthatóságának, életképességének, valamint a felhasznált forrás és várt eredmények arányának vizsgálata.

A horizontális elvekhez való igazodáson felül (8. fejezet), minden támogatásban részesülő projektnek meg kell felelnie az alábbi kritériumoknak:

- határon átnyúló vonatkozás
- a partnerség relevanciája
- konkrét és mérhető eredmények
- tartós eredmények és kimenetek
- koherens megközelítés
- megfelelő kommunikációs stratégia és eszközök
- hatékony menedzsment
- megalapozott költségvetés.

Az előbbieken túl a következő követelmények megfontolása is ajánlott az értékelés során (A konkrét módszertan az értékelési útmutatóban kerül szabályozásra):

- egy már létező partnerségre épít
- hosszútávú és fenntartható társadalmi és gazdasági hatások
- a fejlesztések közelsége a határhoz
- új és innovatív megoldások alkalmazása.

Döntés az ERFA támogatásról

A MB hivatalos döntést hoz a projekt elfogadásáról és a megítélt ERFA támogatásról. A döntést csak az MB szavazó tagjai hozhatják meg. Az MB legalább évente egy alkalommal ülésezik. A hivatalos döntés meghozatalát követően az IH/KT értesíti a pályázót a döntésről.

Szerződéskötés

A MB döntését követően a KT előkészíti a (kétnyelvű) támogatási szerződést, a MB által elfogadott kétnyelvű szerződésminta alapján. A támogatási szerződés határozza meg a szerződő felek kötelezettségeit és felelősségi köreit. A szerződést a Vezető Kedvezményezett jogi képviselője és az IH képviselője írja alá. A nemzeti társfinanszírozásról szóló szerződést a nemzeti/regionális forrást biztosító szervezet állítja ki és köti meg a projekt partnerekkel, ha nemzeti társfinanszírozás biztosításáról dönt a tagállam. Amennyiben nemzeti társfinanszírozási szerződés megkötésére kerül sor, az NH erről tájékoztatja a KT-t.

Az alapvető jogi keretek lefektetésén túl az ERFA támogatási szerződés tartalmazza a projekt tárgyát és időtartamát, költségvetését (maximum ERFA támogatást), a jelentéstételre és kifizetésekre vonatkozó szabályokat, a partnerségen belüli kötelezettségeket, a költségek elszámolhatóságára vonatkozó alapszabályokat, a projektmódosítás szabályait, a költséghitelesítéssel, ellenőrzésekkel, visszafizetési kötelezettséggel kapcsolatos eljárásokat és kötelezettségeket, tájékoztatási kötelezettségeket, záró rendelkezéseket, a szerződés kiegészítésére vonatkozó szabályokat és a felelősségi rendelkezéseket.

A gördülékeny projektvégrehajtás erős jogi alapjának biztosítása érdekében a KT partnerségi megállapodás mintát bocsajt a projekt partnerek részére. Az aláírt partnerségi megállapodás léte, amelyet a Vezető Kedvezményezett ír alá a partnereivel, előfeltétele az ERFA támogatási szerződés előkészítésének.

Jelentéstétel és a kedvezményezetteknek történő kifizetés

Az ETE rendelet 13. cikke szerint a projekt partnerek minden projektben kötelesek kijelölni egy Vezető Kedvezményezett. A Vezető Kedvezményezett felelősséget vállal a teljes projekt végrehajtásának biztosításáért, ide értve az ERFA forrás kezelését is.

A projekt kiadásait a projekt partnerek előfinanszírozzák. A partnerek költségeit a kijelölt első szintű hitelesítésért felelős szervezeteknek (FLC-k) kell hitelesítenie a VR 125. (4) cikkének megfelelően. A Vezető Kedvezményezett gyűjti össze az egyes partnerek FLC által kiállított hitelesítési jelentéseit. Ezek a jelentések bekerülnek a Vezető Kedvezményezett pénzügyi és tevékenységi jelentéseibe, melyeket jelentési időszakonként nyújt be a KT/IH számára. Ezekben a jelentésekben a Vezető Kedvezményezett összefoglalja, hogy a projektvégrehajtás során milyen eredményeket érte el és az ehhez kapcsolódó költségekről is jelent. Ez a jelentés lesz az alapja a projekt kifizetési kérelmének.

A benyújtott projekt jelentések alapján az IH a KT segítségével figyelemmel kíséri a projekt előrehaladását mind pénzügyi, mind a megvalósult tevékenységek szempontjából. A jelentések értékelése során a KT megvizsgálja, hogy a projekt előrehaladása a támogatási szerződésben foglaltaknak megfelelő-e, az elköltött támogatás és a megvalósult tevékenységek fényében. Ezen felül vizsgálja azt is, hogy az FLC-k hitelesítése a támogatási szerződésben foglaltaknak megfelelően történt-e.

A KT ellenőrzése alapján az ETE Rendelet 21. cikkének, a VR 132. cikkének megfelelően az IgH a Vezető Kedvezményezett részére fizeti ki az ERFA hozzájárulást, aki felelős a projektben részt vevő partnerek felé való továbbutalásért. A Vezető Kedvezményezett megbízásából az IgH a partnereknek is fizethet közvetlenül, de a fő pénzügyi felelősség a Vezető Kedvezményezetté. A választott opciót bele kell foglalni a partnerségi megállapodásba, és ha a projekt elfogadásra kerül, az ERFA szerződésbe is.

A VR 132. cikke szerint az IH felelős azért, hogy a vezető kedvezményezettek az elszámolható közkiadások teljes összegét teljes egészében megkapják, a kifizetési kérelem kedvezményezett általi benyújtásnak időpontját követő 90 napon belül. Nem alkalmazható olyan levonás, visszatartás vagy bármilyen további külön díj vagy azzal megegyező hatású egyéb díj, amely csökkentené a kedvezményezettek számára kifizetendő összegeket.

Pénzügyi ellenőrzési rendszer

A VR 125. (4) cikke és az ETE rendelet 23. (4) cikke szerint a két tagállam nemzeti szinten kijelöli az első szintű hitelesítésért felelős szervezetet, amely a területén elvégzi a szükséges hitelesítési feladatokat.

Az ellenőrzési rendszer felállításának célja, hogy ellenőrizze a finanszírozott termékek átadását, szolgáltatások elvégzését, a projekthez kapcsolódó költségek megalapozottságát és a nemzeti és közösségi szabályoknak való megfelelést. Az IH a MB-vel egyetértésével programspecifikus elszámolhatósági szabályokat állapíthat meg, amelyek az ETE rendelet 18. cikkével és a Bizottság 481/2014/EB felhatalmazáson alapuló rendeletével összhangban állnak. Az első szintű hitelesítésért felelős szervezet az ETE Rendelet 23. cikke szerint biztosítja a költségek hitelesítésének elvégzését minden kedvezményezett számára. Az ESBA források felhasználása során a szerződések megkötése és koncessziós szerződések megkötése során a magyar és szlovén hatóságok tiszteletben tartják az EU közbeszerzési szabályait és biztosítják, hogy a közbeszerzésekre vonatkozó EU irányelvek betartásra kerüljenek.

Az Együttműködési Programban mindkét állam centralizált ellenőrzési rendszert alkalmaz. Az egységes eljárások alkalmazásának biztosítása érdekében egységes mintadokumentumok kerülnek alkalmazásra, továbbá kontrolleri hálózat kerül felállításra a rendszeres tapasztalatcsere céljából.

A kettős finanszírozás megelőzése érdekében a partnerek kötelesek lepecsételni a benyújtott számlákat szkennelés és az első szintű hitelesítésért felelős szervezetnek való megküldés előtt annak érdekében, hogy lehetetlenné tegyék annak más finanszírozási programban való felhasználását.

Panaszkezelés

A panaszok a panasz tárgya szerint kerülnek csoportosításra.

Az értékeléssel és kiválasztással kapcsolatos panaszok:

A projekt vezető pályázóját írásban értesítik arról, hogy a Pályázat miért nem volt jogosult, illetve miért nem került elfogadásra. Bármely panaszt, amely az MB által meghozott, a KT és IH által kommunikált, a kiválasztással kapcsolatos döntéshez kapcsolódik, a vezető pályázónak az IH-hoz kell benyújtania. Az IH, a KT segítségével megvizsgálja a panaszt és előkészíti a panasz lényegi vizsgálatát. A döntést, hogy a panasz jogos, vagy el kell utasítani, a Panaszkezelési Bizottság hozza meg.

Az IH, KT és IgH döntéseivel kapcsolatos panaszok:

Bármely panaszt, amely az IH, KT vagy IgH olyan döntésével kapcsolatos, amelyet az ERFA szerződés vagy MB döntés alapján hozott, a pályázó, vagy kedvezményezett az ERFA szerződésben lefektetett szabályoknak megfelelően az IH-hoz vagy KT-hoz köteles benyújtani.

Szlovéniában, ahol a bíróság, ügyészség vagy más nemzeti hatóság hatáskörrel rendelkezik a panasz tárgyával kapcsolatban, a pályázó/kedvezményezett jogosult arra, hogy ezekhez a hatóságokhoz forduljon.

Az első szintű hitelesítésért felelős szervezet eljárásával kapcsolatos panasz:

Az a Vezető Kedvezményezett vagy projekt partner, akinek az első szintű hitelesítésért felelős szervezet eljárásával kapcsolatban van panasza, az adott tagállam nemzeti ellenőrzési rendszeréért felelős szervezethez nyújthatja be a panaszát az alkalmazható

nemzeti szabályok szerint.

A második szintű ellenőrzés döntésével kapcsolatban a panaszt a felelős Nemzeti Hatósághoz kell benyújtani az alkalmazandó nemzeti szabályok szerint.

A panaszkezelési eljárással kapcsolatos további információk a pályázók és partnerek számára elérhető releváns program és nemzeti dokumentumokban kerülnek szabályozásra.

A fenti panaszkezelési eljárás nem érinti bármilyen jogi eljárás igénybevételét nemzeti szinten, különös tekintettel a sikertelen pályázókra.

Program monitoring

A program monitoringja információkat fog biztosítani a program végrehajtásáról. A monitoring az eredményességi keretben és a különböző mérföldkövekben rögzített célokat figyelembe véve a pénzügyi kérdésekre és az elért eredményekre terjed ki.

A programra vonatkozó adatok a program elektronikus monitoring rendszerében (eMS) kerülnek tárolásra, és kiegészítő pénzügyi információkkal együtt az éves és végső végrehajtási jelentések összeállításakor kerülnek felhasználásra.

A monitoring adatok elérhetőek lesznek az IH, IgH, AH, KT, NH, EB és az FLC kontrollerek számára internetes felületen keresztül.

A Miniszterelnökség (mint NH) és a Széchenyi Programiroda (mint FLC és Infopont a magyar oldalon) a pénzügyi eljárások folytonosságának és a pénzügyi menedzsment hatékonyságának érdekében egy rendszert fognak használni Magyarországon a nemzeti TA projektekhez. Az igazolt költségek – költségvetési soronként - az eMS rendszerbe kumuláltan kerülnek feltöltésre, a hitelesítési jelentés kiállítását követően.

Végrehajtási jelentések

Az ETE Rendelet 14. cikke szerint az IH a VR 50. cikkében foglalt követelményeknek megfelelő végrehajtási jelentéseket (éves végrehajtási jelentés és záró végrehajtási jelentés) nyújt be a Bizottság számára az ETE rendelet 14. cikkében szabályozott határidők figyelembe vételével.

Az éves végrehajtási jelentést az IH – a KT közreműködésével – állítja össze a monitoring rendszerben fellelhető és a projekt partnerek előrehaladási és végleges jelentéseiből kinyert adatok alapján. Az éves végrehajtási jelentést a Bizottsághoz való benyújtás előtt a MB hagyja jóvá.

Program értékelések

Az Együttműködési Program külső szakértők általi ex-ante értékelésére sor került annak érdekében, hogy a program minősége és a források felhasználásának optimalizálása biztosított legyen. Az ex-ante jelentés javaslatait a program kidolgozása során az A. mellékletben részletezettek szerint figyelembe vették.

A VR 56. és 114. cikke szerint az IH értékelési tervet készít, melyet a MB jóváhagy az EB-nek való megküldést megelőzően. Az értékelések célja a program hatékonyságának,

eredményességének és hatásának értékelése. A MB vizsgál meg és fogad el minden értékelést, javaslatot, és ez alapján végzett intézkedést.

Az IH 2022. december 31-ig jelentést nyújt be az EB számára, amely összegzi a programvégrehajtás során végzett értékelések eredményeit, megállapításait, a Program fő eredményeinek és kimeneteinek értékelésével együtt. A VR 57. és 114. cikkének megfelelően a Program ex-post értékelés az EB végzi, a tagállamokkal és az IH-val szoros együttműködésben.

Monitoring rendszer

A VR 72. cikkének megfelelően a Program oldaláról az eMS rendszer biztosítja a menedzsmet, monitoring és értékelési követelményeket. A VR 74. és 112. cikkében foglaltak szerint az adatcsere a Bizottsággal elektronikus formában (az SFC2014 rendszeren keresztül) történik. A VR 122. cikkének megfelelően 2016. január 1-ig minden információcsere a kedvezményezettek, IH, KT, NH, IgH és AH között elektronikus úton történhet az elektronikus adatcserére alkalmas monitoring rendszerben (eMS).

Az eMS megfelel az alábbi követelményeknek:

- biztosítja az adatok integritását és adatbiztonságot
- a 1999/93/EC Irányelvnek megfelelően hitelesen azonosítja a küldőt
- a Végrehajtási Rendelet 140. cikkének megfelelően tárolja az adatokat
- biztonságos adatátvitelt biztosít
- elérhető hivatali és azon kívüli időben is (kivéve karbantartási időszakok)
- elérhető a tagállamok és a kedvezményezettek számára közvetlenül vagy interfészen keresztül, automatikus adatszinkronizációt és adatrögzítést biztosít a nemzeti, regionális és helyi számítástechnikai rendszerekkel
- a személyes adatok és az üzleti titkok védelmének biztosítása a feldolgozott adatok tekintetében (a vonatkozó uniós Irányelveknek megfelelően: 2002/58/EC és 1995/46/EC)

Tájékoztatás és kommunikáció

A 1303/2013/EU Rendelet (VR) 115. és 116. cikke szerint a Program EB általi elfogadását követő 6 hónapon belül Kommunikációs Stratégia kerül kidolgozásra és a MB részére benyújtásra. A Kommunikációs Stratégia bármilyen felülvizsgálata MB által kerül megtárgyalásra és elfogadásra, vagy módosításra, ha szükséges.

A VR 116. cikk 3. bekezdése szerint az IH évente legalább egy alkalommal tájékoztatja a MB-t a Kommunikációs Stratégia végrehajtásának előrehaladásáról, az eredményeinek értékeléséről, továbbá a következő évre tervezett tájékoztatási és kommunikációs tevékenységekről. A MB észrevételezheti, felülvizsgálhatja a kommunikációs stratégiát, illetve javaslatot tehet az IH-nak annak módosítására.

A Kommunikációs Stratégia célja kétirányú: egyrészt a potenciális pályázónak a programban meghirdetett pályázati lehetőségekről való tájékoztatása, másrészt a

társadalom tájékoztatása a program elért eredményeiről a projektek eredményeinek és hatásainak bemutatásával. Az Együttműködési Program önkéntes alapon választhatja az ETE programok számára 2014-2020-ban elérhetővé tett harmonizált márkajelzés használatát.

A Kommunikációs Stratégiát a KT hajtja végre és felel a tájékoztatási és kommunikációs tevékenységekért. A Kommunikációs Stratégia végrehajtásához szükséges forrás a Program technikai segítségnyújtási keretén belül kerül biztosításra.

A Program munkanyelve az angol. A kedvezményezettek számára releváns dokumentumok szlovén és magyar nyelven is elérhetőek lesznek, azonban eltérések esetén az angol nyelvű dokumentum az irányadó.

5.4. A felelősség megosztása a résztvevő tagállamok között azokban az esetekben, amelyekben az IH vagy az EB pénzügyi korrekciókat alkalmaz

Tekintet nélkül a tagállamok azon felelősségére, hogy saját területükön szabálytalanságokat azonosítsanak és korrigáljanak, valamint hogy az alaptalanul kifizetett összegeket visszaszerezzék, az 1299/2013 EU Rendelet 27. cikke szerint az IH gondoskodik róla, hogy a Vezető Kedvezményezett minden, szabálytalanság következtében kifizetett összeget visszatérítsen. A kedvezményezettek pedig a Vezető Kedvezményezettnek fizetnek vissza minden jogosulatlanul kifizetett összeget.

Amennyiben a Vezető Kedvezményezettnek nem sikerül biztosítania a többi kedvezményezett részéről a visszafizetést, illetve az IH-nak nem sikerül biztosítania a Vezető Kedvezményezett részéről a visszafizetést, az a tagállam köteles visszafizetni az IH-nak a kedvezményezett számára jogosulatlanul kifizetett összegeket, amelynek területén az adott kedvezményezett található. Az IH felelős az érintett összegeknek az Unió általános költségvetésébe történő visszafizetéséért.

Amennyiben az IH-nak jogi költségei keletkeznek olyan visszakövetelési eljárásból adódóan, amelyet az adott tagállammal való konzultációt követően és az adott tagállammal egyetértésben indított meg, úgy azokat a kedvezményezett szerint illetékes tagállam akkor is megtéríti, ha az eljárás nem járt sikerrel.

Mivel a tagállamok általános felelősséggel rendelkeznek a területükön működő kedvezményezetteknek nyújtott EU támogatásért, az ő feladatuk biztosítani, hogy – a kiadások hitelesítése előtt – biztosításra kerüljenek a szükséges pénzügyi korrekciók, és az ő feladatuk a területükön működő kedvezményezettek szabálytalan vagy hanyag eljárása miatt elvesztett összegek visszaszerzése. Ahol alkalmazható, a tagállam kamatot is kiróhat a késő visszafizetésekre.

A VR 122. 2 cikke szerint a szabálytalanságot azon tagállam köteles jelenteni, amelynek területén a projektrészt végrehajtó kedvezményezett a kiadást teljesíti. A tagállam egyidejűleg köteles értesíteni az IH-t és az AH-t. Az erre vonatkozó eljárásokat az IH és a tagállamok közötti megállapodás fogja tartalmazni, és azok az

irányítási- és kontrollrendszer leírásának is részét képezik majd.

A tagállamok a program EU-támogatásának felhasználása kapcsán a következők szerint viselnek felelősséget:

- Mindkét tagállam felelős a saját területén található kedvezményezettek által elkövetett szabálytalanságok lehetséges pénzügyi következményeiért, de csak azután, hogy a Vezető Kedvezményezett minden lehetséges jogi eljárást kimerített a pénzügyi sérelem helyreállítása érdekében.
- Az olyan rendszerszerű szabálytalanságot vagy pénzügyi korrekcióért, amely programszintű, és egyik tagállamhoz sem köthető konkrétan, a felelősség közösen viselik, az a pénzügyi korrekció alapját képező lehívási kérelemben lévő pénzügyi részesedéseik arányában oszlik meg a két tagállam között.
- Az IH-nál/KT-nál, felmerült TS kiadásokért a felelősséget adminisztratív szabálytalanságok esetén az IH-nak/KT-nak kell viselnie.
- Az IgH-nál felmerült TS kiadásokért a felelősséget az IgH-nak kell viselnie.
- Az AH-nál felmerült TS kiadásokért a felelősséget az AH-nak kell viselnie.
- Az NH-nál felmerült TS kiadásokért a felelősséget az adott NH-nak kell viselnie.

Az Interreg V-A Szlovénia-Magyarország Együttműködési Programban a tagállamokat az 5.3.1. fejezetben kijelölt Nemzeti Hatóságok képviselik.

A tagállamok kivételes esetben dönthetnek úgy, hogy nem követelik vissza a jogosulatlanul kifizetett összeget a VR 122. (2) cikk 4. alszakaszának megfelelően.

5.5. Az euró használata (ahol releváns)

Az eurótól eltérő pénznemben felmerülő költségeket a kedvezményezettek az EB azon hónapban érvényes árfolyamán váltják át euróra, amelyikben az adott költséget hitelesítés céljából az ellenőröknek benyújtották az ETE rendelet 28. cikk (b) bekezdésének megfelelően.

5.6. Partnerek bevonása

Az együttműködési programok partnerségi elvnek megfelelően való tervezése alapvető elvárás az európai uniós szabályozás szerint. A partnerségi elv a 1303/2013/EU Rendelet (VR) 5. cikkének és a partnerségi magatartási kódexnek megfelelően kerül beépítésre az ESB-alapokba.

A többszintű kormányzás elvével összhangban a partnerek bevonása a határ két oldalán a teljes programtervezési folyamat során már a kezdetektől fogva aktívan és közvetlenül biztosítva volt, és a partnerek a Task Force-hoz való értékes hozzájárulásával valósult meg (a jelenlegi programból származó tapasztalataik és helyi ismereteik alapján).

A bevont szervezetek köre:

- a) regionális, megyei szint, helyi önkormányzatok, nagyobb városok, mikro-régiók, felsőoktatási intézmények képviselői, kutatási központok, egyéb horizontális elvek érvényesítését elősegítő szervezetek;
- b) releváns gazdasági és társadalmi partnerek, klaszterek, megyei iparkamarák és üzleti szervezetek;
- c) releváns civilszervezetek, NGO-k (környezetvédelem, energia-hatékonyság, munka- és szociális ügyek, egészség, kultúra, oktatás területén tevékenykedő és etnikai csoportokat segítő szervezetek)
- d) ETT-k.

A fenti partnerek bevonása workshopokon, interjúkon és online társadalmi konzultáción keresztül valósult meg annak érdekében, hogy élő, aktív párbeszédet biztosítson velük.

Annak érdekében, hogy a partnerek széles körének részvételét biztosítsák a Program tervezési folyamatában workshopok kerültek megrendezésre mind Magyarországon, mind Szlovéniában, melyek nyitottak voltak a határ bármely oldaláról érkező résztvevő számára.

Az első workshop (WS) (Nagykanizsa), második WS (Lenti) a harmadik WS (Lendava) célja a partnereknek a helyzetelemzés főbb megállapításairól és következtetéseiről való tájékoztatása volt. Emellett cél volt a partnerek visszajelzéseinek begyűjtése a határon átnyúló fejlesztési szükségletekről és lehetséges tevékenységekről, potenciális projektöleletekről.

Az érdekelték mind írásban, mind szóban kifejezett véleményét figyelembe vették a programozás során – a helyzetelemzés, a stratégia, a konkrét tevékenységek és prioritások kidolgozása, a kedvezményezettek és megcélzott csoportok definiálása és a pénzügyi terv elkészítése során. A partnerség legfőbb hozzáadott értéke egyrészt az volt, hogy folyamatos támogatást és visszajelzést biztosított a stratégiai irányokkal kapcsolatban a programozás során, segítve ezáltal egy közös programstruktúra kialakítását. Másrészt a programozás során az érdekelték véleménye figyelembevételre került A) a régió leglényegesebb szükségleteinek és kihívásainak azonosítása során B) a megfelelő tematikus célkitűzések és prioritások kiválasztása során C) az érdekeiket elősegítő tevékenységek kiválasztása és megfogalmazása során. A program pénzügyi allokációit szintén megvitatták az érdekeltékekkel a workshopokon. Általánosságban a programozási folyamat minden szakaszában széles körben biztosított volt az érdekelték részvétele.

A program előkészítése során a PANNON ETT is bevonásra került.

A releváns helyi, regionális és nemzeti érintettekén túl külső szakértők is aktívan segítettek a programozási folyamatot (közbeszerzési eljárások során kiválasztott tervezői csoport, ex-ante értékelők, SKV szakértők)

A jövőbeli MB résztvevőinek azonosítására az alábbi irányelvek mentén kerül sor:

- a tagnak az EU támogatások/ETE programok tekintetében rendelkeznie kell releváns tapasztalattal
- rendelkeznie kell a szükséges kapacitással ahhoz, hogy részt tudjon venni a MB ülésein és megfelelő ismeretei legyenek a kiküldött anyagokról
- székhelye a programterületen van, tevékenységét ott fejti ki
- a képviselőinek rendelkeznie kell a megfelelő nyelvtudással
- a szakterületén hozzáértő, alkalmas a szakterület képviselőjére

A résztvevő megyék javaslataikkal támogatják az azonosított, releváns szereplők kiválasztását.

6. KOORDINÁCIÓ

Koordináció Szlovéniában

Szlovéniában a Fejlesztési és Európai Kohéziós Politikáért Felelős Kormányiroda koordinálja a fejlesztési tervezéseket. A Kormányiroda koordinálja a Szlovén Köztársaság fejlesztési dokumentumait, figyelemmel kíséri a fejlesztéspolitika és a fejlesztési programok végrehajtását, továbbá felelős a fejlesztésre vonatkozó dokumentumok koordinációjáért és a nemzeti fejlesztési programoknak az európai Unió és más nemzetközi szervezetek fejlesztési dokumentumainak való megfelelésének biztosításáért. A Kormányiroda kezeli az európai uniós stratégiai dokumentumok előkészítését és koordinálását.

Az ETE programokon keresztül Szlovénia célja egy egységes fejlesztési stratégia megvalósítása. A programok tartalma közös az összes határon átnyúló programban (Olaszországgal, Ausztriával és Horvátországgal) és a transznacionális programok esetében is túlnyomó többségében megtalálhatóak az intézkedések a Duna, Ion-Adriatic és Alpine makro-regionális stratégiákban. A Partnerségi Megállapodás, a Kohéziós Alap Operatív Program és a határon átnyúló együttműködési programok előkészítése egy intézményen belül történt, amely mind a dokumentumok előkészítésének fázisában, mind a végrehajtás során biztosítja a szinergiát és egymás kiegészítését a különböző források tekintetében. NUTS3-as szinten Szlovénia a kiegyensúlyozott regionális fejlesztési törvény alapján – melyet alkalmazni szükséges a különböző forrásból származó támogatások területi kihívásokon és lehetőségeken alapuló kulcsterületeken történő felhasználása során – készíti elő a regionális fejlesztési programjait.

Az együttműködési program összehangolja a beavatkozásait Szlovénia 2014-2020-as Vidékfejlesztési Terv programjával, melyet az EB 2015. február 13-án fogadott el. A Vidékfejlesztési Terv 5 prioritás nevez meg, ebből kimondottan kettő (tudástranszfer és helyi fejlesztések) kiegészítő jellegű az együttműködési programmal. A két program összehangolása az irányító szervezetek közötti egyeztetésekkel biztosított. A makro-regionális stratégiák előkészítése a Külügyminisztérium felelősségi körébe tartozik, míg az egyes részstratégiák koordinálása és végrehajtása az egyes szakminisztériumok feladatkörébe tartozik. A 2014 utáni időszakra a minisztériumok közötti, bizottsági keretben történő koordináció megerősödése várható a makro-regionális stratégiák tekintetében, ahol minden Európai Strukturális és Beruházási Alapba (ESB-Alapok) tartozó forrást olyan szemlélettel vizsgálnak, hogy azok méginkább hozzájáruljanak az EU makro-regionális stratégiáihoz való szinergiához.

A Partnerségi Megállapodás alapján a 2014-2020-as időszakban egy Tárcaközi Koordinációs Bizottság fogja biztosítani az közvetetten végrehajtott ESB-Alapok (ERFA, ESZA, KA, EMVA) és más uniós, valamint nemzeti eszközök és az EBB koordinációját. A Tárcaközi Koordinációs Bizottság tagsága a források Irányító Hatóságaiából és az érintett minisztériumok képviselőiből áll. A minisztériumok közötti koordináció a 2007-2013-as időszakban is biztosított volt a tervezés és a végrehajtás monitoringja során (ERFA, ESZA, KA esetében) és a másik két alapra való kiterjesztéssel fog fejlődni

(EMVA, ETHA).

A tárcaközi Koordinációs Bizottság fő funkciói a következők:

- A Partnerségi Megállapodás felülvizsgálatának koordinációja és elfogadása
- a Partnerségi Megállapodás célkitűzései megvalósításának előrehaladásának vizsgálata és a Partnerségi Megállapodás előrehaladási jelentéseinek megtárgyalása és elfogadása
- a végrehajtási tervek felülvizsgálata és annak véleményezése
- tanácsadási szolgáltatások nyújtása tartalmi és szervezeti/végrehajtási kérdésekben értékelési megállapítások és elemzési eredmények alapján

Annak érdekében, hogy Szlovénia hozzájáruljon az egyes tematikus célkitűzések megvalósulásához, az Irányító Hatóság fel fog állítani egy szakértői csoportot az ECP OP 2014-2020 alatt, hogy biztosítsa a szakértői ismeretek megfelelő koordinálását. Utóbbi szakértő csoport a közreműködő szervezetek, az európai területi együttműködésben részt vevő nemzeti hatóságok, a közvetlen európai uniós forrásokat kezelő infopontok képviselőiből, és ha szükséges, külső szakértőkből fog állni.

A 2014-2020-as Kohéziós Alap lehívásához Szlovénia egy Operatív Programot készített, ezzel is hozzájárulva az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés európai uniós stratégiájának megvalósulásához – az Operatív Program stratégiája összhangban van a közös stratégiai referenciakerettel és a Partnerségi Megállapodás tartalmával. Az Operatív Program felöleli a két kohéziós régiót és az ERFA-t, ESZA-t, KA-t és az egyéb releváns végrehajtási eszközöket.

Szlovénia regionális fejlesztési potenciáljára tekintettel ebben a programozási időszakban nagyobb hangsúlyt fektetnek az összehangolt intézkedésekre nemzeti és regionális szinteken, a nemzeti és regionális fejlesztési tervek összehangolására alapozva. A regionális fejlesztési programok előkészítése során a statisztikai régiók szintjén Szlovénia arra is figyelmet fordított, hogy azonosítsa a régió sajátosságait olyan módon, hogy aktiválta és koncentrált a régiós potenciálokat. A régiók tehát a saját versenyképes előnyeikre (földrajzi, kulturális, természeti, gazdasági és társadalmi) támaszkodva fogják elősegíteni a fejlesztést. A régiók közötti integráció, továbbá a közös projektek és kezdeményezések létrehozása a régiók közötti szinergia elérése érdekében szintén bátorítva lesz. Ebben a kontextusban az európai uniós és egyéb elérhető források kiegészítő jellege kiemelt fontosságú.

Ezen felül az Interreg V-A SI-HU program pályázói felszólításra kerülnek, hogy szolgáltatassanak adatot a múltbéli, jelenlegi és várható EU támogatásairól és arról, hogy hogyan biztosítják az egyes programokból származó források felhasználásának összehangolását annak érdekében, hogy elkerüljék az átfedéseket az Interreg V-A SI-HU program és más EU programok hasonló projektjei között. Ahogy már érintőlegesen említésre került, a HORIZON 2020 és a LIFE közvetlen források relevánsak a Programban kiválasztott célkitűzések szempontjából. Szlovéniában a HORIZON 2020 program végrehajtásában az Oktatási, Tudományos és Sportügyi Minisztérium, míg a LIFE program végrehajtásában a Földművelés- és Környezetügyi Minisztérium vesz részt. A Programban is szereplő 6-os tematikus célkitűzés (környezet és

energiahatékonyság) esetében szükséges különleges figyelmet fordítani a LIFE programra.

Koordináció Magyarországon

Az Európai Strukturális és Beruházási Alapok (ESIF) forrásaiból finanszírozott nemzeti beruházási programokkal kapcsolatban Magyarország partnerségi megállapodása révén kerül sor a koherencia biztosítására, illetve ezzel egy időben olyan esetekben is szükség van koordinációra, ahol lehetséges a tematikus célkitűzések közötti átfedés. Ezen túlmenően pedig koordinációra van szükség még azokban az esetekben is, amikor területi átfedés van az olyan határon átnyúló együttműködési programok és a transznacionális programok között, mint az Ausztria–Magyarország Együttműködési Program 2014–2020, a Magyarország–Horvátország Együttműködési Program 2014–2020 a Duna Transznacionális Program, Közép Európa Együttműködési Program 2014-2020 és Interreg Európa Együttműködési Program 2014-2020.

A VR 123. cikkére hivatkozással, Magyarországon a Miniszterelnökség az Európai Unió Strukturális Alapok végső koordináló szerve. Ez biztosítja a konzisztenciát, elhatároltságot, továbbá azt, hogy a legfontosabb koordinációs feladatokat „egyablakos” rendszerben látják el.

A vonatkozó kormányrendelet szerint (27/2014. (II.7.) Korm. rendelet) az ETE határon átnyúló együttműködési programokért felelős szervezeti egység a Miniszterelnökségen belül működik. Az ETE határon átnyúló programok tekintetében a Nemzetközi Helyettes Államtitkárság felel az irányító/nemzeti hatósági tevékenységekért, így az Interreg V-A Szlovénia–Magyarország Együttműködési Programért is.

A transznacionális programok vonatkozásában a Nemzetgazdasági Minisztériummal folytatott koordinációra van szükség a következő programok tekintetében: Duna Transznacionális Program 2014–2020, Közép Európa 2020 és Interreg Európa.

A főbb OP-k tekintetében az irányító hatóságokkal (azaz: Nemzetgazdasági Minisztérium, Nemzeti Fejlesztési Minisztérium, illetve a Miniszterelnökség megfelelő szervezeti egységei) folytatott párbeszédre van szükség.

Szükséges a koordináció a Nemzetgazdasági Minisztériummal az EDIOP és TOP operatív programok tekintetében. Nemzeti jelentőségű tematikus utak (több megyén átívelő utak) fejlesztése az EDIOP program egyik beavatkozási területe is a 6. prioritási tengelyen. A TOP program 1. prioritási tengelyében a megyei jelentőségű, és nemzeti szintű utakhoz kapcsolható tematikus utak kialakítása elszámolható és támogatható aktivitás lesz. A SI-HU Programban kialakítandó tematikus utakat tehát ajánlott összehangolni a TOP és EDIOP programban támogatott utakkal.

A koordináció biztosítása már az Interreg V-A Szlovénia–Magyarország EP 2014–2020 tervezésekor megtörtént, mivel sor került az OP-k tevékenységeinek összehasonlítására.

Az európai uniós és nemzeti alapokat kezelő szervezetek közötti együttműködés

folytatódni fog a program 2014–2020-as időszakában is. A programmal kapcsolatos magyarországi nemzeti szintű egyeztetések, az ETE-munkacsoport ülései, továbbá a felelős magyarországi szakminisztériumok között kialakított felülvizsgálati és véleményezési eljárások biztosítják a koordinációt. A Nemzetközi Helyettes Államtitkárság összeveti az operatív programot a koordináló intézményekkel a programozási időszak során jelentkező átfedések és a kettős finanszírozás elkerülése érdekében.

A koordináció további biztosítása és az átfedések ellenőrzése a nemzeti felelősség körébe tartozik, vagyis a tagállamok egyrésztől kialakítják a szükséges mechanizmusokat, másrésztől pedig az együttműködési program közös Monitoring Bizottsága, programozói Munkacsoportja és Közös Titkársága felelnek az Európai Strukturális és Beruházási Alapok (ESB-alapok) végrehajtásáért felelős hatóságok közötti koordináció elősegítéséért.

Tekintettel az együttműködési program vidéki térségi fókuszára, az Új Magyar Vidékfejlesztési Tervvel (ÚMVT) való összhang és koordináció kiemelt jelentőségű. Magyarországon a Miniszterelnökség felelős az ÚMVT végrehajtásáért a földművelésügyi és vidékfejlesztési Államtitkárság útján, így házon belül biztosítja a két finanszírozási eszköz beavatkozásainak koordinációját belső egyeztetések révén.

A program végrehajtása során különös figyelmet kap a programdokumentumok kidolgozása. Magyarország Partnerségi Megállapodásában leírtak szerint, Magyarországon a fő operatív programok informatikai rendszere alkalmazandó a kettős finanszírozás ellenőrzésére.

A következő fő Operatív Programok, határon átnyúló együttműködési programok és transznacionális programok rendelkeznek átfedésekkel az Interreg V-A Szlovénia-Magyarország Együttműködési Programmal, így ezek esetében szükséges a kettős finanszírozás ellenőrzése: Ausztria-Magyarország Határon Átnyúló Együttműködési Program, Magyarország-Horvátország Határon Átnyúló Együttműködési Program, TOP, KÖFOP, VEKOP, KEHOP, IKOP, VOP, MAHOP, Duna Transznacionális Együttműködési Program, CE, INTERREG.

A Duna Makroregionális Stratégiával való összhangot biztosító eljárások

A megvalósítás során, a Program megfelelő koordinációt tervez megvalósítani a makroregionális Duna Régió Stratégiával, a következők szerint:

- Kormányzati megállapodások a folyamatos, kölcsönös információcserét, koordinációt és közös tervezést illetően: Szlovéniában a Szlovén Köztársaság Fejlesztési és Európai Kohéziós Politikáért felelős Kormányzati Hivatala (Government office for development and European cohesion policy, GODC) irányítja a fejlesztések tervezését és felelős a fejlesztési dokumentumok elkészítésének menedzseléséért és uniós koordinációjáért is. Magyarországon a Miniszterelnökség az EU Strukturális Alapok hazai koordinációs testülete. Pontosabban, a Miniszterelnökség Európai Unió fejlesztéseikért felelős államtitkársága, mint Nemzeti Hatóság látja el az

irányító/nemzeti hatósági feladatokat, így felelős az Operatív Program koordinációjáért és ellenőrzéséért.

- Mélyebb munkakapcsolatok kialakítása az EU program partnerek és a fő EUSDR érintettek között – nemzetközi, nemzeti és regionális szinten egyaránt – a meghatározott közös érdekeltségű ügyekkel / aktivitásokkal kapcsolatban a megvalósítás során
- EUSDR-specifikus szempont bevezetése a monitoring rendszerben, annak érdekében, hogy meghatározhatóak legyenek azok a projektek és/vagy támogatási lehetőségek, amelyek hozzájárulnak a Duna Stratégia megvalósításához. Ehhez a megközelítéshez szükséges az EUSDR szempont megjelenítésére a programjelentésekben, meghatározva, hogyan járul hozzá a Program a Duna Stratégia által meghatározott kihívásokhoz és igényekhez.
- A Program hozzájárulhat a Duna Régió Stratégia beavatkozásaihoz oly módon, hogy olyan projektet valósít meg, amely egy területileg azonosított elemét kezeli egy transznacionális problémának.

A Program és az EUSDR közötti koordináció az EUSDR Nemzeti Koordinátorok bevonásával is biztosítva lesz oly módon, hogy meghívásra kerülnek az MB ülésekre, vagy a projektek kiválasztásának és végrehajtásának során, szükség esetén konzultációt kezdeményez velük a Program.

7. A KEDVEZMÉNYEZETEK ADMINISZTRATÍV TERHEINEK CSÖKKENTÉSE

Az adminisztrációs terhek csökkentése kulcsfontosságú elv volt a teljes programozási folyamat alatt. A 2007-2013-as programozási időszakban a kedvezményezetteknek különböző adminisztratív követelményeknek kellett megfelelniük mind a pályázati jelentkezés, mind a projekt végrehajtási ciklus során. A kedvezményezettek olyan akadályokba ütköztek, mint a hosszú döntéshozatali folyamat, a szerződéskötés késedelme, az első szintű hitelesítés hitelesítési folyamatának lassúsága és a komplex jelentéstételi követelmények. Az ETE programok sajátosságai további kihívásokat jelentettek a programok monitoring rendszereinek kialakítása során. Éppen ezért a program partnereinek és a kedvezményezetteknek kívánsága annyi egyszerűsítő intézkedés bevezetése, amennyi csak lehetséges, ezáltal segítve a kedvezményezettek adminisztratív terheinek csökkentését és a pályáztatás, programvégrehajtás gördülékeny lebonyolítását.

A kedvezményezettek adminisztratív terheinek csökkentése érdekében az alábbi intézkedések bevezetése várható a 2014-2020-as időszakban a kezdetektől fogva:

- **A Harmonizált Végrehajtási Eszközök alkalmazása (HVE)**

Az INTERACT HVE eszközeinek alkalmazása (pályázati űrlap, jelentéstételi formanyomtatvány, adminisztratív, elszámolhatósági és minőségi kritériumok stb.) különösen célszerű azoknak a pályázóknak, akik több különböző támogatási keretben is pályáznak és már ismerős keretekkel, kérdésekkel találkoznak. Ezen felül a HVE segítik a legjobb gyakorlatok ETE programok közötti cseréjét és biztosítják, hogy a hangsúly a dokumentáció esszenciális tartalmára helyeződjön, így elősegítve a jó minőségű projektek sikerét.

- **Az egyszerűsített költségelszámolási lehetőségek kiterjesztett használata uniós szinten**

A programban tervezik az egyszerűsített költségelszámolási lehetőségek (pl. százalékban meghatározott átalányalapú finanszírozás, átalányalapú egységköltségek és egyösszegű átalányok), melyek használatát a VR 67. és 68. cikkelye biztosítja, továbbá a 481/2014/EK mindhárom prioritási tengely esetében figyelembe lesz véve. Az egyszerűsített költségelszámolási lehetőségek alkalmazásának célja a szükséges papírmunka csökkentése és a jelentéstételi, hitelesítési és ellenőrzési folyamatok felgyorsítása. Amikor a Program hatóságai döntést hoznak az egyszerűsítési lehetőségek esetleges használatáról program szinten, figyelembe veszik a jelen periódus IH-jának, Igh-jának, KT-jének és első szintű hitelesítésért felelős szerveinek tapasztalatait.

A projekt partnerek támogatása érdekében az első szintű hitelesítésért felelős szervezetek és az egyéb programszervezetek Elszámolhatósági Útmutatót bocsájtanak rendelkezésre a Program indulásától kezdve.

- **A monitoring rendszer egyszerűsítése (eMS)**

Az új monitoring rendszer az INTERACT HVE-n alapul, és az INTERACT és más ETE programok bevonásával készül. A mintadokumentumok és folyamatok a legfontosabb elemeken alapulnak és létrehozásuk során figyelembe vették számos ETE program legjobb tapasztalatait. A tény, hogy több program is azonos mintadokumentumokat fog használni, segíti a több alapba pályázó kedvezményezetteket a pályázati eljárásban.

Az online monitoring rendszer fontos többnyelvű eszköz lesz (magyar, szlovén, angol) a kedvezményezettek adminisztratív terheinek csökkentése érdekében. Kiküszöböli a papíralapú és aláírt dokumentumok megküldésének szükségességét (habár az anyagok szkennelése többletmunkát jelenthet a pályázóknak). A rendszer lehetővé teszi a pályázati formanyomtatványok módosításának egyszerűsített és hatékony kezelését és a projekt valamint az IH/KT ugyanazokat az adatokat tudja elérni a rendszerben. A rendszer lehetővé teszi egyes dokumentumokba a már rendszerben tárolt adatok előzetes betöltését, az automatikus számolások pedig megelőzik a számítási hibák elkövetését és felgyorsítják a folyamatokat. Ahol lehetőség van rá, automatikusan beépített ellenőrzések szűrik ki a dokumentumok módosítása során előforduló hibákat, automatikus üzenetek jelzik a kedvezményezettek számára egyes tevékenységek elvégzésének lehetőségét. Az online státusz nyomonkövetés pedig lehetővé teszi a kedvezményezett számára a projekt státuszának nyomonkövetését, ezzel biztosítva transzparencia elvének érvényesülését. Az „egy adat csak egyszer kerül betöltésre” elv sok felesleges munkától szabadítja meg a program lebonyolításában résztvevőket. Az eMS nagy mértékben csökkenti azon dokumentumok számát, melyek aláírása és beküldése szükséges.

- **A pályázatás valamint a jelentéstételi folyamat gyorsítása és egyszerűsítése a monitoring rendszeren keresztül**

Az említett egyszerűsítések jelentősen gyorsítják és egyszerűsítik majd a pályázatás és a jelentéstételi folyamatot. Az egyszerűsítések az adminisztratív és jelentéstételi dokumentációk és a hozzájuk tartozó folyamatok egyszerűsítését hozzák magukkal, mint például a projekt elfogadását megelőző döntéshozatali folyamat rövidítését (a benyújtott projektekről, ha szükséges, legalább évente két alkalommal a Monitoring Bizottsági üléseken születik döntés, a Monitoring Bizottság döntése a pályázat benyújtásától számított 6 hónapon belül meghozásra kerül), a jelentéstételi folyamat, a hitelesítési és kifizetési folyamatok rövidülését stb. A projektben résztvevő partnerek számának korlátozása szintén megfontolandó abban az esetben, ha az a projekt természetéből adódóan megfelelő.

- **Az e-Kormányzás és e-kohézió bevezetése**

Az e-Kormányzás mind az 5 modellje: kormány az állampolgárhoz, állampolgár a kormányhoz, kormány a munkavállalóhoz, kormány a kormányhoz és kormány a vállalkozáshoz fokozatosan bevezetésre kerül a programozási időszak során annak érdekében, hogy biztosítsa az adatok és információk gördülékeny áramlását a kormányzat minden szintje, továbbá a pályázók és kedvezményezettek között. Sőt, ez

a megközelítés csökkenti a papíralapú dokumentumok benyújtásának szükségességét és mérsékli az elektronikus dokumentumok benyújtásának kötelezettségét is, továbbá hozzájárul a fizikai kezelési terhek csökkenéséhez is. Azt is biztosítja, hogy 2015. december 31.-i legkésőbbi hatállyal a kedvezményezettek és a program szervek közötti kommunikáció és információcsere elektronikus úton történhet csak.

8. HORIZONTÁLIS ELVEK

8.1. Fenntartható fejlődés

A VR szerint: „a tagállamok és a Bizottság biztosítják, hogy a partnerségi megállapodások és a programok elkészítése és végrehajtása során előmozdítják a környezet védelmére vonatkozó követelményeket, a források hatékony felhasználását, az éghajlatváltozás mérséklését és az ahhoz történő alkalmazkodást, a biológiai sokféleséget, valamint a katasztrófákkal szembeni ellenálló képességet és a kockázat megelőzését és kezelését.”²¹ A fenntartható fejlődés elveinek biztosítása érdekében az együttműködési program létrehozása során olyan jelentős módszertani eszközök kerültek alkalmazásra, mint az ex-ante értékelés, amely biztosítja a „fenntartható fejlődés előmozdítása érdekében tervezett intézkedések megfelelőségét”²² továbbá a Stratégiai Környezeti Vizsgálat (SKV), melynek célja hogy „biztosítsa a környezet magas szintű védelmét, és hogy hozzájáruljon a környezeti szempontok beillesztéséhez a tervek és programok kidolgozásába és elfogadásába a fenntartható fejlődés elősegítése érdekében.”

Az ex-ante értékelés és az SKV eljárás a programozással párhuzamosan került végrehajtásra, így a programozó szakértők folyamatos visszajelzést kaptak az értékelőktől, sőt az végleges ex-ante report és SKV jelentés főbb megállapításai a végleges programdokumentumba megfelelően beépítésre kerültek.

A programozói és ex-ante szakértői csapat fent részletezett együttműködésének köszönhetően a fenntartható fejlődés követelményeit a teljes programozási folyamat során figyelembe vették, a beruházási prioritások kiválasztásától kezdve, amelyre a helyzetértékelésben azonosított szükségletek és kihívások alapján került sor.

A program két prioritási tengelyt tartalmaz: az egyik (1. prioritási tengely: TC6) természeténél fogva hozzájárul a fenntartható fejlődéshez a 6c beruházási prioritáson keresztül. Ez a beruházási prioritás a természeti és kulturális örökség megőrzésével és helyreállításával az ökoturizmus fenntartható formáira koncentrálnak. A 6c beruházási prioritásban bizonyos infrastrukturális fejlesztések is várhatóak, azonban ezek elsősorban kisléptékű infrastrukturális kezdeményezések, melyek természeti és kulturális erőforrások megőrzésére, és - a vidéki turisztikai területek elérése céljából - kisebb út- és kerékpárút-szakaszok építésére fókuszálnak. Így annak veszélye, hogy a program további terheket ró a természetre, elhanyagolható.

A program második prioritási tengelye (2. prioritási tengely: TC11) a magánszemélyek és intézmények közötti együttműködés előremozdítását célozza, így közvetlenül nem kapcsolódik a fenntartható fejlődés kérdésköréhez. Mindazonáltal nagyon valószínű, hogy a prioritás keretén belül támogatott projektek is érinteni fogják a fenntartható fejlődés egyes aspektusait a specifikus területeken kialakult határon átnyúló kapcsolatokban rejlő lehetőségek kiaknázásával.

A fentiekben túl a fenntartható fejlődés elvei a program végrehajtása során is figyelembe vételre kerülnek. A projektértékelés, kiválasztás, végrehajtás, monitoring és értékelés folyamatait az alábbi elvek vezérik majd:

²¹ 1303/2013/EU Rendelet (VR) 8. cikk

²² 1303/2013/EU Rendelet (VR) 55 (m)

- Azon beruházáshoz kapcsolódó pályázatok előtérbe helyezése, melyek a zöld technológiák használatát ösztönzik, és amelyek a legmagasabb erőforrás-hatékonysággal rendelkeznek, és leginkább hozzájárulnak a fenntartható fejlődéshez;
- Azon beruházások elkerülése, amelyek jelentős negatív hatásokat fejthetnek ki a környezetre és az éghajlatra; (az SKV-nak megfelelően, ha a természetre, növény- és állatvilágra, biodiverzitásra negatív hatással van egy beruházás, kompenzációs és kárcsökkentő intézkedéseket kötelező végrehajtani)
- Azon beruházások, amelyek a klímaváltozás elleni védelmet szolgálják (ÜHG kibocsátás csökkentését is ideértve) azok előnyt élveznek
- Környezeti Hatástanulmány kidolgozása szükséges releváns infrastruktúra beruházások esetében
- Azon projektek, amelyek építési, felújítási munkálatokat is tartalmaznak, és költséghatékony energiahasznosításúak, azok előnyben részesülnek a 2010/31/EK Rendeletnek megfelelően
- Azon útberuházások, melyek esetében suttogó aszfalt, passzív zajcsökkentés kerül alkalmazásra, előnyt élveznek
- A különböző beruházási lehetőség összehasonlítása során a hosszú távú életciklus költség figyelembe vétele.

Függetlenül attól, hogy melyik prioritási tengelybe tartozik, a tartalmi értékelés során minden (tervezett és benyújtott) projektet bátorítani fognak a környezeti kérdések megfontolására és a környezeti hatásaik csökkentésére (ha alkalmazható) az alábbi módokon:

- A közlekedési és szállítási vonatkozású légszennyezés csökkentéséhez való hozzájárulás;
- A zöld infrastruktúrák és technológiák fejlesztéséhez való hozzájárulás;
- A munkalehetőségek, képzési és oktatási lehetőségek és a környezetvédelmi és fenntartható fejlődést támogató szolgáltatások bővítéséhez való hozzájárulás;
- Módszertani szempontból a „zöld közbeszerzés” alkalmazása
- Továbbá azon projektek esetében, melyek áruk és szolgáltatások vásárlását is tartalmazzák, a kedvezményezettek kötelesek figyelembe venni az energiahatékonysági 2012/27/EK rendelet III. melléklete energiahatékonysági rendelkezéseit.

8.2. Esélyegyenlőség és a diszkrimináció tilalma

A VR szerint: „a tagállamok és a Bizottság megteszik a megfelelő lépéseket a programok elkészítése és végrehajtása során a nem, faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékonyságon, koron vagy szexuális

irányultságon alapuló bármilyen hátrányos megkülönböztetés megelőzése érdekében [...]”²³

A Program elfogadja a társadalmi integráció elveit, követi az egyenlő bánásmód és a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elveit, ezért biztosítja azok érvényesülését a programvégrehajtás minden fázisában. Ezen felül a program figyelembe veszi a különböző diszkriminációval veszélyeztetett csoportok szükségleteit és a mentális és fizikális fogyatékkal rendelkező személyek hozzáféréseinek biztosítását. PT1 távolabbi, agrártelepüléseket céloz meg elsősorban, melyekben a szegénység és a munkanélküliség magas, a megközelíthetőség korlátozott, így a veszélyeztetett csoportok lehetőséghez jutnak, hogy kedvezményezettként részt vegyenek a Programban. Továbbá azon projektek, amelyek ezen csoportok integrálását is figyelembe veszik, előnyt élveznek a PT-k kiválasztási elveinek megfelelően.

Alapelvként minden projekt (tervezett és benyújtott) köteles elkerülni a diszkrimináció összes formáját és köteles biztosítani, hogy a projekt tevékenységei igazodjanak az egyenlő bánásmód alapelveihez kapcsolódó elvárásokhoz.

Ezen felül minden projekt ösztönözve lesz arra, hogy olyan intézkedéseket is tartalmazzon, amelyek a programterület speciális kihívásait hivatott kezelni. A helyzetelemzés feltárta, hogy a programterület nagyobb része vidékies jellemzőkkel rendelkezik, kis falvak uralkodnak. Néhány nagyobb várostól eltekintve, amelyek gazdasági, innovációs és kutatási tevékenységükkel kitűnnek, a programterület többi része közlekedési szempontból kevésbé hozzáférhető és gazdasági teljesítménye is elmarad a városokétól. Ezek a jellemzők társadalmi szempontból többletkihívásokat jelentenek (szegénység, munkanélküliség, migráció, képzett fiatalok elvándorlása). Ezeket a kihívásokat kezelik majd a projektek, amelyek elősegítik a hátrányos helyzetű csoportok (pl. hosszú ideje munkanélküli személyek, idősebb, iskolarendszertől kihulló, alulképzett, fogyatékkal élő személyek, kisebbségi csoportok tagjai, migráló személyek) integrálódását oly módon, hogy tevékenységeikkel munkalehetőséget teremtenek az ökoturizmusban, vagy más gazdasági kulcsterületen a régióban (pl. mezőgazdaság).

Ez az átfogó terület minden prioritási tengely alatt megjelenik.

Az 1. prioritási tengely a természeti és kulturális örökség megőrzésével és helyreállításával az ökoturizmus fenntartható formáira koncentrálna. Erre építve a program végrehajtási intézkedései és eljárásai már kialakításukban biztosítják a támogatott turisztikai területek hozzáférhetőségét a fogyatékkal élő személyek számára is, a megfelelő infrastruktúra és szolgáltatások biztosításával, melyek családbarátok és nem kizárólagosak (pl. árendemények a társadalmilag és gazdaságilag érzékeny csoportok számára, mint az idősek, munkanélküliek vagy akár nagyobb csoportok, diákok). A megkülönböztetés tilalma és az egyenlő bánásmód a projekt területekhez való virtuális hozzáférés lehetőségével is biztosításra kerül.

A 2. prioritási tengely célja, hogy erősítse a határon átnyúló együttműködést a regionális szereplők között, amely jelentősen hozzájárul majd a tisztelet, tolerancia és

²³ 1303/2013/EU Rendelet (VR) 7. cikk

kölcsönös megértés növeléséhez a szomszédos régiók és polgárok között. Éppen emiatt, hangsúlyt kap majd a kapcsolódó, demokratikus, változatos és előítélet nélküli, társadalmilag fenntartható és befogadó közösségek létrehozása, melyek minőségi életet biztosítanak polgáraik számára. Ezen felül kiemelt figyelmet kapnak a nemzeti és etnikai kisebbségek, melyek jelentősen hozzájárulnak a SI-HU program programterületének kulturális diverzifikációjához. A legtöbb kulcsterület, amelyet a 2. prioritási tengely lefed, természeténél fogva hozzájárul az esélyegyenlőség biztosításához. (szociális és egészségügyi szolgáltatások, demográfiai változások, oktatás, határon átnyúló elérhetőség biztosítása).

8.3. Nemek közötti egyenlőség

Az Európai Unió egyik legfontosabb alapértéke a nők és férfiak közötti egyenlőség megteremtése, amely számos európai uniós dokumentumban lefektetésre került. Az Európai Unióról szóló szerződés egységes szerkezetbe foglalt változat 3. cikke szerint: „Az Unió küzd a társadalmi kirekesztés és megkülönböztetés ellen, és előmozdítja a társadalmi igazságosságot és védelmet, a nők és férfiak közötti egyenlőséget, a nemzedékek közötti szolidaritást és a gyermekek jogainak védelmét.”²⁴

Az Európai Strukturális és Befektetési Alapok végrehajtásának összhangban kell lennie az alapvető értékekkel, ahogy azt a VR is kimondja: „A tagállamok és a Bizottság biztosítják a férfiak és nők közötti egyenlőség és a nemek közötti esélyegyenlőség elve érvényesülésének figyelembevételét és elősegítését a programok elkészítése és végrehajtása során, többek között a monitoringjuk, a róluk szóló jelentéstétel és értékelésük tekintetében”²⁵ és „a tagállamok és a Bizottság megteszik a megfelelő lépéseket a programok elkészítése és végrehajtása során a nemek [...] alapuló bármilyen hátrányos megkülönböztetés megelőzése érdekében. [...]”²⁶

A Program elfogadja a nők és férfiak közötti egyenjogúság elvét és ezen az alapon biztosítani fogja az elv érvényesülését a programvégrehajtás minden fázisában, ideértve az előkészítést, végrehajtást, monitoringot és a projektek értékelését (pl. a projektben részt vevő, vagy a projekt hozadékaiból részesülő nők és férfiak száma).

Alapelvként minden projekt (tervezett és benyújtott) számára kötelező lesz a diszkrimináció minden formájának elkerülése és annak biztosítása, hogy a projekt tevékenységek tiszteletben tartják a férfiak és nők közötti egyenlőség elvét. Ezen felül a projektek ösztönözve lesznek arra, hogy érvényesítsék a nemek közötti esélyegyenlőséget, ahogy az EQUAL Kézikönyv a nemek közti esélyegyenlőség érvényesítése c. kiadványában is lefektetik: „A nemek közti egyenlőség a domináns rend részévé tétele a társadalomban, hogy a férfiaknak és nőknek egyformán előnye származzon belőle. Ez azt jelenti, hogy az eljárás mindegy egyes lépését – tervezés, végrehajtás, monitoring és értékelés – azzal a szemmel kell nézni, hogy az hozzájáruljon a nemek közti egyenlőség promotálásához.”²⁷ A programvégrehajtás során a Kedvezményezettek a Közös Titkárság folyamatos segíti és ellenőrzi annak

²⁴ „Article 8, CONSOLIDATED VERSION OF THE TREATY ON THE FUNCTIONING OF THE EUROPEAN UNION, Official Journal of the European Union C 83/49 of 30.3.2010.

²⁵ 1303/2013/EU Rendelet (VR) 7. cikk

²⁶ 1303/2013/EU Rendelet (VR) 7. cikk.

²⁷ EQUAL Guide on Gender Mainstreaming, European Commission. (2004). Directorate-General for Employment, Social Affairs and Equal Opportunities.

9. Különálló elemek – a nyomtatott dokumentum mellékleteiként

érdekében, hogy projektjeik végrehajtása során végig tiszteletben tartsák a nemek közti egyenlőség alapelvét.²⁸

9.1. A programidőszak alatt megvalósítandó nagyprojektek listája (1303/2013 EU Rendelet 87. cikk (2) (e))

Nagyprojektek listája

Projekt	Tervezett kiértékelés/ beadási dátum (év, negyedév)	A végrehajtás tervezett kezdő időpontja (év, negyedév)	Tervezett befejezési időpont (year, quarter)	Prioritási tengely/ Beruházási prioritás
nem alkalmazható				

²⁸ EQUAL Guide on Gender Mainstreaming, European Commission. (2004). Directorate-General for Employment, Social Affairs and Equal Opportunities.

9.2. Az együttműködési program eredményességi kerete

Eredményességi keret (összefoglaló táblázat)

Az összefoglaló táblát az SFC automatikusan generálja a prioritási tengelyenként megadott táblázatok alapján.

9.3. Az együttműködési program elkészítésébe bevont partnerek listája

Task Force

Szlovénia

Szlovén Köztársaság Fejlesztésért és az Európai Kohéziós Politikáért felelős Kormányhivatal

Gazdaságfejlesztési és Technológiai Minisztérium (Podravje régió és Pomurje régió képviselőjében is)

Magyarország

Miniszterelnökség

Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium/Külgazdasági és Külügyminisztérium

Nemzetgazdasági Minisztérium

Zala megye

Vas megye

Helyi és regionális érdekeltek

Helyi önkormányzatok, települések

Helyi és regionális fejlesztési ügynökségek, egyesületek, centrumok, tanácsok, alapítványok

Üzlet és vállalkozásfejlesztési szervezetek, üzleti hálózati szervezetek, egyesületek, alapítványok

Kamarák (kereskedelmi, kézműves stb.)

Turizmusfejlesztési szervezetek, egyesületek

Foglalkoztatási ügynökségek, munkaügyi központok

Kutatási és fejlesztési intézmények

Szakközépiskolai és szakképzési szervezetek

Másod- és harmadfokú oktatási intézmények, egyetemek

Közlekedés koordinációs, infrastruktúra fejlesztésért felelős szervezetek

Energia ügynökségek

Technológiai parkok

Civil szervezetek (sérülékeny csoportok)

Szociális befogadásért felelős társaságok

Nemzeti és natúr park igazgatóságok, menedzsment szervezetek

Természetvédelmi szervezetek, intézmények

Kockázatkezelésért felelős szervezetek, tűzoltóság

Specifikus tematikus szervezetek (pl. bor)

Múzeumok, kulturális szervezetek

2007-2013-as program kedvezményezettjei

Külső szakértők (programozás, ex-ante/SEA)

MELLÉKLETEK

Az elektronikus monitoring rendszerbe mellékletként feltöltésre került

A	Ex-ante értékelés jelentése és vezetői összefoglalója (kötelező)
B	Igazolás az EP tartalmának elfogadásáról (kötelező)
C	Az EP által fedett NUTS3-as régiók, a terület térképe
D	Az EP " lakossági összefoglalója"
E	Fogalomjegyzék
F	Indikátorokra vonatkozó módszertan
G	Helyzetelemzés